СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXI П'ЯТНИЦЯ, 23 ЛИПНЯ 2004 РОКУ ЧИСЛО 30 VOL. CXI FRIDAY, JULY 23, 2004 No. 30

В Іраку – без істотних змін на краще

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Добігає місяць часу, як тимчасовий уряд Іраку перебрав правління країною, одначе терористичні акції не припиняються. Єдина помітна зміна – це спрямованість терористичних нападів на іракців – членів тимчасового уряду та місцевих жителів країни.

Гошияр Зебарі – голова зовнішньополітичного відомства у перехідному уряді Іраку – зустрічався 21 липня у Каїрі з міністрами закордонних справ сусідніх країн. Він закликав Савдійську Арабію, Туреччину, Кувейт, Іран, Сирію та Йорданію взяти активнішу участь у розв'язанні проблем в Іраку, а також посилити контролю на своїх кордонах. Багдад неодноразово заявляв, що ісламські бойовики, які намагаються не допустити стабілізації в Іраку, проникають сюди через територію сусідніх держав.

Філіпіни 19 липня завершили виведення військового контингенту з Іраку, оголосила міністер закордонних справ Філіпін Делія Альберт.

Передчасне виведення з Іраку філіпінського військового контингенту було здійснено в обмін на збереження життя захопленого терористами 46-річного водія вантажівки Анджело де ла Круз, батькові восьмеро дітей.

Терористи-викрадачі того ж дня звільнили філіпінського водія вантажівки та передали його до посольства Арабських Еміратів у Багдаді.

20 липня в Іраку був убитий тимчасовий губернатор Басри. Авто губернатора обстріляли невідомі. В результаті обстрілу один із охоронців губернатора був поранений. Нападникам вдалося зникнути.

Бомбісти-смертники 19 липня вчинили напад на поліційну дільницю в Багдаді. Бензовоз, яким керу-

(Закінчення на стор. 4)

В Україні стався вибух: загинув 31 гірник

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – На шахті „Краснолиманська", в м. Родинське Донецької области, 19 липня стався вибух метану, внаслідок якого загинув 31 гірник, 5 пропали безвісти. Наймолодший з числа загиблих – 1983 року народження, найстарший – 1955 року. На мить вибуху на ділянці було 48 гірників. Дев'ятьом з них вдалося вийти з шахти самостійно.

На шахту прибули рятувальники і бригади швидкої медичної допомоги. Рятувальні роботи ускладнювала пожежа, що виникла внаслідок вибуху, сильна задимленість, а також велика протяжність аварійної ділянки – довжина виробок сягає 4.5 км.

20 липня рятувальникам вдалося знайти і вивести з шахти 12 гірників. Залишалася невідомою доля 11 гірників. Було вирішено затопити аварійну ділянку, де не припинялася пожежа. На затоплення було потрібно до двох діб, після чого рятувальники мали ставити ізоляційні гіпсові перегородки на ділянці. Встановити перегородки без затоплення було неможливо, оскільки температура на аварійній ділянці сягала плюс 50 градусів за Цельсієм, а рятувальники не мали спеціяльних костюмів для роботи при таких температурах.

Шахта „Краснолиманська" видобуває за добу близько 10 тис. тонн вугілля, але вважається однією з найнебезпечніших за викидами газу. Це й могло стати причиною вибуху на шахті, – вважає Михайло Волинець, голова Незалежної профспілки гірників України.

Віце-прем'єр-міністер України Андрій Клюєв відкинув версію, що вибух на шахті „Краснолиманська" стався внаслідок дії вибухівки. Він сказав, що вибух пролунав між другою і третьою робочими змінами, коли ніякі роботи на шахті не велися.

(Закінчення на стор. 2)

Президент, який привів світ до неповоротних змін

У згоді з традицією поминання покійного в сороковий день відходу у вічність, вміщуємо спогади про 40-го Президента США Роналда Рейґена, які написав для „Свободи" адвокат Роберт МекКонел – активний діяч Республіканської партії, один з колишніх членів Адміністрації Президента Р. Рейґена.

Болісними були ті тижні, що минули відколи ми довідалися про смерть Президента Роналда Рейґена. У дні після його смерти почуття американського народу були повною мірою виявлені – тисячі наших громадян проходили чергою біля Бібліотеки Р. Рейґена, біля Капітолію, тисячі стояли на узбіччі вулиць, щоб подивитися на автоколону, що супроводжувала тіло Президента. Відомі державні діячі і колишні представники уряду підходили до труни, хрестилися.

Запам'ятався момент, коли підполковник Джеймс Райт, котрий втратив праву руку в нашій боротьбі проти тероризму, стоячи на струнко, віддавав честь труні нашого 40-го Головнокомандуючого. Всюди панувало почуття втрати. Роналд Рейґен був справжнім провідником – провідником, котрий здійснив суттєві зміни в світі.

Я мав честь бути між присутніми під час меморіяльної відправи в Національній катедрі у Вашінґтоні. Відчувалося надхнення. Це була відправа, яку ми спільно, як народ, пережили. Вражала присутність численних закордонних провідників, особлива дружелюбність наших альянтів з Великої Британії – слова Марґарет Течер, присутність принца Чарлза і Тоні Блера. Але для мене особливо феноменальною була присутність жалобників з колишнього Радянського Союзу. Відомо, що кожний телеекран показував Михайла Горбачова. Не знаю, чи показували Натана Щаранського, але він також там був. Подумайте собі: Щаранський, народжений в Україні, перебував у ҐУЛаґ-у, коли Роналд Рейґен розпочав своє президентство, був присутній разом з М. Горбачовим, колишнім провідником імперії, котра кинула Щаранського за ґрати. Обидва приїхали до Вашінґтону вшанувати людину, котра змусила Радянський Союз випустити Щаранського з тюрми і котра спричинила розпад Радянського Союзу з Горбачовим на чолі. Ми поховали надзвичайну людину! Я вважаю великою честю, що я мав можливість бути хоч би маленькою частиною його президентської адміністрації.

В 1973 році, після моїх трьох років як службовця в Конґресі, після здобуття юридичної освіти, я разом з моєю дружиною і дорогою подругою життя Надією (Комарницькою) повернувся додому з Вашінґтону до Арізони. Там нам було надано можливість бути частиною так званої „революції Рейґена", коли Президент Рейґен в 1981 році призначив мене на посаду заступника Головного прокурора і ми повернулися до Вашінґтону. В той час Надя служила в державному агентстві „FEMA", відповідала за стосунки з Конґресом, а пізніше – працювала як другий заступник головного адміністратора „NASA".

Моя праця була спрямована на здійснення важливої місії Департаменту юстиції США. Однак моя особиста довголітня повага до Роналда Рейґена була глибоко пов'язана з його відомими консервативними переконаннями, з його часто висловлюваними мріями про здобуття людської свободи і заснування справжнього миру в світі, з його рішучістю перед загрозою радянського комунізму. Його діяльність як нашого Президента перевершила всі мої сподівання.

Коли я в липні 1981 року перший раз увійшов в „Овальний кабінет" разом з суддею Сандрою Дей О'Канор, призначеною до Верховного суду, наш Президент вже декілька місяців прямував по шляху перемоги над Радянським Союзом. Після того, як Президент представив суддю О'Канор в „городі троянд", ми з Президентом, віце-прези-

(Закінчення на стор. 9)

Роналд Рейґен, 1984 р.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко знає, що зробить передусім на посаді президента

КИЇВ. – Кандидат у президенти Віктор Ющенко заявив 16 липня, що одним із перших кроків у разі його перемоги на президентських виборах буде ґарантування свободи слова. „Ми розглядаємо свободу слова як першочергове завдання нової влади, журналіст повинен бути вільним і преса не повинна бути переслідуваною“, – наголосив В. Ющенко, виступаючи в Івано-Франківську, де він перебував перед традиційним виходом на Говерлю. Той політик, що не може ґарантувати свободу слова, не принесе проґресу нації, – сказав В. Ющенко і підкреслив, що його виборча кампанія „побудована на активному діялозі з виборцями“. Він запевнив, що побуває в усіх реґіонах України, оскільки влада не налаштована дотримуватись виборчого законодавства, не готова ґарантувати рівні можливості кандидатам і це добре помітно в новинах на загальнонаціональних каналах. „Але ніхто і ніщо не зможе перешкодити нам безпосередньо спілкуватися з людьми“, – сказав В. Ющенко. Хоч літня пора ніколи не відрізнялася політичною активністю, але є події, які можуть мобілізувати людей. До таких акцій В. Ющенко відніс і традиційний вихід на Говерлю. „Говерліяна – одна з корисних ініціятив, яка дає можливість багатьом українцям вшанувати річницю підписання акту про державний суверенітет. Говерля – це не просто найвища карпатська вершина. Це символ України“, – сказав В. Ющенко. Він також нагадав, що цьогорічна акція проходить під гаслом „Очистимо Україну від бруду!“ і має екологічне спрямування.

УПЦ КП агітуватиме вірних взяти участь у виборах

КИЇВ. – Українська Православна Церква Київського патріярхату не підтримуватиме жодного з кандидатів на президента України, а натомість агітуватиме вірних виконати громадянський обов'язок і взяти участь у виборах. Така одна з оприлюднених 19 липня ухвал Помісного собору Української Православної Церкви Київського патріярхату, що відбувся 15 липня. Помісний собор також звернувся до Президента Леоніда Кучми з проханням посприяти, щоб органи державної і місцевої влади однаково ставилися до всіх релігійних конфесій. У листі до Президента від імені Помісного собору зазначено, що Українська Православна Церква Київського патріярхату досі зустрічається з упередженим і неґативним ставленням до себе з боку окремих органів влади, котрі віддають першочерговість Українській Православній Церкві в підпорядкуванні Московського патріярхату, а це, на думку авторів листа, суперечить Конституції України.

П. Симоненко обіцяє другу державну мову і зміну прапора і герба

КИЇВ. – Провідник КПУ, кандидат у президенти України Петро Симоненко не виключає, що в разі своєї перемоги на президентських виборах він оголосить референдум із надання російській мові статусу другої державної мови та щодо зміни державної символіки. Про це він заявив 18 липня в Чернівцях. П. Симоненко каже, що у комуністів є дані, що 67 відсотків сімей в Україні спілкуються російською мовою. „Ми нічого не хочемо нав'язувати, нехай за це проголосує народ“, – сказав він. Водночас, відповідаючи на запитання, чи має намір провідник КПУ у разі своєї перемоги на президентських виборах порушити питання про зміну державної символіки, П. Симоненко заявив: „Ті принципові питання, які викликають суперечки в суспільстві, ми будемо вирішувати демократичним шляхом – референдумом“.

За українську музику в етері

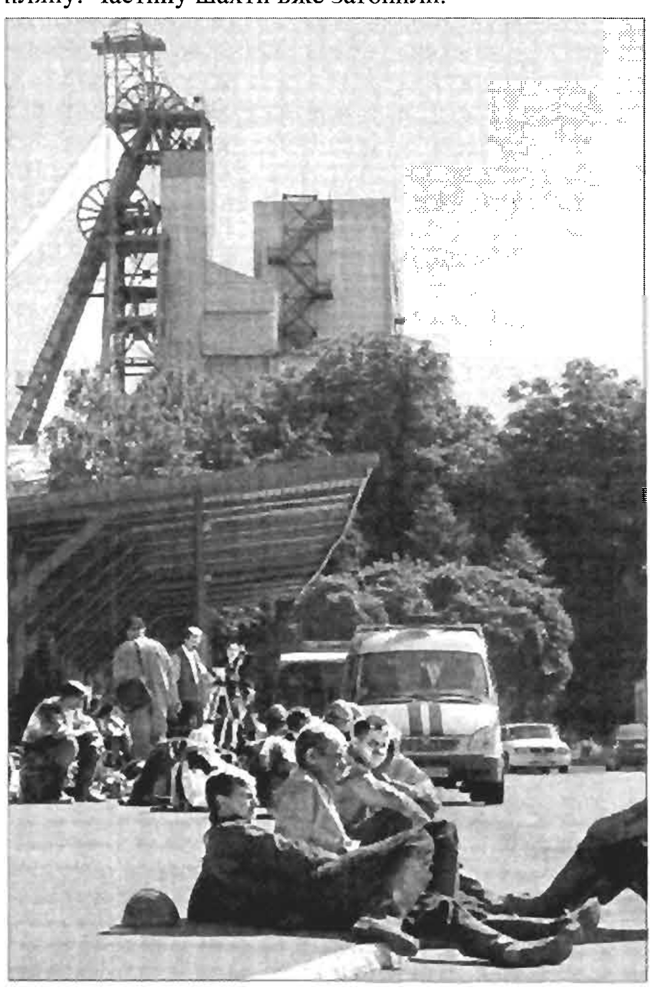
КИЇВ. – Національна рада з телебачення і радіомовлення рекомендує телерадіокомпаніям збільшити частку національної музики в етері. Нацрада вирішила також, що разом з Міністерством культури, Державним комітетом з телебачення і радіомовлення, Українським фондом культури підтримуватиме вітчизняних виконавців, повідомила 19 липня прес-служба Нацради. Зокрема в офіційному повідомленні зазначається, що в лютому близько 50 музикантів і продюсерів надіслали Президентові Леонідові Кучмі відкритий лист із проханням сприяти показові програм з українською музикою на телеканалах. Музиканти заявили, що радіостанції і телеканали відмовляються транслювати українську музику.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

20 липня Президент України Л. Кучма надіслав телеграму-співчуття рідним і близьким шахтарів, які загинули на шахті „Краснолиманська“, і оголосив в Україні 21 і 22 липня днями жалоби.

21 липня прес-секретар прем'єр-міністра В. Януковича Ганна Герман повідомила, що керівник уряду перебуває на місці трагедії. Він почав зустрічі з сім'ями загиблих, відвідав в лікарні шахтаря, який врятувався. Відбулася нарада з ліквідації наслідків катастрофи, все відбувається по пляну. Частину шахти вже затопили.

Родини потерпілих гірників біля шахти„Краснолиманська“. Фото: УНІАН

Радіо „Свобода“ зазначає, що шахта „Краснолиманська“ вважається однією з найнебезпечніших за викидами вугілля та газу. Попередня аварія сталася тут в січні 2001 року, коли внаслідок вибуху загинуло 9 гірників. У грудні 2002 року загинув гірник, який опинився під зсувом землі. У січні 2003 року загинув ще один шахтар.

У березні 2003 року землею завалило сімох гірників, троє з яких загинули. Шахта була введена в дію в 1958 році з проєктною потужністю 1.8 млн. тонн вугілля на рік, але шахта видобуває значно більше: минулого року видобуток склав 2.4 млн. тонн. Гонитва за понадплановими показниками призводить до нехтування правилами безпеки.

Переважна більшість шахт Донбасу працює без реконструкції вже чверть століття. За останні 20 років були реконструйовані лише 8 шахт. У той же час глибина переробки вугілля залишається на рівні XIX століття, вуглехемія в Україні не розвивається. Видобуте вугілля використовується лише для виробництва коксу та опалення.

Голова Незалежної профспілки гірників підприємств вугільної компанії „Краснолиманська“ Леонід Кожух наголошує, що загинули дуже молоді люди – найстаршому 34 роки. У всіх є діти. У шахту запомпували воду, не залишаючи жодної надії на розшук гірників, тіла яких не знайдені.

Михайло Волинець вважає, що державна комісія, яка була відряджена з Києва до шахти, щоб розібратися в ситуації, яка склалася, не хотіла цього зробити. Представники влади намагалися подати ситуацію у найкращому вигляді. Насправді ситуація просто найгірша. Кількість повітря, яка подавалася в шахту, не могла розбавити ту кількість газометану, яка виділялася після видобутку вугілля.Керівництво ставило завдання: будь-якою ціною видобути більше вугілля. Тим часом за останні 12 років у вугільній галузі України відбулися понад 20 аварій, внаслідок яких загинуло майже 600 гірників. Зараз в Україні діє 180 шахт, більшість з яких має підвищену небезпеку вибуху метану, вугільного пилу.

Ті, хто контролює сьогодні коксівне вугілля, а потім – коксохемзаводи і метал на експорт, мають надзвичайні прибутки, більші, ніж хто-небудь в світі. Експерти говорять, що не можна видобувати вугілля на таких великих глибинах. Зрозуміло, в світі такої практики майже немає. Але при цьому експерти після кожної аварії не дають правдивої, чіткої інформації про справжні причини аварій – про те, що розікрали гроші, не було надійної охорони праці, техніки безпеки, що будь-якою ціною видобувалося вугілля.

До критичних зауважень М. Волинця варто додати два коментарі-–запитання: чому рятувальники аж 54 підрозділів, що прибули на шахту, не мали спеціяльного одягу для праці при високій температурі? Якими моральними засадами керувалися провідники, наказавши пустити воду в шахту, де ще могли бути живі люди? Навіть ці дві обставини, на жаль, свідчать, про загально низький стан поцінування людського життя в Україні і осудливе нехтування найпростішими засобами його захисту. Викликає сумнів і заява А. Клюєва про те, що між змінами не могло бути виробничої діяльности – аж такої дисциплінованости ніколи не було в Україні.

Л. Хм.

Перейменування ПРП на „Нашу Україну“

КИЇВ. – 18 липня 2004 року VIII з'їзд партії „Реформи і Порядок“ ухвалив рішення підтримати на президентських виборах провідника бльоку „Наша Україна“ В. Ющенка. Крім того, з'їзд перейменував партію „Реформи і Порядок“ у партію „Наша Україна“, щоб унеможливити провокацію з боку партії „Братство“ Дмитра Корчинського. Провідникові бльоку В. Ющенкові, який не був присутній на з'їзді, запропоновано очолити процес створення єдиної партії європейського зразку ще до закінчення президентських виборів. „Потрібно розуміти, що змагання за Віктора Ющенка відбувається не лише на загальнодержавному рівні, але і всередині бльоку“, – так прокоментував перший заступник керівника Центрального штабу В. Ющенка Юрій Єхануров рішення з'їзду партії „Реформи і Порядок“ про перейменування в партію „Наша Україна“.

Передвиборчий тиск на профспілки

КИЇВ. – Незалежні профспілки залізничників звинувачують „Укрзалізницю“ в тиску на працівників з метою змусити їх вступати в партію „Відродження“, повідомив 14 липня представник Конфедерації незалежних профспілок України. Керівництво Львівської залізниці погрожувало членам незалежної профспілки залізничників, які відмовляються вступати в „Відродження“. У відділі кадрів станції Гребінка Полтавської области настійно рекомендують працівникам вступати до цієї партії, – сказав представник Конфедерації. Партія „Відродження“ була зареєстрована Міністерством юстиції у червні. Очолює партію міністер транспорту України, генеральний директор Державної адміністрації залізничного транспорту Георгій Кирпа.

За повідомленнями інформаційних агентств

З-за „круглого столу" дихнула історія...

Р.Л. Хомяк

КИЇВ. – Наші українські ювілейні святкування мають тенденцію бути спокійними, а то й нудними. Треба відзначити річницю – то треба, нема ради.

Не так було з відзначенням 60-річчя Української Головної Визвольної Ради (УГВР) у Києві. Тут не бракувало емоцій, гострих філософсько-політичних суперечок, паралель з сьогоденням і найближчим майбутнім. Імпрезу організував Михайло Горинь, голова Української Всесвітньої Координаційної Ради (УВКР), у формі „круглого столу", до якого були запрошені учасники подій 60-річної давности, а також науковці, які вивчають ці питання, і політичні діячі.

Ця імпреза відрізнялась від 50-ої річниці УГВР в 1994 році, організатором якої також був Михайло Горинь – тоді голова Української Республіканської партії, недавній депутат Верховної Ради, довголітній каторжник совєтського ҐУЛаґ-у (який сидів, власне, за сповідування прицнипів УГВР). Тоді, в липні 1944 року, конференція відбулась у переддень обрання Леоніда Кучми Президентом самостійної України. Серед учасників було ще декілька творців УГВР. Їхні наради в колишньому будинку Центральної Ради, тріюмфальний прохід Бульваром Шевченка в центрі столиці драматично ілюстрували контраст з народженням УГВР: у скритій галицькій лісничівці, за умов німецької окупації і вже близьких частин Червоної Армії. А в липні 1994 року УГВР, створена з ініціятиви Організації Українських Націоналістів (ОУН-бандерівців) як багатопартійний, визвольно-революційний уряд України, від імені якого Українська Повстанська Армія (УПА) вела активну боротьбу аж до початку 1950-их років, засвітилась тоді у столиці с в о є ї України.

За десять років чимало змінилось. Майже усі творці УГВР вже померли. Лишилось декілька свідків її народження й підпільної діяльности. Зате збільшилось коло тих, які вивчають УГВР як історичний феномен. А це – до кінця 1980-их років – було суворо заборонене в тодішній УРСР. Але, ніде правди діти, УГВР і вся визвольна боротьба українського народу минулого століття все ще є „незнаною територією" в Україні. Ба більше, нині в Україні поширюється те, що український психіятр і колишній дисидент Семен Ґлузман називає „хворобою пострадянського синдрому". Третина електорату голосує за комуністів, від яких стільки натерпілись в минулому. Ностальгія за тим уявним минулим стає більмом, яке не дозволяє об'єктивно дивитись на доступні нині історичні факти.

Ювілейний „круглий стіл" 12 липня дав можливість дослідникам поділитись результатами своїх робіт і таким чином закрити ще кілька білих плям у новітній українській історії.

А при тому відбувся і зудар між учасниками подій з-перед 60 років: Євгеном Стаховим зі США і Василем Куком з України.

Понад 60 років тому вони обидва оперували підпільно на Східній Україні з доручення ОУН: В. Кук – на Дніпропетровщині, Є. Стахів – на Донбасі.

Після закінчення Другої світової війни Є. Стахів опинився на Заході і донині очолює середовище прихильників УГВР. В. Кук залишився в Україні, авансував до ранги полковника УПА, а після вбивства Головнокомандувача УПА і Генерального секретаря УГВР Романа Шухевича 1950 року перебрав ці функції; очолив збройне і політичне крило боротьби проти Совєтського Союзу в Україні. До 1954 року. Тоді совєтські органи його арештували і згодом він перейшов на „співпрацю з ворогом". Або – вирішив, що дальша збройна боротьба недоцільна.

В нинішній Україні ОУН модна. Так модна, що тут діє шість чи сім ОУН, плюс декілька угруповань, які сповідують ідеї так званого інтеґрального націоналізму. Навіть колись монолітна ОУН-мельниківців за умов самостійної України зуміла розколотись. А недавно провідники чотирьох націоналістичних партій сіли за один стіл і видали спільний меморандум, в якому стверджують, що „за роки незалежности Україна, на жаль, не стала національною державою української нації". Серед підписантів є 35-річний лікар-уролог зі Львова Олег Тягнибок – депутат Верховної Ради і голова партії „Свобода" (донедавна – Соціял-національної партії України, назва якої різала вуха тим, які пам'ятають Націонал-соціялістичну партію Адольфа Гітлера). Три інші, які сіли за стіл, – це лідери традицйних ОУН: Микола Плав'юк – мельниківці, Андрій Гайдамаха – бандерівці, і Олексій Івченко, голова Конґресу Українських Націоналістів, який перебрав булаву від покійної Слави Стецько – себто також бандерівці.

Для Євгена Стахова, який почав свою політичну діяльність як юнак в лавах ОУН, ексклюзивність ОУН і гасла типу „Україна для українців" є анатемою. Недавно у Києві вийшло друге, поширене видання його спогадів, в яких він докладно описує як з інтеґрального націоналіста – зустрівшись під час Другої світової війни з українцями на сході – він став промотором багатопартійної й багатонаціональної України. Він доводить, що еволюція ОУН „від тоталітаризму й України для українців почалась тут, у Києві, на Дніпропетровщині й Донбасі" і тому у 1944 році ОУН ініціювала створення УГВР, у яку увійшли представники різних галицьких партій, а також політичні діячі з Наддніпрянщини. Є. Стахів та інші учасники круглого столу 12 липня нагадували, що половина з 20 ориґінальних членів УГВР були східняки, при чому перший президент УГВР, Кирило Осьмак, колишній член Центральної Ради 1917-20 рр., загинув у совєтському ҐУЛаґ-у аж 1960 року. Не здався протягом 46 років.

Василь Кук виступив з запереченням тез Євгена Стахова: ОУН не була виявом інтеґрального націоналізму, в ОУН не було пронімецьких симпатій, „у нас націоналізм від початку був демократичний", – доводив він і намагався захитати авторитет Є. Стахова, мовляв, він був звичайним зв'язковим, коли діяв на Донбасі. Тим часом протягом останніх років дослідники повишукували в совєтських архівах низку документів про діяльність Є. Стахова на Донбасі, а один з анти-героїв книжки Олександра Фадєєва „Молода ґвардія" що її читала вся совєтська молодь, базований на особі Євгена Стахова. (Друге видання спогадів Є. Стахова і матеріялів про нього так і називається – „Останній молодоґвардієць").

Євген Стахів, у свою чергу, наполягав, що пора говорити правду про українську істо-

(Закінчення на стор. 4)

Пам'яті відданого союзовця Василя Пастушка

Св. п. Василь Пастушок

Василь Пастушок – почесний член Головного Уряду УНСоюзу, помер в середу, 14 липня 2004 року.

20 років він був радним і членом Контрольної комісії УНСоюзу, а 24 роки – головою 231-го Відділу УНСоюзу.

Впродовж 57 років В. Пастушок належав до найактивніших членів Українсько-Американського Народного Дому в Честері, Пенсильванія, протягом 25 років очолював Відділ Українського Конґресового Комітету Америки. Упродовж 35 років він провадив січневі церемонії святкування Української Незалежности в історичному будинку суду в Честері, Пенсильванія.

Надзвичайно гордий зі свого українського походження, В. Пастушок 24 роки був членом Української православної церкви свв. Петра і Павла у Вілмінґтоні, Делавер. До того часу, як він став членом вищеназваної церкви, В. Пастушок очолював Раду Української православної церкви св. Марії в Честері, Пенсильванія. В Українській православній церкві свв. Петра і Павла він був членом Ради як контролер і муж довір'я. В лютому 2004 року його було обрано почесним мужем довір'я на все життя. Крім цього, впродовж 20 років він був членом Метрополітальної Ради Української Православної Церкви в США. В 1995 році В. Пастушок з дружиною були запрошені до участи в церемонії з нагоди прийняття УПЦ в США під омофор Його Святости Патріярха Вартоломея в Константинополі, Туреччина. Він удостоївся Грамоти Благословення від покійного Патріярха Української Православної Церкви Америки Мстислава. Ця грамота є почесним відзначенням для мирян за їхню працю для добра Церкви.

В пізніх 1940-их і ранніх 1950-их роках В. Пастушок був спонзором понад 200 українських біженців, котрі еміґрували до США, допомагав їм з мешканням і працевлаштуванням. Впродовж теперішнього десятиріччя він давав працю і помешкання найновішій хвилі українських еміґрантів.

Понад 41 рік він жив у Сватморі, Пенсильванія. У 1947 році В. Пастушок заснував своє підприємство нерухомостей у Честері, Пенсильванія, а в 1973 році переніс своє підприємство до Сватмору, Пенсильванія.

Впродовж своєї 57-річної праці в індустрії нерухомостей повіту Делевер В. Пастушок збудував понад 1000 комерційних, індустріяльних складів зберігання, апартаментів і місць проживання в Мериленді, Ню-Джерзі і Пенсильванії. За ті роки він був багато разів нагороджений за свою службу для громади і успішний розвиток підприємництва.

В. Пастушок народився 19 січня 1926 року в Честері, Пенсильвенія, закічив бакалавреатом Джуніята-коледж, а після служби в Американській армії під час Другої світової війни, короткий час учителював у середній і нижче-середній школах. Маючи 26 років, він став одним з наймолодших членів Ради директорів Шкільної округи Честеру. Він був директором, віце-президентом і від 1954 до 1963 – президентом округи.

Як почесний старший член і один з засновників Чартеру оцінювачів нерухомостей повіту Делевер, В. Патушок здійснив понад 7,000 оцінок нерухомостей. В 1999 році його було обрано „Realtor Emeritus" – за успішну 50-річну службу. Його громадська активність включала членство в Ротарі-клюбі Сватмору, а від 1953 року – членство в Честерській Ложі ч. 236 вільних і загальновизнаних масонів. В. Пастушок гордився своїми світовими подорожами, під час яких він відвідав 50 країн на чотирьох континентах.

В. Пастушок пережив смерть своїх батьків, Михайла і Марії Пастушків, та шістьох братів. Він залишив у глибокому смутку свою улюблену дружину Теодозію, з якою прожив 56 років, і синів Василя Й. Пастушка-мол., з дружиною Елен Смит з Нютону, Масачусетс, Александра Р. Пастушка з дружиною Кейті Нюсом зі Сватмору, дочку Лідію М. Пастушок з чоловіком Браєном Монеганом зі Сатворі, Масачусетс, і шістьох онуків – Даню, Джонатана, Джену, Дерека, Лесю і Данієла, двох братів – Григорія Пастушка з Глен-Мілсу і Михайла Пастушка з Вест-Честеру.

Похоронна відправа відбулася в українській православній церкві свв, Петра і Павла, а поховання – на цвинтарі „Lawncroft".

АМЕРИКА І СВІТ

ООН підрахувала, де більше чужоземців

НЮ-ЙОРК. – Звіт ООН з питань міґрації назвав місто Маямі на Фльориді першим у світі за відсотком мешканців чужоземного походження. Майже 59 відсотків городян Маямі народилися за межами США. Це місто надало притулок багатьом кубинцям, а також вихідцям з країн Карибського басейну та Південної Америки. Другим у списку міст за відсотком чужоземців визнано Торонто у Канаді. За межами Північної Америки, перед цим показником веде Сингапур, за ним – Сідней, Абіджан, Лондон і Париж. У звіті ООН оприлюдненого 16 липня зазначається, що кількість міґрантів значно зросла впродовж останнього десятиліття, перш за все – в заможних країнах Европи та Північної Америки, а також в Австралії.

НАСА втрачає кошти

ВАШІНҐТОН. – Конґрес проголосував за зменшення видатків на космічні програми, а також на програми охорони довкілля. Рішення було ухвалене в 50-ту річницю історичного дня –20 липня 1969 року, коли Ніл Армстронґ зробив перші кроки на поверхні Місяця. Перед тим, як Президент Джордж Буш зможе підписати постанову, її має підтримати ще Сенат. Зменшення видатків на різні проєкти є разючим прикладом того, перед якими проблемами постав керований республіканцями Конґрес. Законотворці кажуть, що дефіцит федерального бюджету досяг рекордного рівня. Війна з'їдає космічний бюджет. Деякі зі заощаджених 2 мільярдів долярів будуть витрачені на покращення системи охорони здоров'я американських ветеранів. Це засвідчує наміри Конґресу знаходити гроші, потрібні на війну. У разі схвалення це означатиме, що один з найгучніших і маштабних проєктів Президента Дж. Буша – підготування пілотованих летів на Місяць та Марс отримають приблизно на мільярд долярів менше.

Ізраїль не погоджується з ухвалою ООН

ЄРУСАЛИМ. – Ізраїль категорично відкинув вимогу Генеральної Асамблеї ООН від 20 липня припинити будівництво „стіни безпеки" на Західньому березі Йордану і зруйнувати уже побудовану частину. Резолюцію підтримали 150 країн, 6 країн проголосували проти (у тому числі США), 10 – утрималися. Ранан Гисин – старший радник прем'єр-міністра Ізраїлю Арієла Шарона – назвав результати голосування „тиранією більшости" та порушенням справедливости з метою позбавити Ізраїль щита безпеки, не пропонуючи при цьому жодної альтернативи, і наголосив ще раз, що стіна необхідна для захисту країни від терористів. Палестинський представник в ООН Насір аль-Кідва заявив, що коли Ізраїль не почне руйнувати свою загорожу на палестинських територіях, то палестинці подадуть це питання на розгляд Ради Безпеки.

Я. Арафата змусили скасувати вигідне для нього рішення

НЮ-ЙОРК. – Палестинська автономія опинилася на межі глибокої кризи, яка може завдати непоправної шкоди мирному процесові на Близькому Сході, – заявив 19 липня Генеральний секретар ООН Кофі Анан. Він закликав провідника автономії Ясира Арафата прислухатися до думки свого кабінету і запровадити централізовану контролю за діяльністю сил безпеки. Минулого тижня Я. Арафат призначив головою служб безпеки свого близького родича, але після активних протестів змушений був скасувати своє рішення. Голова палестинського уряду Ахмед Кореї продовжує наполягати на своїй відставці, одначе Я. Арафат її не приймає .

Аґенти Її Величности програють

ЛОНДОН. – Антитерористичні навчання у лондонському метро шкодять діяльності контррозвідки. У Британії парляментський комітет попередив, що британські розвідувальні служби зосередили надто багато зусиль на подолання міжнародного тероризму і, як наслідок, не можуть впоратися зі загрозою з боку шпигунів. У щорічному звіті комітету з питань розвідки і безпеки сказано, що з закінченням „холодної війни" загроза з боку шпигунів не зникла. Звіт твердить, що Британія не повинна дозволяти собі виявляти слабкість перед країнами типу Росії та Китаю, які розгорнули маштабні розвідувальні акції в спробі здобути таємні матеріяли і технології для зміцнення своїх економік.

США матиме найбагатшого президента за всю історію

БОСТОН, Мас. – Майно жінки кандидата в президенти США, Тереси Гайнц- Кері, оцінюється в 1 мільярд долярів. Якщо сенатор штату Масачусетс Джон Кері одержить перемогу на виборах 2 листопада, то подружжя Кері стане найбагатшою президентською парою, яка за всіх часів облаштовувалася в Білому Домі. Дружина Дж. Кері успадкувала кетчупову імперію від свого першого чоловіка, Джона Гайнца, який загинув у 1991 році. На момент подружжя з Керрі в 1995 році вона володіла 500-мільйоним капіталом.

Турбуються слабким продажем квитків на Олімпійські ігри

АТЕНИ, Греція. – Грецька влада закликає своїх громадян активніше купувати квитки на спортивні змагання в рамках Олімпійських ігор. З 5.3 мільйона квитків розпродано менше половини. Покищо майже повністю розкуплені квитки на відкриття Олімпійських ігор 13 серпня та їх закриття, що відбудеться 29 серпня. До греків по радіо звернулась голова Організаційного комітету з проведення Олімпійських ігор Джана Ангелопулос. За її словами, присутність греків на стадіоні допоможе змагунам.

За матеріялами ЗМІ

З-за „круглого столу"...

(Закінчення зі стор. 3)

рію, навіть якщо вона невигідна чи неприємна.

Польські, німецькі науковці пишуть історію України на підставі солідних джерел і таким чином краще знають українську історію, ніж самі українці. Він нагадав, що як Головнокомандувач УПА Василь Кук здався, „капітулював", і у 1960-их роках почав прославляти в совєтській пресі для діяспори гарне життя в Україні, в той час, як інші підпільники і церковні діячі були розстріляні або сиділи по 25 років. Він назвав зокрема Патріярха Йосифа Сліпого і президента УГВР Кирила Осьмака.

Знову ж Василь Кук заявив присутнім, що як командир збройного спротиву в Україні він не хотів стати ані по стороні УГВР, ані по стороні ОУН Бандери, які в діяспорі з собою ворогували. Звернення до діяспори, яке було опубліковане від його імені в 1960 році, казав він, написали кагебісти, коли його звільнили і дали працю наукового дослідника. „Це тому, – сказав він, – мене в еміґрації не сприймають". І додав: „Я є сприйнятлива особа для тих, хто живе в Україні".

І це правда. Василь Кук – автентична історична постать. У свій 91 рік він втішається справжньою повагою серед немалої частини населення України: людина, яка очолювала збройний спротив України проти московської імперії!

Торік нині покійний Мирослав Прокоп, один із засновників УГВР, опублікував заяву, в якій віддав належне Василеві Куку за його боротьбу до 1954 року, але додав, що нині В. Кук не має морального права виступати в імені революційної боротьби ОУН-УПА-УГВР, бо „у свій час він скапітулював перед ворогом – особисто і політично".

Ця заява великого резонансу в Україні не мала. Багато хто не знає подробиць і особистостей визвольної боротьби з часів далекого минулого століття.

Серед тих, хто знає, є й такі, які нагадують, що нині вулицями українських міст вільно ходять і колишні каторжники і колишні кати, і ті, які воювали, а потім здались. А ще для декого – усі вони недоречні. Цікавіше послухати бандитську пісню на радіо або подивитися на телесеріал про сучасних бандюг – російського або американського виробництва.

Але нинішній рік – рік великої передвиборної кампанії в Україні, і вже можна помітити грубе використовування крикливих націоналістичних або псевдонаціоналістичних угруповань для залякування електорату, мовляв, за боком Віктора Ющенка „Наша Україна" стоять сили, які хочути придушити усіх неукраїнців.

Горячий диспут під час „круглого столу" для відзначення 60-ої річниці УГВР 12 липня не був традиційною імпрезою того року. Але він змусив глибше задуматись над давніми, але й нині доречними історичними питаннями.

В Іраку...

(Закінчення зі стор. 1)

вав бомбіст-смертник, вибухнув поблизу однієї з поліційних дільниць у Багдаді. Загинули щонайменше дев'ятеро осіб і 62 було поранено. Очевидці кажуть, що бензовоз з'явився поблизу дільниці неочікувано, коли поліцаї шикувалися, аби отримати завдання на день. На місці вибуху утворилася велика вирва, в небо здіймалися стовпи диму, обгоріли кілька автомобілів довкола. Там же, у Багдаді, заколотники випустили ракету по пожежній станції поблизу одного з американських військових містечок. Убитих немає, поранено одного.

Крім того, американські військові обстріляли позиції бійців Абу Мусаба Заркаві, якого американці звинувачують у нинішньому спалахові насильства в Іраку в Фалуджі. Внаслідок того повітряного рейду загинуло 11 осіб. Американці кажуть, що перед акцією, схваленою іракським урядом, на місці обстрілу було 25 бійців. США стверджують, що їхня мета – поцілити в прихильників Абу Мусаба Заркаві. На демонстрації протесту у Фалуджі місцеві мешканці вимагали від американців відновлення сплати компенсацій за шкоду, завдану їм під час американської облоги у квітні.

У Тікріті 16 липня американські військовики затримали колишнього командувача республіканської ґвардії Садама Гусейна. Суфіан Махер Хасан командував підрозділами, які захищали Багдад під час американського наступу на місто.

Того ж дня іракський тимчасовий уряд зняв заборону на друк газети, що належить радикальному шиїтському духовному провідникові Муктаді Аль-Садру. Газету у березні закрила колишня коаліція сил під проводом США, яка вважала, що М. Аль-Садр використовує часопис для підбурювання насильства. Закриття газети й арешт одного з його заступників спричинив сутички між американським військом та шиїтськими бойовиками. Прем'єр-міністр Іяд Аллаві заявив, що зняття заборони демонструє, що він цілковито відданий вільній пресі в Іраку.

Все ж таки прем'єр-міністер Іраку Іяд Алаві очікує найближчим часом активізації дій екстремістів, які намагаються перешкоджати праці нового уряду. Він закликав міжнародне співтовариство згуртуватися з іракцями, щоб не допустити перемоги терористів. Напередодні іракський прем'єр повідомив про створення нової спецслужби для боротьби з екстремістами.

15 липня в іракському місті Ель-Хадіта внаслідок вибуху замінованого автомобіля загинули 10 осіб. Диверсії на нафтогонах в Іраку упродовж останніх 10 днів завдали шкоди на один мільярд долярів, – повідомив прем'єр-міністер країни. Також повстанці двічі атакували трубопроводи, у тому числі той, яким нафта експортується до Туреччини. Під час одного з таких нападів був убитий охоронець державної нафтової компанії.

У місті Ель-Гадітгі внаслідок вибуху замінованого автомобіля поблизу поліцейської дільниці 15 липня загинули щонайменше 10 осіб, троє з яких – поліцейські, ще 30 осіб – поранені. Того ж дня на автошляху Мосул-Багдад був убитий губернатор північної провінції Найнава – Усама Кашмула. Під час перестрілки загинули також двоє його охоронців і четверо нападників.

Х.В. – Ф.

Україна єдина, але зовнішніх векторів - два...

Передвиборна кампанія в будь-якій країні – це гарячий, в політичному розумінні слова, сезон, коли вирують партійні пристрасті, активізуються протистояння певних діячів, програм і плятформ. Щодо України, то взагалі слід очікувати перегріву суспільної температури, оскільки боротьба за президентський пост зводиться не так до змагання, хто більше зробить добра для незалежної Української держави, як до межі, яка ділить Україну на два табори – проукраїнський і проросійський. Не дивно, що ця тема активно обговорюється в дискусіях, за „круглими столами“, в зустрічах політиків зі своїми прихильниками і опонентами. Йшлося про це і в одній з останніх програм (13 липня) київського „Громадського радіо“, в якій взяли участь декілька цікавих особистостей, зокрема директор Інституту філософії ім. Г. Сковороди НАН України Мирослав Попович і директор Українського філіялу Міжнародного інституту гуманітарних і політичних досліджень Володимир Малинкович. Вів програму журналіст Михайло Шаманов. Нижче подаємо (за „Українською правдою“) відповіді на його запитання: „Наскільки активно будуть використовуватися під час цьогорічних виборів симпатії мешканців українського Сходу до Росії та українського Заходу до Европи та США?“

Володимир Малинкович:

– Гадаю, що так звана „русская карта“ буде розігруватися ближче до другої тури виборів. І це буде не просто „русская“, але також „российская“. Це не одне й те саме. „Российская“ – це позиція проросійських сил в Україні, вони є і становлять значний відсоток. Приблизно чверть всього населення країни хотіла б з'єднатися з Росією... Маю підозру, що Росія допоможе надіям цієї частини населення. Досі Росія загалом мало цікавилася Україною, переважно це були шовіністичні виступи з приводу Криму, Черноморської фльоти и т.д. Але тепер, мені здається, Росія має намір вкласти гроші. Вона розуміє, що коли переможе Ющенко, то ніякого ЄЕП не буде. Тому Росія сьогодні готова вкласти значні суми, щоб підтримати кандидата, котрий обстоюватиме ЄЕП – і не так розвиток економічного простору, як посилення політичної залежности України від Росії... Формально це не буде пов'язано з виборами, а подаватиметься як вигідні для України кроки, наприклад, скасування податку на енергоносії з Росії, зона вільної торгівлі і т. д. Ближче до виборів все це подаватиметься, як спільна акції Путіна і Януковича, і це автоматично зіграє на користь Януковича.

Мирослав Попович:

– А на мою думку, вістря боротьби політичної, центр політичної боротьби полягає зовсім не в проблемі – Схід чи Захід, а в тому, чи вміє влада організувати прозорі і чесні вибори – чи вона цього не хоче ? Вміє і хоче влада мати свободу слова в цій країні, чи не вміє і не хоче? Саме це ділить людей сьогодні на дві категорії, на два табори, а не ставлення до Росії чи ставлення до Сполучених Штатів, чи ставлення до Европи.

По-друге, йдеться не так про Януковича, як про владну партію, будем казать. Бо гроші, великі українські гроші, лежать не в російських банках, а лежать вони в банках на Заході. І прив'язаність до західніх ринків в українських підприємців не менша, ніж до східнього ринку. В деяких відношеннях навіть і більша. Так що там не все буде вирішуватися в пляні Схід чи Захід, Росія чи Америка - але для владної партії вигідно зобразити справу таким чином, що це буде боротьба між західньою і східньою орієнтацією. І я також думаю, що тут будуть цілком явні жести з боку російської влади на адресу підтримки владної партії України. Можна було кілька днів тому назад побачити по телеканалу РТР, як після кадрів Ющенка на тлі Співочого поля показали відразу колони УНА-УНСО із всіма параферналіями, які викликають асоціяції з колоною штурмовиків. Це буде продовжуватись, і так будуть робити.

Володимир Малинкович:

– Я погоджуюся, що не „российская“ і навіть не „русская“ карта буде визначальною, передусім буде визначати той момент, що Януковичеві вдасться витягнути раніше сховані 8 мільярдів гривень на соціяльний пакет, котрий потрібен народові, і це зменшить розрив між популярістю Ющенка і Януковича на користь останнього. Однак я не можу погодитися, що проблема для населення зводиться до того, будуть вибори чесними і демократичними, чи не будуть. Я передбачаю, що чесними вибори не будуть і що буде багато порушень, хоч, можливо, те, що було в Мукачеві не повториться – буде застосований м'який адмінресурс, фальсифікації відбудуться десь у селах, де західнім спостерігачам тяжко буде контролювати. Все ж цього не буде досить, щоб дістати п'ять чи чотири відсотки, необхідні у вирішальний момент. Що ж стосується економіки, то це надзвичайно важливий чинник, і коли перед виборами з'являться спільні українсько-російські фінансові пакети, коли попливуть енергоносії без додаткового податку, це для кожного українця буде відчутно, адже це означатиме дешевші бензину і енергію, більше місць праці, зняті перешкоди для зони вільної торгівлі, тобто ми зможемо без квот продавати в Росію свій товар, котрий покищо на Захід продаватися не може. Я дуже хотів би, щоб ми йшли переважно на Захід, але ж він майже не реагує на Україну. Захід сказав, що як тільки закінчить з Балканами, поставить крапку. Тобто ніяких кроків, котрі міг би відчути українець, не буде. А слова про демократичність виборів потрібні інтелігентам. Згадаймо, наша країна жила під цим імперським режимом дуже довго, люди не звикли до свободи, якась частина реагує на це, але економічний чинник буде важливішим...

Мирослав Попович:

– Що стосується „Нашої України“, то досі вона не висувала на перше місце ні проблеми мовної, ні проблеми орієнтації на Росію чи на Захід... І зовсім не опозиціонери

(Закінчення на стор. 12)

Майкл Флаєр - новопризначений директор Українського Наукового Інституту Гарвардського університету

Д-р Майкл Флаєр

КЕМБРИДЖ, Мас. – Д-р Вільям Кербі, декан факультету гуманістики Гарвардського університету призначив професора Майкла Флаєра директором Українського Наукового Інституту з 1 липня ц.р. Призначення на посаду директора чергується щокілька років. Д-р Флаєр є професором катедри української філології ім. О. Потебні у Гарвардському університеті. Його спеціялізація – мовознавство, зокрема історія української мови і порівняльна морфологія слов'янських мов (система форм та будови слів) та фонологія, себто той розділ фонетики, що вивчає звуки з погляду їхнього значення й функцій у мові.

Професор Флаєр – четвертий директор Українського Наукового Інституту. Він заступає проф. Романа Шпорлюка, який керував працею Інституту впродовж останніх восьми років. Д-р Шпорлюк залишається професором катедри української історії ім. М. Грушевського у Відділі історії. Попередніми директорами інституту були д-р Омелян Пріцак – професор-емерит катедри української історії ім. М. Грушевського (разом з проф. Ігорем Шевченком, співзасновником Інституту) і д-р Григорій Грабович, професор катедри української літератури ім. Д. Чижевського.

Очоливши гарвардську катедру української філології в 1991 році, проф. Флаєр мав змогу виконати цілу низку важливих завдань. У 1994-99 рр. він був головою Відділу лінгвістики Гарвардського університету, а від 1999 р. очолює Відділ славістики у Гарварді. До тем, щодо яких він був дорадником для аспірантів, входили дослідження важливих пам'яток української мови, зокрема Пересопницького Євангелія (рукописна пам'ятка з Волині з XVI ст., на якій сьогодні присягають президенти України) та літописи княжої доби. Проф. Флаєр є також головою Американського Комітету Славістів, який координує участь американських вчених у Міжнародному Конґресі Славістів, що скликається що п'ять років (останній відбувся у Любляні, Словенія, в 2003 р.).

Проф. Флаєр є членом Екзекутивного Комітету Інституту і членом інститутської редакційної колеґії видань, редактором корпусу „Гарвардська бібліотека давнього українського письменства“, у якому готуються видання давніх пам'яток української досекулярної творчости. Інститут випускає корпус як частину ширшого проєкту для відзначення тисячоліття Хрещення Руси-України (уже надруковано 9 томів у серії текстів і 6 – у серії перекладів на англійську мову). Проф. Флаєр є також членом редакції журналу „Гарвардські студії українознавства“ (уже випущено 25 річників журналу), він підготував спеціяльний випуск журналу про мовознавство, філологію, діялектологію та історичну лінґвістику, а зараз готує чергове тематичне число, що має вийти наступного року.

Проф. Флаєр є автором понад 80 наукових статтей і рецензій, автором, редактором або співредактором 14 наукових збірок зі слов'янського мовознавства та української, білоруської і російської філології. Він також написав низку довідок на українські й загальнослов'янські теми для відомих енциклопедичних видань, зокрема для „Оксфордського словника середніх віків“, що незабаром має появитися на ринку. Його підхід до мовознавства і науки є досить широкий і включає зацікавлення культурологією пізнього середнього віку Сходу Европи (наприклад, символіка тогочасних ікон) і такі сучасні феномени, як поширення суржику.

Кожний з директорів Українського Наукового Інституту надає специфічний науковий напрям праці Інституту. Початкові зусилля ще у 1970-их рр. зосереджувались на здобутті українознавству статусу нормальної галузі науки в американських центрах навчання. Вперше у широковідомому і поважному видавництві Гарвардського університету появилися книжки англійською мовою про давню і нову історію України, про українську літературу, економіку, культуру.

Напередодні здобуття Україною незалежности зусилля Українського Наукового Інституту зосереджувалися на підтримці державотворчих процесів в Україні. Використовуючи можливості Гарвардського університету, Інститут збільшив склад співробітників, які спеціялізувалися в історії Східньої Европи, соціології, міжнародних взаєминах і політиці, щоб подати американській і міжнародній спільноті, яка починала спілкуватися з Україною за нових і ще не визначених умов, перспективні дослідження та експертизу. Саме у вересні 1991 р., за посередництвом Інституту і Гарвардської Школи Управління ім. Дж. Кеннеді, у Гарварді було прийнято, вперше в історії Америки, державну делеґацію України.

Останніми роками Інститут намагається відповісти на сучасні потреби: комплектувати і аналізувати нову інформацію про Україну, встановлювати контакти, організовувати конференції, виконува-

(Закінчення на стор. 12)

В цей час будьмо з Україною

Передбачаємо, що заклик, винесений в заголовок нашої редакційної статті, викличе подив або й образу з боку читачів старшого покоління, бо й справді їх зайве закликати бути з Україною – вони завжди з нею своїми думками і почуттями, завжди, хто скільки має сил і можливостей, допомагають їй і ніколи не полишають надій на її краще майбутнє. Тим часом ми маємо на увазі цілком конкретну ситуацію – призначені на 31 жовтня президентські вибори і, на жаль, реальну загрозу, що вони будуть недемократичними, пов'язаними з фальсифікацією, різними порушеннями, тиском на виборців і ще багато з чим, чого ми тепер і припустити не можемо. Не випадково сенатор Бен Кемпбел у розповсюдженому в Конгресі листі наголошує, що передвиборна ситуація в Україні викликає все більше занепокоєння у США та світовому співтоваристві, й Україні потрібно допомогти ступити рятівний крок від сьогоднішнього небезпечного роздоріжжя у бік демократії і законности.

Тому пильна увага нашої громади до передвиборного процесу і особливо до перебігу самих виборів буде одним з істотних позитивних чинників, а всі разом вони сприятимуть відкритості і чесності виборів. Погляд нашого читача Лева Боднара з Чикаго, що українці Америки і Канади не повинні стояти осторонь передвиборної кампанії („Свобода" з 25 червня, ч. 26) має під собою серйозні підстави, оскільки у жовтневих виборах вирішуватиметься питання, якою далі буде Україна – самостійною державою чи колонією Росії.

Найефективніша форма нашої уваги – участь якомога більшої кількости членів громади в групах закордонних спостерігачів. Від Організації безпеки і співробітництва в Европі в Україну приїдуть 650 спостерігачів, однак, як пояснив Девід Ніколас, координатор проєктів ОБСЕ в Україні, – не для суворої контролі, а тільки щоб загалом оцінити вибори. Хоч це й не дає стовідсоткової гарантії, що вибори відбудуться в межах демократичних стандартів, все ж присутність спостерігачів люди в Україні сприймають як велику моральну підтримку. Вона додає виборцям сміливости, певности, великою мірою розпогоджує загальну атмосферу. Саме тому цій формі сприяння демократичному розвиткові України надає великого значення Український Конгресовий Комітет Америки. Усвідомлюючи важливість присутности в Україні спостерігачів від наших громад в Америці і Канаді, УККА ще в червні випрацював конкретну програму, присвячену виборам в Україні, і цілісний бльок інформацій на цю тему, включно з правилами для міжнародних спостерігачів та списком першорядних питань, котрі треба мати на увазі під час спостереження за процесом виборів в Україні.

Небезпеку, яка нависла над президентськими виборами в Україні, підкреслює й та обставина, що хоч опозиція й не спромоглася виступити суцільним фронтом і висунути єдиного кандидата, все ж вона усвідомлює важливість спільних дій, спрямованих на запевнення прозорости виборчого процесу. У зверненні до В. Ющенка і П. Симоненка О. Мороз зазначає, що влада, боячись дуже ймовірної поразки свого представника у виборах, робитиме все, щоб невтралізувати всіх інших кандидатів, тому опозиція повинна діяти разом.

Тим більше разом повинне діяти світове українство. Користуючись запевненням Президента Л. Кучми, що Україна готова прийняти необмежену кількість закордонних спостерігачів, покладаємо великі сподівання на легальних представників „четвертої хвилі", котрі вже мають досвід громадсько-політичного життя на Заході і краще можуть спостерегти все, що під час виборів в Україні не відповідатиме демократичним принципам. Загроза для демократизації України настільки велика, що не час шкодувати декілька сотень долярів на подорож до України. І найкращим варіянтом було б – приїхати в Україну не на день виборів, але хоч би, як пропонує УККА, за тиждень або за два тижні перед ними. На випадок, коли хтось з наших читачів виявив би бажання взяти участь у цьому важливому проєкті, нагадуємо, що ще не пізно зареєструватися у Крайовій канцелярії УККА, а докладні інформації можна одержати, зателефонувавши на: (212) 228-6840.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор – Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про шукання за добрим фільмом

В середині цього місяця у популярному тижневику „Ньюзвік" появилася дуже цікава стаття під заголовком „Чекаючи на фільм", змістом якої є обговорення кепського стану справ у галузі читання книжок.

Виявляється, що читання книжок для приємности, тобто художньої літератури, поезії зменшилося в США з 56.9 відсотка у 1982 році до 46.7 відсотка сьогодні. При тому стала очевидною ще й інша сторона дослідів, а саме: молодих людей у віці 18 до 34 років життя, які досі були найбільш зацікавлені у читанні книжок для розваги, сьогодні зменшилося, як читачів книжок, ще на 28 відсотків.

Здається, що найбільшою перепоною у читанні художньої літератури є тепер, як можна було сподіватися, постійний перегляд програм у телебаченні та інших електронічних засобах сьогоднішнього дня. Саме усі сьогоднішні електронні засоби зменшили, згідно з поданими дослідами, на 14 відсотків число читачів книжок за останні роки, хоч виходить книжок друком щораз більше. Однак на них немає в Америці читача...

Це сумне ствердження, яке ми знайшли у популярному тижневику „Ньюзвік", з підкресленням, що найбільше зниження числа читачів книжок стосується молодих людей між 18 а 34 роком життя, каже нам застановитися, як це питання стоїть тепер у нас, українських читачів.

Тут, здається, треба відразу поділити аналізу цього питання на дві дуже неоднакові частини – читачів України і поза її межами.

Друге питання, яке насувається у розгляді проблеми читання книжок серед українців – це, на жаль, питання мови. При цьому, здається, ніхто досі не робив точного розгляду та не опрацював статистичних даних що торкаються читання книжок сьогодні і, скажімо, десять років тому.

Одне, однак, певне, що електронні засоби, які тепер так дуже популярні в Україні, як і в інших країнах, а вже особливо на американській землі, посприяли, що читання книжок, особливо читання рідною українською мовою, стоїть серед молодих людей, які почуваються українцями, куди ще гірше, як серед американців.

Телевізор і комп'ютер „завоювали" уми не тільки молодих людей, але також їхніх батьків. На книжку, та ще до того українську, яка сьогодні в Україні так рідка, ніхто не має часу, ані охоти.

Правда, читаємо у літературних журналах, слухаємо у оголошеннях в радіо чи на телебаченні про постійну появу нових книжок белетристичного і наукового змісту – але скільки читачів вони знаходять?

Чи не легше і простіше залучити комп'ютер або телевізію і дивитися досхочу на новинки, на фільми, на примітивні програми, яких так багато?

Читання книжки, читання доброї літератури чи поезії сьогодні, здається, сходить на щораз нижчий рівень у цілому світі, а особливо у нас.

А може, будуть серед нашої спільноти такі, що, прочитавши цю сумну О-КУ, не шукатимуть на телевізорі за цікавою програмою, а візьмуть у руки добру українську книжку?

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Чорний прапор над Жезказганом

18 січня 1954 року над трьома суміжними зонами „Степлагу" у Жезказгані було піднято чорний прапор. Так підпільний рух опору у цьому таборі вирішив відзначити 300-річчя Переяславської ради. Поява прапора над табором, у зонах якого утримувалося не менше 10 тисяч невільників, викликала великий переполох в адміністрації. Всі бараки були моментально закрито, всі ворота між бараками – також, виведення на працю призупинено.

Табір в Жезказгані розташований у Казахстані, серед Голодного степу, в якому було безліч копалень-шахт з видобутку мідної руди. Шахти ці були започатковані ще за царату, за концесією з англійцями, але справжня їх розбудова здійснювалася після Другої світової війни. Шахти будували військополонені німці та політичні в'язні-каторжани.

Політв'язні перебували у надзвичайно тяжких, небезпечних умовах. Їх примушували глибоко під землею, у мокрих вибоях, добувати кам'яну породу, в якій була мідь. Сухе буріння, отруйні гази, часті обвали породи (шахти ж бо без кріплення!), виснажлива праця забрали десятки, сотні тисяч жертв.

Мій гімназійний товариш, політв'язень Ярослав Дикий з села Миколаєва, колишнього Бібрецького району, у своєму вірші „Жезказган" так змалював цей табір:

Голодний степ,
похилі люди і дикий сміх,
Довкруги всюди сліди
тиранства і варварства.
Нас голод сушить, гонить крик,
Разючим блиском чорний штик
Розправою негайно грозить.
Глибока шахта, сирість, тьма,
О, скільки жертв взяла вона!
Із поту, крові, людських ран
Гримить, росте
понурий Жезказган
Облитий потом
та стражданням...

Але й у таких тяжких умовах життя та праці українці не забували про мету своєї боротьби, чинили опір сталінській машині знищення людей та цілих народів.

Одним з таких прикладів опору в спецтаборі Жезказган був протест проти трактування 300-річчя Переяславської ради як акту добровільного приєднання України до Росії. Чорний прапор над табором – це був прапор протесту, незгоди і заклику до боротьби. В цей день частина в'язнів не вийшла на працю. Цей невихід на працю започаткував заворушення та бунти в таборах Жезказгану та Кінгіру у 1954 році.

Ініціятором чину був науковець, історик-археолог, нині покійний Михайло Клопчук із Делятина на Івано-Франківщині, та його товариш-помічник Остап Задорожний, який нині проживає у Львові. Саме Остап передав мені наказ підібрати учасників із довірених товаришів. Це було на початку січня 1954 року. Однак невдовзі М. Клопчука та О. Задорожного заарештували у таборі та перевезли в 4-ий окремий „лагпункт", що знаходився у кам'яному кар'єрі.

Це був страшний „штрафняк", з якого потім відправляли у закриті тюрми. Отож загальне керівництво цим актом довелося здійснювати мені. А безпосередніми виконавцями були Іван Вишиваний з Буковини та Василь (на жаль, прізвище забулося, але пам'ятаю, що він походив з Івано-Франківщини).

Заздалегідь виготовивши прапор із придбаної чорної тканини, 18 січня, о четвертій годині ранку, ми вийшли зі своїх бараків. Василько стояв на чатах, а Іван Вишиваний з моєю допомогою виліз на високий 5-метровий мур, потім на стовп з електродротами на цьому мурі, і там закріпив прапор... Після цього ми швидко розійшлися у свої бараки. В цей же день, під вечір, очевидно, за доносом, я також був заарештований, пережив ніч допитів, а над ранок мене перевезли у той же „штрафняк", де зустрів своїх друзів. Що сталося з Іваном Вишиваним та Васильком – не знаю, бо вже навесні мене відіслали у Володимирську центральну закриту тюрму.

4-ий „штрафняк" – це була глибока кам'яна яма, де брали будівельний камінь. Якщо влітку в Голодному степу температура сягає вище 40 градусів за Цельсієм, то у цій ямі вона була ще вищою. На початку квітня, за наказом Генерального прокурора СРСР, мене з іншими товаришами (а було нас майже 150 осіб) силоміць забрали з цього лаґпункту і через пересильні тюрми розвезли по різних „закритках". Після цього була Північ – Воркута, тундра і штрафний табір Юнь-Яга. Але ми вже були іншими, ми духом стали вільними, для нас була лише одна дорога – воля або смерть.

Зіновій Волощак,
м. Миколаїв над Дністром

Серед товаришів з неволі я – посередині, у шапці з загнутими вухами

Знайшовся слід моєї кузинки

Складаю щиру подяку редакції за поміщення у „Свободі" мого прохання в справі моєї кузинки Люби Совірко. Це повідомлення увінчалося для мене великою радістю, втіхою і несподіванкою. Я одержав листа від Юрія Головецького, який знав Любу Совірко. Посилаю його листа і сердечно дякую Є. Головецькому за його велику прислугу для мене.

Іван Совірко,
Ворен, Миш.

Шановний пане Совірко! У „Свободі" від 18 червня я прочитав ваше звернення. Моя теща (мати дружини) Кордуба-Нестор Йосифа була колежанкою Люби Совірко ще зі студентських років і листувалася з нею до свого останнього часу. Ми навіть їздили всією сім'єю у Винятинці до пані Люби. Потім з нею листувалася моя жінка Галина Головецька, з дому Кордуба.

Зараз вона є у Львові і приїде до США 30 червня. Якщо це вам цікаво і ви б хотіли поговорити з нею, то подаю вам наш телефонний номер. Моя дружина має значно більше інформаціЇ, ніж я. Я говорив з нею телефоном у Львові, то вона мене попросила написати цього листа до вас.

З повагою,

Юрій Головецький,
Болстон Лейк, Н. Й.

Хоч читачі не завжди мають рацію

Спасибі, що мене не забуваєте. Надіслану „Свободу" (ч. 23) уважно проглянула. Серед інших – і статтю про очікувані вибори в США і кореспонденцію „Квітень у Києві". Читаючи цю останню, іноді посміхалася (наприклад, ствердженню, що „поступово зникає черга на мешкання" – зникає тому, що чиновники не бажають про неї й чути, а багаті люди купують собі мешкання у новобудовах). Розкриваючи дужки, скажу, що дуже близька мені родина з двома дітьми живе у так зв. „гостинці" – кімнаті аж на 12 кв. м., записавшись у чергу майже 20 років тому, а перспективи – ніякої.

У статті про Миколу Вінграновського звернула увагу на визначення „чужомовний Київ" – це може бути темою окремої розмови. А ось питання українського правопису тут торкнуся, бо замислилася над написанням „Нью-Йорк" (це я так звикла писати). Традиційна для „Свободи" форма „Ню-Йорк". Але на сторінках реклямових побачила „Нью-Йорк". На мою думку, традиційне для газети „Ню-Йорк", мабуть, має бути послідовно витримане, хоча не лише той дописувач, який вважає, що слід писати „Нью-Йорк", „бо так говорять американці", а й чимало інших українців у США (про це свідчать наведені сторінки) дотримуються форми „Нью-Йорк". Взагалі ж дискусія на сторінках „ „Мова про мову" дуже цікава, і я благаю Бога надати П. Часту сил (бо пишете, що „вже не маєте сил на суперечки"), а йому набратися терпіння, щоб і надалі так докладно і мудро відповідати читачам, хоча вони не завжди мають рацію. Можливо, як і я в цьому листі.

Станіслава Левінська,
Київ

Від редакції: *Непослідовність у написанні „Ню-Йорк" на сторінках тижневика пояснюється тим, що окремі реклямні оголошення надходять до опублікування у готовому вигляді і назва цього міста подається в них з м'яким знаком.*

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДО 110-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Коротка історія 25-го Відділу УНСоюзу, Джерзі Сиіті, Н. Дж.

Товариство „Свобода”

25-ий Відділ організований 25 січня 1915 року. До першого уряду були обрані: Б. Дуткевич – голова, О. Стеткевич – секретар, С. Ядловський – касир.

У 1968 році до Управи Відділу ввійшли: Антін Драган – голова, Марія Квітка Стецюк – секретар, Петро Постолюк – касир і заступник секретаря, Богдан Стефанович – голова контрольного комітету.

Відділ цей унікальний тим, що членство його розкинене по цілій Америці, його організаторка, одна з першунок в цілій системі УНСоюзу, Квітка Стецюк, користувалася інформаціями у „Свободі” про поодиноких осіб, які не були членами УНСоюзу, і вербувала їх в ряди Батька-Союзу.

Управа, обрана на 1993 рік: Зенон Снилик – голова, Марія Савчак – секретар, Христина Ференцевич – заступник голови, Ярослав Сидоряк – голова Контрольної комісії.

Подав у 1993 році
Роман Лапичак

Управа в 2004 році:
Арета Тритяк – голова
Оксана Тритяк – секретар

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу ЧЕРВЕНЬ 2004 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 5/2004	5,732	11,804	2,553	20,089
Неактивні члени 5/2004	7,644	15,725	0	23,369
Всі члени 5/2004	13,376	27,529	2,553	43,458
Активне членство				
Приріст у 6/2004				
Нові члени	17	14	0	31
Нові УЛ	0	0	0	0
Прийняті наново	4	4	0	8
Разом	**21**	**18**	**0**	**39**
Убуток 6/2004				
Померли	1	33	0	34
Вибрали гроші	4	7	0	11
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	14	13	0	27
Виплатили вповні вкладки забезпечення	3	13	0	16
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	5	13	0	18
Вигасло забезпечення (активні)	8	7	12	27
Кінчилось забезпечення	0	1	3	4
Разом	**35**	**87**	**15**	**137**
Всі активні члени 6/2004	5,718	11,735	2,538	19,991
Неактивне членство				
Приріст у 6/2004				
Виплачене забезпечення	3	13	0	16
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	5	13	0	18
Разом	**8**	**26**	**0**	**34**
Убуток у 5/2004				
* Померли	1	35	0	36
* Вибрали готівку	8	7	0	15
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	2	3	0	5
Повернені в активні	4	4	0	8
Вигасло забезпечення (неактиквні)	0	5	0	5
Разом	**15**	**54**	**0**	**69**
Всі неактивні члени 6/2004	7,637	15,697	0	23,334
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 6/2004	**13,355**	**27,432**	**2,538**	**43,325**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Василь Пастушок

1.19.1926 – 7.14.2004

Екзекутива Українського Народного Союзу з жалем повідомляє членів Головного Уряду, 231-го Відділу та все членство, що в середу, 14 липня 2004 року, помер Василь Пастушок, почесний член Головного Уряду УНС, колишній радний, член Контрольної комісії та голова 231-го Відділу УНС впродовж 24 років.

Екзекутива та членство УНС висловлють щирі співчуття дружині Теодозії та синам Василеві Пастушкові мол. і його дружині Елен, Александрові Пастушкові і його дружині Кейті, дочці Лідії та її чоловікові Браєнові, братам Григорієві та Михайлові Пастушкам і їхнім родинам.

Панахида була відслужена 19 липня, похоронна відправа відбулася в Українській православній церкві свв. Петра і Павла, поховання – на цвинтарі „Лавнкрофт“ – Делавер.

В. Пастушок заслужив нашу вічну пам'ять за свою багаторічну непохитну підтримку, відданість, вірність і працю для Українського Народного Союзу.

Вічна йому пам'ять!

Soyuzivka for all seasons

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

календар подій

24 ЛИПНЯ
Забава – „Галичани“ – год. 10-та веч.

28 ЛИПНЯ
Гуцульська вечеря. Виступ Олі Ходоби-Фриз і Андрія Мілавського.

31 ЛИПНЯ
Виставка кераміки
Дарії „Диці“ Ганушевської.
Забава – „Черес“– год. 10-та веч.

1 СЕРПНЯ
Відкриття тенісових змагань.
Виступ тріо Аскольда Бука.

1 – 6 СЕРПНЯ
Тиждень гольфа на Союзівці.

6 СЕРПНЯ
Кабарет Рона Кагута і Ігоря Бачинського – год. 10-та веч. (тільки для дорослих).

7 СЕРПНЯ
Концерт „Бараболя“ на свіжому повітрі у „Веселці“ – год. 2-га по пол.
Мистецька виставка родини Козаків.
Забава –„Буря“ – 10 год. веч.

6 – 8 СЕРПНЯ
Другий річний „Sports Jamboree“.

13 СЕРПНЯ
„Pub night“ – до звуків оркестри „Луна“.

14 СЕРПНЯ
Забава – „Луна“ – 10 год. веч.

14 СЕРПНЯ
Вибір Міс Союзівки.

15 СЕРПНЯ
Фестиваль – день Івано-Франківської області – інформації в наступних числах „Свободи“.

8 – 21 СЕРПНЯ
Традиційний український танцювальний табір ім. Роми Прийми Богачевської.

21 СЕРПНЯ
Концерт таборової танцювальної групи ім. Роми Прийми Богачевської і виступ Олі Ходоби-Фриз, год. 8-ма веч.
Забава – „Фата Моргана“ – 10 год. веч.

14 – 22 СЕРПНЯ
Тиждень клюбу „Suzie – Q“.

22 СЕРПНЯ
Фестиваль – день Тернопільської області – інформації в наступних числах „Свободи“.

28 – 29 СЕРПНЯ
Фестиваль – дні Львівської області.
Забава – інформації в наступних числах „Свободи“.

3 ВЕРЕСНЯ
Забава – „Луна“– год. 10 веч.

4 ВЕРЕСНЯ
Забава – „Фата Моргана“ і „Темпо“.

5 ВЕРЕСНЯ
Забава – „Темпо“ і „Ворони“.

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

дентом Джорджем Бушем і Головним прокурором Віліямом Френчем Смитом зайшли в кабінет Президента. Цей момент був моєю першою можливістю знаходитися в безпосередньому контакті з Президентом, і для мене особисто це було неабияке зворушення. Але наше спільне хвилювання йшло далеко поза особисті наші межі. Ми вже в той момент розуміли, що Президент крокував широким курсом до змін не лише у Вашинґтоні, але в цілому світі. Слухаючи його в той час, я розумів, про що він говорив, але навіть не наважився б передбачити усі наслідки його діяльности.

Під час його першої президентської пресової конференції він описав керівників Радянського Союзу як людей, котрі готові на будь-яку брехню заради досягнення своїх цілей. Преса і політичні оглядачі вважали тоді, що ця заява була помилковою, однак вона була промовлена з умисністю і віддзеркалювала справжнього Роналда Рейґена.

Раніше в його виступі перед ґрадуантами в університеті Нотр-Дам він висловив таку думку: „Роки, що перед нами, будуть величними для цієї країни, для розширення справи свободи і цивілізації. Захід не просто зупинить комунізм, ми відішлемо його за межу буття". І далі в тому самому виступі в травні 1981 році Президент сказав: „Для Заходу, для Америки наступив час, коли ми сміливо показали світові, що наші цивілізовані ідеї, наші традиції, наші цінності, на відміну від ідеології і воєнної сутности тоталітарних суспільств, не є лише фасадом могутности. Вже найвищий час, щоб світ зрозумів, що наші інтелектуальні і духовні цінности закорінені в джерело могутности – у віру в Бога і в те, що ми живемо за законом, який вищий від нашого... Відповіді знаходяться в тій спадщині, котру залишили покоління американців до нас. Наші предки стоять як тихі свідки того, що світ невдовзі буде знати, і того, що історія колись запише – що в нашому третьому столітті американська нація прийшла у свій час, підтвердила своє провідництво вільних чоловіків і жінок, котрі віддані ідеї, що людина об'єднана з Богом, що уряд є для того, аби служити людям, і людство існуватиме в мирі".

Зауважте, як вільно і послідовно звертається Президент до Бога. Відколи він помер, я наново прочитав багато його виступів, багато його рукописів, тексти понад 600 його радіовиступів, котрі він особисто написав, також ті, котрі він написав ще до того, як був обраний Президентом. Роналд Рейґен був провідником, який завжди виходив з основ глибокої віри. Тепер нам ясно, що він вже віддавна був на шляху протистояння з комунізмом і довголітньої „політики стримування".

Роналд Рейґен завжди сам писав свої радіовиступи і в них часто висловлювався про свободу, про Богом надані права, про тоталітаризм Радянського Союзу. Наприклад, 20 лютого 1978 року він виступив з коментарем, що Україна була закріпаченою, і проілюстрував це фактом, як комунізм спотворив українську колядку „Нова радість стала". У цьому виступі він говорив про дорадянські часи, коли „український народ співав слова – „Нова радість стала, яка не бувала, над вертепом зірка ясна на весь світ засіяла", відтак з'ясував, що в часи Радянського Союзу ця пісня була забороненою, але ідеологічні комісари, побоюючись забороняти геть усе, на підставі старої мелодії дали українцям дві нові версії цієї колядки, й одна з них мала слова: „Нова радість стала, яка не бувала, п'ятикутна звізда красна на весь світ засіяла, всім трудящим слава...". Роналд Рейґен побачив і зрозумів зло цієї імперії задовго до того, як він її так конкретно назвав перед світом.

Факт є, що Роналд Рейґен вірив у Бога. Звернення до Бога і до віри знаходимо послідовно у всіх його рукописах, розмовах про свободу і ролю Америки в світі. Роналд Рейґен також глибоко вірив, що необхідно обмежити владу урядів.

Багато людей сьогодні і в майбутньому повинні дякувати Богові, що Він дав нам відданого слугу Роналда Вилсона Рейґена.

Радянський Созю, з другого боку, – це була держава, котра проголосила атеїзм, тоталітарна держава, для котрої уряд означав безмежну владу. Коротше кажучи, світогляд Президента Рейґена і світогляд Радянського Союзу були протилежними і несумісними. Виходячи зі своїх переконань, Президент Рейґен бачив метою закордонної політики Америки перемогу у холодній війні і цілеспрямовано йшов до цієї мети, ведучи за собою всіх експертів закордонної політики, всіх людей нашої держави і весь західній світ. Генрі Кісінджер, головний архітектор політики детанту, сказав про нього: „Рейґен був першим післявоєнним Президентом, котрий перейшов у наступ".

Для Президента Рейґена підписання Резолюції про поневолені нації не було лише ритуальною формальністю, він чітко розумів тиранію Радянського Союзу. Коли він підписав законопроєкт про створення Конґресової комісії для вивчення Голодомору в Україні, він добре знав те, про що „Ню-Йорк Таймс" не хотів повідомити своїх читачів. Він був свідомим, що Зло здатне морити людей голодом, щоб підкорити їх політичній сваволі.

Коли радянський „МіҐ" знищив корейський пасажирський літак, в якому загинули сотні осіб, включно з багатьма американцями, Президент Рейґен вислухав поради з приводу того, що він має сказати і зробити, одначе, всупереч усім тим порадам, – він просто мовчав. Він розумів, що це безглузде вбивство сотень невинних людей саме по собі було засудженням радянської імперії і її влади. Лише пізніше він зробив коротку заяву. Він вже ясно бачив те, що багато з нас не розуміли – що ця безбожна імперія фактично сама вже почала розпадатися.

Він бачив, як явище зла не раз себе демонструвало, включно з тим, як Кремль поставився до Чорнобильської катастрофи – дозволяючи дітям маширувати вулицями Києва, а тим часом Горбачов декларував гласність. І Рейґан бив у барабан на тему свободи. В Ню-Дзерзі в 1982 році він зауважив: „Минулого тижня Українська Гельсінська Група спостереження – організація, котра захищала людські права, була заборонена, а її члени зазнають переслідувань. Тому ми завжди мусимо пам'ятати, що боротьба навіть за найелементарніші права людини є постійною". Використовуючи фразу Троцького, він не раз говорив, що комунізм опиниться на „попелищі історії". Він закликав Горбачова зруйнувати „Берлінську стіну" і він шокував не одного дипломата і політичного радника, коли назвав Радянський Союз „імперією зла".

Нам всім добре відома кампанія Президента Роналда Рейґена, ціллю якої було досягнути становища, щоб Кремль для утримання своєї імперії потребував усе більших коштів. Роналд Рейґен надавав допомогу афганському Опорові, він поставив в Европі ядерні ракети середнього засягу, розгорнув потужність американської економіки в сторону гонитви озброєнь, і вірив, що в цій гонитві втопиться Радянський Союз. Ключевою частиною його стратегії була ініціятива стратегічної оборони. Кремль почав судомно хапати економічне повітря, але Президент Рейґен продовжував тиск. За закритою від нас „Залізною завісою", за якою мільйони жили в рабстві, Радянський Союз западав у невиліковний стан, а Роналд Рейґен продовжував тиск.

Ми не повинні ніколи забувати, що Президент Рейґен любив і талановито використовував гумор. І в публічному, і в приватному житті Президент Роналд Рейґен завжди міг розповісти якийсь жарт, котрий висміював корупцію в Радянському Союзі, але насправді сильно підкреслював зло цієї системи. Один з його улюблених жартів стосувався колишнього Генерального секретаря ЦК КПРС Леоніда Брежнєва і його заступника Олексія Косиґіна. В анекдоті Брежнєв і Косиґін говорять, що

Світогляд Президента Рейґена і світогляд Радянського Союзу були протилежними і несумісними...

трапилося б з Радянським Союзом, якби влада виконала всі умови гельсінських угод і прийняла відкриту політику щодо еміґрації: „Ми з тобою були б двома єдиними громадянами, що залишилися б у Радянському Союзі", – передбачає Брежнєв. „Це, мабуть, ти говориш тільки про себе!", – відповідає йому Косиґін.

При кожній можливості Президент Роналд Рейґен підтримував жертви комунізму і символи Опору, часто у приватних листах і розмовах. В майбутньому ми далі будемо довідуватися про такі документи, коли буде відкриватися архів його президентства. Я знаю два такі листи від Президента Роналда Рейґена. В одномі листі він тепло привітав Патріярха Йосифа Кардинала Сліпого з нагоди його 84-річчя, а в другому – висловлював співчуття з приводу його смерти.

Ми знаємо, що Роналд Рейґен зробив надзвичайно важливу заяву про релігійне переслідування в колишньому Радянському Союзі в 1988 році, під час відзначення 1000-річчя християнства в Україні. Він зустрівся з Верховним Архиєпископом Української Католицької Церкви Мирославом-Іваном Кардиналом Любачівським і Митрополитом Української Православної Церкви в США Мстиславом у Білому Домі, щоб обговорити ситуацію в цих Церквах – у той час, коли ці Церкви були заборонені в Радянському Союзі.

Також Президент Роналд Рейґен рішуче відмовився від можливости провести саміт в Москві в той час, коли Кремль плянував лукаве відзначення 1000-річчя християнства в Радянському Союзі. Пізніше, коли він поїхав до Москви на зустріч із Горбачовим, він демонстративно зустрівся з репресованими представниками обидвох заборонених Церков в американському штабі „SpasoHouse". Між присутніми в тій безпрецедентній зустрічі були Михайло Горинь, Вячеслав Чорновіл та Іван Гель, котрі пізніше відіграватимуть провідні ролі в Народному Русі – в той час, коли Рух почав поступ до творення незалежної України. І декілька років пізніше всі троє стали депутатами Верховної Ради.

Іноді ми не вповні розуміли діяльність Роналда Рейґена під час самих дій, але тепер ми знаємо, що його виступи, його заяви, його діяльність часто пробивали „Залізну завісу".

В березні 1990 року ми з Надією поїхали на захід України – відразу після перших суперечливих виборів до Верховної Ради. Там ми переїжджали через містечко Мединичі і бачили чоловіків, котрі будували церкву.

Керівник бригади розповів нам історію цієї будівлі. В 1939 році місцева українська греко-католицька парафія заклала фундамент для нової церкви, але майже відразу після того Сталін прислав Червону Армію в Західню Україну, і всі релігійні служби були заборонені, церкви закриті, і будівництво храму припинене. „Тоді, в 1988 році, – розповідав нам бригадир, – ваш Президент Рейґен поїхав до Москви зустрічатися з Горбачовим, і будучи там, він зустрівся з дисидентами від нашої УГКЦ. Ми тоді зрозуміли це як знак, що ми можемо повернутися до будівництва нашої церкви".

Через велику віддаль і один цей приклад ми зрозуміли, що Роналд Рейґен суттєво змінив життя Божих дітей в Україні, в містечку Мединичі. В тій малій парафії Роналд Рейґен здобув перемогу над безбожним комунізмом.

Коли я пригадую минуле і мою можливість служити в так званій „революції Рейґена", я відчуваю гордість за ті справи, котрі ми могли порушувати і розв'язувати в Департаменті юстиції, я горджуся, що був частиною змін, котрі ми здійснили, – я горджуся людьми, котрі прийшли на посади суддів, горджуся з законодавства, котре було втілене, і з урядовців, котрі вийшли з-під руки Президента Роналда Рейґена. Але понад усе я просто гордий, що мав можливість бути частиною президентства Роналда Рейґена, мав можливість бути пов'язаний бодай у малій мірі з тією історичною президентською епохою, очоленою надзвичайною людиною.

Декілька років тому, під час посвячення Бібліотеки Президента Роналда Рейґена, група нас, колеґ, котрі були в його адмінстрації, разом з багатьма іншими, почула чимало надзвичайних виступів. Але і в той час, і тепер один з них залишається для мене винятковим.

Колишній Президент Ричард Ніксон сказав, що коли Микита Хрущов заявив: „Ваші внуки будуть жити при комунізмі", Р. Ніксон відповів йому: „Ні, ваші внуки будуть жити в свободі". Р. Ніксон тоді сказав, що він знав, що Микита Хрущов не мав рації, але не знав, чи він сам мав рацію, що радянські діти будуть жити в свободі. Тоді колишній Президент Р. Ніксон додав: „ Завдяки Президента Роналда Рейґена я був правим".

І таким був 40-ий Президент. Багато людей сьогодні і в майбутньому повинні дякувати Богові, що Він дав нам відданого слугу Роналда Вилсона Рейґена.

Фото: Бібліотека Президента Р. Рейґена

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вшанували пам'ять Олега Ольжича

ЛІГАЙТОН, Па. – 13 червня на Оселі ім. Олега Ольжича Центральна Управа ОДВУ відзначила 60-ліття трагічної смерти поета і науковця – Олега Кандиби-Ольжича, який віддав своє молоде життя на жертовник боротьби за волю українського народу. Він був не тільки поетом і науковцем, але й тонким політиком. Його широкий діяпазон знань відкривав двері Україні у широкий світ. У своїх подорожах, позв'язаних з наукою, О. Ольжич знайомив західній світ з Україною, з її можливостями і труднощами. В каплиці св. Андрея, о. Василь Момоход відслужив св. Літургію і Панахиду в пам'ять Олега Ольжича, який загинув 13 червня 1944 року в німецькому концентраційному таборі Саксенгаузен.

В обох відправах взяли участь члени ОУН, Центральної Управи ОДВУ і українська громада з околиці Лігайтону. Після св. Літургії і Панахиди відбулося покладення вінка до пам'ятника О. Ольжичу. Промовляв голова Центральної управи ОДВУ Олександер Процюк. Д-р Наталія Пазуняк прочитала слово про О. Ольжича. Юрій Стецина, скарбник 12 Відділу ОДВУ ім. сотника Юліяна Головінського, був прапороносцем. Друга частина продовження вшанування пам'яті О. Ольжича відбулася у Малій гостинній залі у формі обіду з мистецькою програмою. Співало тріо „Голубка" – Марія Камінська, Надія Петрик, Галина Ступень, а також славна своїми виступами на сцені Українського освітньо-культурного центру у Філядельфії – Юля Ступень. Відзначення пам'яти О. Ольжича закінчено молитвою „Богородице Діво".

Петро Клюк

Нові стипендії для студентів штату Ню Джерзі

ТРЕНТОН, Н. Дж. – 29 червня губернатор штату Ню Джерзі Джеймс МекҐріві підписав законопроєкт „Старс", який став законом штату. Слово „Старс" є скороченням „Student Tuition Assistance Reward Scholarshlip" – „Допомога і нагорода студентам стипендіями". Стипендії призначені студентам, які закінчили середні школи з добрим успіхом – серед 20 відсотків кращих. Щоб отримувати стипендії в повітових коледжах, студенти повинні й далі мати добрі успіхи і бути за оцінками в найвищій групі.

Ця програма починається в 2004 році. На неї виділено 10 мільйонів дол. Досі діставали різні пільги і стипендії студенти з бідних родин, а ті, батьки яких були в категорії середньої кляси заробітків, не мали доступу до пільг. Новий закон дає можливість студентам отримувати стипендії на підставі того, що вони добре вчаться, а не за матеріяльним станом батьків.

У своїй промові під час підписання штатного бюджету на 2004 рік губернатор МкҐріві сказав: „Ви працюйте, отримуйте добрі оцінки – і програма „Старс" покриє кошти ваших студій".

В бюджеті передбачені також пільги для дітей, старших осіб, шкіл, власників будинків та ін. Щоб мати гроші на ці проєкти, МекҐріві підвищив податки на цигарки, на перепродажах високовартісних домів, кари за порушення правил шляхового руху.

Божена Ольшанівська,
член Етнічної дорадчої ради
губернатора штату

Митрополит Сорока подарував ФДДЧ 20,000 дол. на медичну лябораторію

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 9 липня Митрополит Української Католицької Церкви в США Стефан Сорока передав чек на 20,000 долярів до Фонду допомоги дітям Чорнобилю – для створення центру аналізи вірусової інфекції (ВІЛ). Разом з пожертвою Українського Лікарського Товариства Північної Америки і Фонду допомоги дітям Чорнобиля ці 20,000 дол. будуть ужиті для діягнози вірусової інфекції у вагітних жінок, щоб в цей спосіб запобігти перенесенню вірусу з матері на дитину.

У випадках, коли діти вже заражені вірусом, в центрі будуть застосовуватися ліки, які виявилися дуже успішними в поборенні вірусу у новонароджених. Президент Фонду допомоги дітям Чорнобилю д-р Зенон Матківський і виконавчий директор Фонду Олександер Кузьма були присутні на церемонії передання чека. „Ми дуже горді, що Митрополит УКЦ бажає допомогти у поборенні вірусу ВІЛ, що сьогодні є поширеним і небезпечним в Україні, – сказав д-р З. Матківський. – Завдяки включенню Церкви у боротьбу з інфекційною недугою, ця програма зменшить її небезпеку".

Колишній президент Українського Лікарського Товариства Північної Америки д-р Ігор Воєвідка і д-р З. Матківський обговорили проблеми охорони здоров'я в Україні, зокрема епідемію СНІД-у, що, згідно з останніми звітами Світової організації здоров'я поширюється саме в Україні. У висліді цієї зустрічі президія УМАНА вирішила виділити 10,000 дол, щоб розпочати працю над аналізами інфекції ВІЛ-у у Львові.

Дальші інформації про ці акції можна отримати, телефонуючи до ФДДЧ (973) 376-5140. Усі пожертви звільнені від податків і їх можна посилати на адресу: CCRF, 272 Old Short Hills, Short Hills, N.J. 07078.

Олесь Кузьма

Зліва: Олександер Кузьма, Митрополит Стефан Сорока і д-р Зенон Матківський при врученні чека з пожертвою.

Зустріч в НТШ з думками про сучасну Україну

Зліва: В. Махно, М. Жулинський, Л. Онишкевич, О. Романів, Т. Конончук, Є. Місило. Фото: В. Лопух

НЮ-ЙОРК. – 26 червня, в приміщенні НТШ-А, відбулася зустріч з деякими із доповідачів на 23-ій науковій українознавчій конференції в Урбана-Шампейн, які переїздом затрималися в Ню-Йорку. Зустріч відкрила голова НТШ-А д-р Л. Залеська Онишкевич відзначивши, що саме на цей день припало 40-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, і це було незабутньою подією для усіх американських українців.

Присутні гості – Євген Місило, Олег Романів, Микола Жулинський і Тетяна Конончук говорили на різні теми. Т. Кононенко спинилася на темі творчости Т. Осьмачки, Є. Місило говорив про проблему архівів, М. Жулинський і О. Романів порушили проблеми політичного характеру, пов'язані з близькими виборами в Україні. Після того, як В. Махно представив доповідачів, Є. Місило розповів про те, як на смітнику у Варшаві було знайдено надзвичайно важливі українські архівні матеріяли і з жалем ствердив, що ці архіви досі не повернулися в Україну, помимо своєї великої історичної вартости, та закликав допомогти розв'язати цю поважну проблему.

М. Жулинський ствердив, що ми стоїмо зараз на порозі історичного перелому. Незважаючи на складну ситуацію, яка стоїть перед народом, він вірить, що можна перемогти у близьких виборах та обрати інакший, як досі, провід, хоч, самозрозуміло, теперішня влада буде до останнього боронити свої пости.

О. Романів звернув увагу на історичність часу та зупинився на численних неполадках та проблемах України, стверджуючи, що коли все далі буде іти сьогоднішнім руслом, буде неможливо втримати національну державу. Він по черзі вказував на неполадки в Україні сьогодні, зокрема на виїзд понад семи мільйонів громадян на заробітки в інші країни, русифікацію та інші негативні чинники. На його думку, є вкрай необхідною активність і допомога американських чинників. Підсумовуючи, він назвав ситуацію дуже складною, і тільки надія на перемогу демократичних сил у майбутньому – це все, що залишається.

Зовсім інакшою була тема доповіді Тетяни Конончук, яка говорила про поезію Т. Осьмачки, що є предметом її праці та дослідів. Від неї слухачі дізналися про плян перевидання творів Т. Осьмачки і повернення його у зацікавлення загалу ще й біографічним романом, що недавно появився.

Відтак усі доповідачі відповідали на запитання. Попрощалися з гостями постійні бувальці НТШ при каві та солодкому, а зокрема при надії і сподіваннях, що осінь принесе оптимістичні новини для нас усіх.

О. К.

Україна...

(Закінчення зі стор. 5)

висувають гасла, які ділять Україну на дві нації, хоч усі такі звинувачення спрямовані на адресу Ющенка. Тому відповіді на питання, чи вдасться зформувати єдину націю, я не знаю, але не вірю, що в нас сьогодні немає цієї єдиної нації. Є різні особливості у регіонах, є справді орієнтація на національні цінності в західніх регіонах і на тісніші зв'язки з Росією в східніх регіонах, але це не говорить про те, що маємо дві нації. Думаю, що якраз під час виборчої кампанії і слід було б вияснити саме ті проблеми, розв'язання яких для нас надзвичайно важливе.

Володимир Малинкович:

– Я певний, що українська нація буде, однак не можу погодитися з тим, нібито вона вже є. Вважаю, що її ще нема. Я певний, що потрібна українська громадянська нація, від Бугу до Донбасу, до Донця, ми всі повинні будувати єдину українську державу, і в цьому розумінні є стратегічно важливою орієнтація на Европу, а не на Росію. Тому я відокремив „російскую" карту від „русской".

Перша – це орієнтація на Росію, пов'язана з Єдиним економічним простором, який насправді є єдиним політичним простором. Ми не повинні опинитися у сфері впливу Путіна. Там – авторитарність, самодержавний режим, там вже тепер нема парляменту. Якщо ми опинимося у сфері впливу цього політичного режиму, то наші проблеми будуть вирішувати в Кремлі...

Майкл Флаєр...

(Закінчення зі стор. 5)

ти спільні видавничі проєкти з іншими науковими осередками, підготовляти нові молоді сили, які поступово перебирають від старшого покоління естафету української науки.

Новий директор приходить на цю посаду у час, коли сфера діяльности Українського Наукового Інституту збільшується. Крім таких традиційних зайнять, як педагогічна праця, наукові дослідження та видавничі проєкти, співробітники Інституту дедалі активніше утримують зв'язки і провадять спільні досліди з іншими установами Гарварду, а також з вченими з інших університетів, в тому числі з дослідниками з України та інших країн Східньої Европи, які часто відвідують Гарвардський університет. Проф. Флаєр уже визначив деякі пріоритети для Інституту у видавничій галузі, у підтримці дослідників, що працюють в українознавстві, у розбудові української книгозбірні у Гарварді (одна з найкращих у світі), у поширенні в університетських колах Кембриджу і Бостону здобутків українського мистецтва і культури. До виконання цих завдань проф. Флаєр приступає з надією на співпрацю з багатьма науковцями і на підтримку української громади, яка впродовж десятиліть створила сильну фінансову базу для програми українознавства у Гарвардському університеті.

ФКУ

Створено Крайовий комітет для відзначення 60-ої річниці УГВР

В липні 1944 року в результаті переговорів відбулися наради представників різних українських середовищ, на котрих було створено Українську Головну Визвольну Раду, тобто революційний Парлямент і Уряд українського народу.

З ініціятиви Головної управи товариства вояків УПА, ім. ген.-хор. Романа Шухевича-Чупринки в США в суботу, 27 березня 2004 року в приміщенні Українського Конгресового Комітету Америки в Ню-Йорку, відбулися спільні наради представників Крайових управ, українських комбатантських, молодечих і суспільно-громадських організацій та установ.

На нарадах були присутніми: від Товариства вояків УПА в ЗСА – Лев Футала, Богдан Ковалик, Михайло Ковальчин, Ярослав Кіцюк, Петро Шкафаровський, Богдан Тодорів; Об'єднання колишніх вояків УПА США і Канади – Осип Левицький; Українського Конґресового Комітету Америки – Михайло Савків; Братства к. вояків 1-ої дивізії Української Національної Армії – Петро Буняк; Братства охорони воєнних могил „Броди-Лев" – Юрій Ференцевич; Злученого українського американського допомогового комітету (ЗУАДК) – Лариса Кий; Ліґи українських політичних в'язнів – Богдан Качор; Об'єднання к. вояків 2-ої дивізії Української Національної Армії – Іван Буртик, Володимир Янів; Об'єднання українців Америки „Самопоміч" – Богдан Михайлів; Організації оборони Лемківщини – Зенон Галькович; Українського Народного Союзу – Стефан Качарай; Фундації Українського Вільного Університету – Теодор Воляник.

На спільних нарадах був створений Крайовий комітет для відзначення 60-ліття Української Головної Визвольної Ради (УГВР).

Крайовий діловий комітет працюватиме в складі: Осип Рожка – голова, Зенон Галькович – заступник голови, Богдан Ковалик – секретар, Мирон Свідерський – скарбник, Володимир Курило – мистецький референт. Почесним головою є пор. Лев Футала.

До Крайового комітету входять представники всіх організацій, які були присутніми на першому засіданні, а також ті, котрі тим часом повідомили про свою участь, а саме: Спілка Української Молоді (СУМ) – Богдан Гаргай; Організація Оборони чотирьох свобод України – Теодор Олещук; Організація Українських Націоналістів (р) – д-р Олесь Стрільчук; Середовище УГВР – Микола Галів, Андрій Ластовецький; Українсько-американські ветерани – Матвій Козяк; Об'єднання жінок оборони чотирьох свобод України (ОЖ ОЧСУ) – Люба Сілецька; Український Братський Союз – Ярослав Ґавур; Організація української молоді „Пласт" – Ігор Микита; Українська Американська Координаційна Рада – Ігор Ґавдяк; Союз українців-католиків „Провидіння" –Мирон Солтис.

Після обговорення завдань Крайового комітету, було визначено загальну програму святкувань. Вирішено, що ювілейні святкування відбудуться 10 жовтня 2004 року у залі школи св. Юра у Ню-Йорку.

Крайовий комітет звертається до всіх українських громад, аби творили місцеві комітети і гідно відзначили 60-річницю створення Української Головної Визвольної Ради.

Комітет для відзначення 60-ої річниці УГВР

Репортаж з кімнати Джорджа Вашінґтона

В кімнаті першого Президента США ...

... Джорджа Вашінґтона

ВАШИНҐТОН - Коли цієї весни в Посольстві України у Вашінґтоні відбувалася зустріч працівників україномовних газет Америки, ми довідалися, що поряд знаходиться історична кімната Джорджа Вашінґтона.

В кінці 1992 року уряд України придбав у Вашінгтоні на вулиці „М" будинок для українського посольства. Ззовні його тяжко відрізнити від багатьох інших споруд, але перехожі звертають увагу на меморіяльну дошку, на якій написано, що в цьому будинку є кімната Джорджа Вашінґтона.

Будинок, де тепер Посольство України, належав генералові Форестові, який під час війни за незалежність був ад'ютантом Вашінґтона. В одному з боїв генерал був поранений, лікарям довелося під час операції ампутувати ногу. На цьому його військова кар'єра закінчилася. За мужність і героїзм генерал Форест був відзначений високими нагородами і одержав в подарунок дім, в якому незабаром поселився разом з дружиною Ребекою, яка була дочкою мерилендського губернатора Джорджа Кветера.

Сусідом Фореста був теж герой війни Френсис Скот Кі – автор американського державного гимну „Зоряний прапор". На жаль, його будинок не зберігся, на тому місці тепер стоїть пам'ятник творцеві національного гимну США.

Знаючи, що Вашінгтон в цей час виконував пляни будівництва столиці, генерал Форест вирішив допомогти своєму бойовому товаришеві. З цією метою генерал влаштував у своєму будинку обід, на який, окрім Дж. Вашінґтона, запросив ще 19 землевласників з Мериленду та Вірджінії. За обідом була досягнута домовленість про те, що на землях, які виділялися їх власниками, почнеться будівництво федеральної столиці.

В кімнаті представлені документи, які мають безпосереднє відношення до цієї історичної події. Йдеться перш за все про сторінку із щоденника Президента Вашінґтона, в якому він записав, що відвідав цей будинок 29 травня 1791 року, назвав поіменно тих, хто брав участь в обіді, зазначив, як проходили переговори із землевласниками та що було вирішено під час цієї зустрічі.

Укладений в будинку Фореста договір сприяв початку активного будівництва адміністративних споруд у столиці США. У 1792 році почалося спорудження Білого Дому, а роком пізніше – Капітолію.

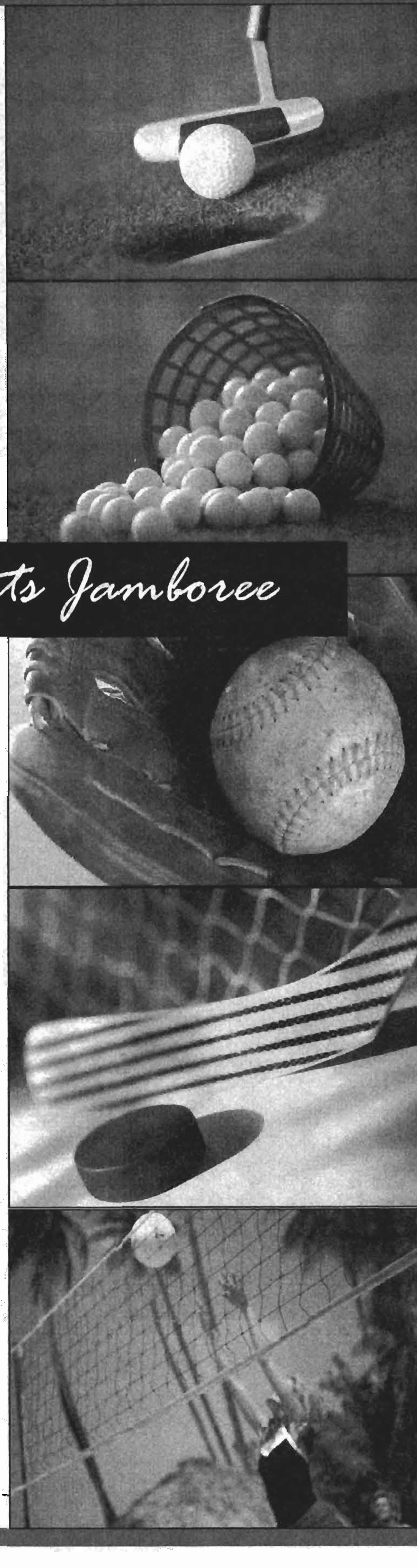
Генерал Форест не довго проживав у подарованому йому домі, згодом будинок перейшов у власність Віліяма Майборі, за який він заплатив 2250 фунтів стерлінгів. Будинок, в якому тепер знаходиться Посольство України, формально належить до американської спадщини першої категорії. До неї відносяться також будівлі державної власности – будинок Верховного суду, Капітолій та пам'ятник Вашінґтонові.

В історичній кімнаті виставлені речі кінця XVIII століття. Увагу відвідуючих привертають два портрети, Президента Джорджа Вашінґтона і Тараса Шевченка. Дивлячись на Кобзаря, мимоволі пригадуються його слова:

Коли діждемось Вашінґтона
З новим і праведним законом?
А діждемось таки колись!

Пророцтво великого сина українського народу збулося. Сьогодні Україна є незалежною державою, яка творчо використовує досвід першого американського Президента, зусиллями якого були закладені основи вільного суспільства.

Анатолій Гороховський

45-ий Злет юнацтва Спілки Української Молоді

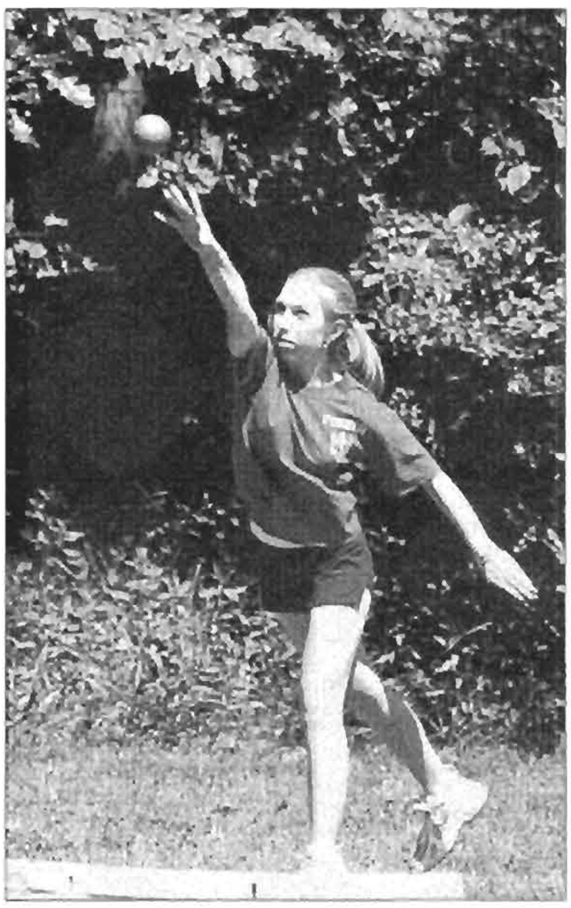
На площі Злету

Богдан Гаргай вручає нагороду Андреї Василик

Переможці конкурсів (зліва): Юрій Симчич та Ігор Янчук, Олег Романів (друге місце).

На спортових змаганнях

ЕЛЕНВІЛ, Н.Й. – 29 – 30 травня на оселі СУМ відбувся 45-ий Злет юнацтва СУМ Східнього узбережжя. Злет було присвячено 950-ліття смерті князя Ярослава Мудрого, 1035-літтю св. Княгині Ольги, 75-літтю ОУН, 50-літтю повстання в Кінгірі, 140-літтю народження Митрополита Василя Липківського, 25-літтю смерти Володимира Івасюка, 60-літтю смерти композитора Олександра Кошиця. Гасло Злету: „Рідна мова нас єднає!". У Злеті взяли участь представники осередків – Ню-Йорк, Йонкерс, Пасейк, Джерзі-Ситі, Ірвінґтон, Випані, Філядельфія, Балтимор, Гартфорд, Бінґгамтон і Гошен. Загальне число учасників – 380 осіб. Протягом двох днів учасники брали участь у конкурсах знань, слова, роїв, мистецьких виступів, легкої атлетики.

В неділю відбувся перегляд однострої по осередках, після чого всі учасники взяли участь у Службі Божій, яку відправив о. Богдан Данило, котрий освятив приміщення для будови нової каплиці в пам'ять жертв акції „Вісла", що зводиться з ініціятиви Організації оборони Лемківщини.

Увечорі команда Злету вручила нагороди за перші місця в конкурсах і трофеї кращим в конкурсі мистецтва. Найбільше точок в старшому юнацтві здобули Юрій Симчич з Осередку СУМ Ірвінґтону і Ігор Ячук з Осередку Ню-Йорку, в молодшому юнацтві – Андрея Василик з Осередку СУМ Гартфорду. Найбільше загальних точок здобув Осередок СУМ Ню-Йорк. Друге місце – Осередок Ірвінґтон, третє – Осередок Йонкерс.

Орест Козіцький

Фото: Тарас Гнатишин

Провідники кращих осередків з нагородами.

Біг наймолодших

Суменята

Скарбниця української поезії

На побажання ряду передплатників і читачів тижневика, висловлених при опитуванні щодо публікацій „Свободи", які радять вміщувати більше поетичних творів, подаємо добірку віршів знаних і менш знаних українських поетів XVIII-XIX ст.

Іван Мазепа

(1639 (?) - 1709)

Гетьман Лівобережної України з 1687 р., меценат освіти і мистецтва, перетворив Києво-Могилянську колегію в академію, 1700 року заснував Чернігівський колегіюм, фундував побудову низки церков у Києві, Чернігові, Переяславі, підтримував творчі зусилля Дмитра Туптала, Стефана Яворського, Іоана Максимовича, Феофана Прокоповича; писав власні поетичні твори.

Дума

Всі покою щиро прагнуть,
А не в оден гуж всі тягнуть,
Той направо, той наліво.
А все браття: то-то диво!
Не маш любви, не маш згоди,
Од Жовтої взявши Води.
През незгоду всі пропали.
Самі себе звоювали.
Гей, братове, пора знати,
Що не всім нам панувати
І речами керувати.
На корабель поглядімо,
Много людей полічимо.
Однак стерник сам керує,
Весь корабель управує.
Пчулка бідна матку має
І оної послухає.
Жалься, Боже, України,
Що не в купі має сини:
Оден живе із погани,
Кличе сюди отамани.
Ідем матку рятувати,
Не дамо їй погибати!
Другий ляхам за грош служить,
По Украйні і той тужить;
Мати моя старенькая!
Чом ти вельми слабенькая?
Різно тебе розшарпали,
Кгди аж по Дніпр туркам дали:
Все фортель щоб заслабіла
І аж вконець сил не міла.
Третій Москві юж голдує.
І їй вірно услугує.
Той на матку нарікає
І недолю проклинає:
Ліпше було б не родити,
Нежлі в таких бідах жити.
Од всіх сторон ворогують,
Огнем, мечем руїнують,
Од всіх не маш зичливости,
А не слушной учтивости;
Мужиками називають,
А підданством дорікають.
Чом ти синів не учила.
Чом од себе їх пустила?
Ліпше було пробувати
Вкупі лихо одбувати.
Я сим, бідний, не здолаю,
Хіба тілко заволаю:
Гей, панове - єнерали,
Чому ж єсте так оспали?
І ви, панство - полковники,
Без жадної політики
Озметеся всі за руки -
Не допустіть гіркой муки
Матці своїй більш терпіти,
Нуте врагів, нуте бити.
Самопали набивайте!
Острих шабель добувайте,
А за віру хоч умріте
І вольностей бороніте,
Нехай вічна буде слава,
Же през шаблю маєм права.

Євген Гребінка

(1812-1848)

Український письменник, педагог, видавець, організатор громадсько-літературного життя в Петербурзі, видавець альманаху „Ластівка" (разом з Т. Шевченком), представник натуральної школи в літературі, сприяв становленню реалізму, один з перших писав літературною українською мовою.

- Ні, мамо, не можна нелюба любить,
Нещасная доля із нелюбом жить.
Ох тяжко, ох важко з ним річ розмовляти
Хай лучче буду я ввесь вік дівувати.
- Хіба ти не бачиш, яка я стара?
Мені в домовину лягати пора.
Як очі закрию, що буде з тобою?
Останешся, доню, одна сиротою.
А в світі якеє життя сироті?
І горе, і нужду терпітимеш ти.
А дочку пустивши, мовлям, на поталу,
Стогнать під землею, як горлиця, стану.
- Ой мамо, голубко, не плач, не ридай,
Готуй рушники й хустинки вишивай.
Нехай за нелюбом я щастя утрачу,
Ти будеш весела, одна я заплачу.
Гей, там, на могилі, хрест Божий стоїть,
Під ранок й під вечір матуся квилить:
- Ой Боже мій, Боже! Що я наробила?
Дочку, як схотіла, із світа згубила!

Петро Гулак-Артемовський

(1790-1865)

Поет, перекладач, учений, ректор Харківського університету.

Дві пташки в клітці

„Чого цвірінькаєш, дурний, чого голосиш?
Хіба ж ти трясці захотів?
Що заманулося, чого ти не попросиш,
Чи сім'ячка, просця, пшонця, чи то крупів, -
Всього ти в кліточці по саме нельзя маєш,
Ще й витребенькуєш, на долю нарікаєш", -
Так в клітці підлітка корив снігир старий.
„Ой дядьку, не глузуй! - озвався молодий. -
Недарма я журюсь і слізками вмиваюсь,
Недарма я просця і сім'ячка цураюсь.
Ти рад пожорні сій, бо зріс в ній і вродився;
Я ж вільний був, тепер в неволі опинився".

Григорій Сковорода

(1722-1794)

Найвидатніший філософ XVIII ст., просвітитель, письменник, педагог, музикант і співак, мав великий вплив на філософію XIX-XX ст., творення української літературної мови та поетики.

Дізнайся, що називаю щасливим життям.
Все облиш і зверни туди своє серце.
Всім серцем дотримуйся такого правила:
слідкуй за Божими словами:
О сину мій! Віддай мені своє серце!
Віддай мені своє серце; якщо ж віддаси
Частину серця світові, я не візьму твого серця
Щасливий, кому вдалося знайти щасливе життя;
Але щасливіший, хто вміє користуватися ним.
Не досить знайти здорову їжу й напій,
Якщо смак у тебе зіпсований хворобою;
Не досить сяяти світлові денного сонця,
Якщо світло голови затьмарене.
Діяльна бездіяльність збільшує наші сили;
На кораблях і колісницях ми прагнемо
до доброго життя.
Але те, чого прагнеш, з тобою:
Воно, друже, - всередині тебе,
Якщо ти задоволений долею,
будеш спокійний.
Не той щасливий, хто бажає кращого,
А той, хто задоволений тим, чим володіє.

Левко Боровиковський

(1806-1889)

Поет і педагог, збирач українського фольклору.

Козак

Не стаями ворон літає в полях,
Не хліб сарана витинає,
Не дикий татарин, не зрадливий лях,
Не ворог москаль набігає;
То турок, то нехрист з-за моря летить
І коней в Дунаї купає:
Йде в город - в чумі мов весь город лежить,
Селом - і село западає.
Він хоче весь світ під коліно зломить,
Побить, потопить у Дунаї...
Нехай лиш виводить на поле шайки,
Поміряємсь силами в полі!
Уже ж не без Бога християнські полки
І вільний козак не без долі.
Широкую гриву на вітер пускай,
Неси мене, коню, за бистрий Дунай!
Неси мене, коню, - заграй під сідлом,
За мною ніхто не жаліє.
Ніхто не заплаче, ніхто з козаком
Туги по степу не розсіє.
Чужий мені край свій, чужий мені світ,
За мною сім'я не заниє -
Хіба тільки пес мій, оставшись в воріт,
Голодний, як рідний, завиє!
За море, за море - вітри спережай,
Неси мене, коню, за синій Дунай!
Не треба на полі вожатого нам;
Вожатий нам - звізди; за мною
Товариші - хмари; а буйним вітрам
Дорогу дамо за собою.
За синій Дунай - по степах розгуляй;
Нам поле трави не закриє...
Постіль мені буде - широкі поля;
А чорная хмара покриє...
Умиюсь дощами; утрусь - чапраком;
А вичеше - терен колючий,
А висушить - сонце; в спеку під дубком
Напоїть рівчак говорючий...
Не ніживсь я зроду у неньки колін,
В постелі впівдня не валявся,
Мене не лякали ні буря, ні грім,
З баталії в ліс не ховався.
В татарина коней в полях віднімав,
Як пух - розвівалися ляхи;
Я забраним сідлом коня убирав
В їх сідла, в їх китиці, бляхи...
Під турка, мій коню, - і время не гай -
Неси, де глибокий розлився Дунай!
Не гай мене, коню, бо турок не жде,
Бо турок все палить, плюндрує;
Там слід вигоряє, де з ордами йде, -
Він дума, що світ завоює.
Розсію, розвію я сам ворогів,
В Дунайській їх витоплю хвилі,
А сам відпочину посеред степів,
З конем на високій могилі...
А може поляжу й сам серед степів
З тобою, ти, вірний мій коню?
Широким я тілом згодую орлів,
А кровію моря доповню;
Курчавим я чубом поля застелю,
Дам збрую я краю чужому;
А білії кості в свій край відішлю -
Дунай їх занесе додому.
Прощай же, отчизно, ти, рідний мій край!
Неси мене, коню, за бистрий Дунай!

Олександер Афанасьєв-Чужбинський

(1816-1875)

Письменник, фольклорист, супроводжував Т. Шевченка в подорожі Лівобережною Україною.

Скажи мені правду, мій добрий козаче,
Що діяти серцю, коли заболить?
Як серце застогне і гірко заплаче,
Як дуже без щастя воно защемить:
Як горе, мов терен, всю душу проколе,
Коли одцуралось тебе уже все
І ти, як сухеє перекотиполе,
Не знаєш, куди тебе вітер несе?
- Е, ні! - кажеш мовчки. - Скосивши билину,
Хоч рано і вечір водою полий, -
Не зазеленіє; кохай сиротину,
А матері й батька не бачити їй!
Отак і у світі: хто рано почує,
Як серце застогне, як серце зітхне,
Той рано й заплаче, а доля шуткує:
Поманить, поманить та й геть полине.

Віктор Забіла

(1808–1896)

Поет, дружив з Т. Шевченком, зустрічався з ним під час приїздів поета на Україну. Т. Шевченко намалював його портрет.

Соловей

Не щебечи, соловейку,
Під вікном близенько;
Не щебечи, малюсенький,
На зорі раненько.
Як затьохкаєш, як свиснеш,
Неначе заграєш;
Так і б'ється в грудях серце,
Душу роздираєш.
Як засвищеш голосніше,
А далі тихенько –
Аж у душі похолоне,
Аж замре серденько.
Зовсім, трошки перестанеш,
Лунь усюди піде;
Ти в темну ніч веселися,
І як сонце зійде.
Твоя пісня дуже гарна,
Ти гарно й співаєш,
Ти щасливий, спарувався
І гніздечко маєш!
А я бідний, безталанний,
Без пари, без хати:
Не досталось мені в світі
Весело співати.
Сонце зійде – я нуджуся,
І заходить – плачу:
Котру люблю дівчиноньку,
Тієї не бачу.
Довго й чутки вже не маю
Про милу дівчину;
Цілий вік свій усе плачусь
На лиху годину.
Не щебечи, соловейку,
Як сонце пригріє!
Не щебечи, малюсенький,
І як вечоріє!
Ти лети, співай тим людям,
Котрі веселяться;
Вони піснею твоєю
Будуть забавляться.
А мені такая пісня
Душу роздирає! –
Гірше б'ється моє серце,
Аж дух завмирає.
Пугач мені так годиться:
Стогне, не співає;
Нехай стогне коло мене,
Да смерть возвіщає.

Михайло Петренко

(1817 - ?)

Поет-романтик. Автор поезій, які стали народними піснями.

Дивлюсь я на небо та й думку гадаю:
Чому я не сокіл, чому не літаю,
Чому мені, Боже, ти крилець не дав?
Я б землю покинув і в небо злітав.
Далеко за хмари, подальше од світу,
Шукать собі долі, на горе привіту
І ласки у зірок, у сонця просить,
У світлі їх яснім все горе втопить.
Бо долі ще змалку здаюсь я нелюбий,
Я наймит у неї, хлопцюга приблудний;
Чужий я у долі, чужий у людей:
Хіба ж хто кохає нерідних дітей
Кохаюся з лихом, привіту не знаю
І гірко і марно свій вік коротаю,
І в горі спізнав я, що тільки одна —
Далекеє небо — моя сторона
І на світі гірко, як стане ще гірше, —
Я очі на небо, мені веселіше!
Я в думках забуду, що я сирота,
І думка далеко, високо літа.
Коли б мені крилля, орлячі ті крилля,
Я б землю покинув і на новосілля
Орлом бистрокрилим у небо польнув
І в хмарах навіки од світу втонув!

Денис Бонковський

Композитор-дилетант 1860-их років. У Києві були надруковані „Де шлях чорний", „Карі очі", „Козак-українець" й інші.

Гандзя

Чи є в світі молодиця,
Як та Гандзя білолиця?
Ой скажіте, добрі люди,
Що зі мною тепер буде?
Гандзя душка, Гандзя любка,
Гандзя мила, як голубка,
Гандзя рибка, Гандзя птичка,
Гандзя – цяця молодичка!
Гандзю моя, Гандзю мила,
Чим ти мене напоїла:
Чи любистком, чи чарами,
Чи солодкими словами?
Важка моя, гірка доля,
Знать, такая божа воля,
Щоб ніченьки я не спав,
За тобою пропадав!
Чи я мало сходив світу,
Чи я мало бачив цвіту,
Чом калина найкрасніша,
Чому Гандзя наймиліша?
Як на мене щиро гляне,
Серце моє, як цвіт, в'яне,
А як стане щебетати,
Сам не знаю, що діяти!
Де ж ти, Гандзю, вродилася,
Де ж ти чарів навчилася,
Що як глянеш ти очима,
То заплачу, як дитина!
Гандзю, серце-молодичко,
Яке ж твоє гарне личко,
І губоньки, і оченьки,
І ніженьки, і рученьки!
Гандзю, котку, не цурайся
Та на божу волю здайся,
Пригорнись до серця мого
Та не зважай ні на кого.
Коли ж така твоя воля,
Щоб ти мене не любила,
Лучче ж мені така доля,
Щоб злюбила мя могила!

Іван Котляревський

(1769-1838)

Письменник, театральний і громадський діяч, дослідник історії та фольклору, учасник війни 1812 року.

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерева гнуться.
О, як моє болить серце,
А сльози не ллються.
Трачу літа в лютім горі
І кінця не бачу,
Тілько тоді і полегша,
Як нишком поплачу.
Не поправлять сльози щастя,
Серцю легше буде,
Хто щасливим був часочок,
По смерть не забуде...
Єсть же люди, що і моїй
Завидують долі.
Чи щаслива ти билинка,
Що росте на полі?
Що на полі, що на пісках,
Без роси на сонці?
Тяжко жити без милого
І в своїй сторонці!

Микола Устиянович

(1839 -1903)

Живописець, письменник і громадський діяч.

Осінь

Сумно, марно по долині,
Почорніли білі цвіти,
Пожовк лист на деревині,
Птах полетів в інші світи.
Од запада сиві хмари
Цілу землю заливають,
Чагарами нічні мари
З вітрами ся розмовляють.
А на горі калинонька
Головоньку нахиляє,
А над Дністром дівчинонька
Сльозами ся заливає.
„Чого тужиш, калинонько,
Головоньку нахиляєш?
Чого плачеш, дівчинонько,
Сльозами ся заливаєш?
Ци тя доля покинула?
Ци не маєш матусеньки?
Ци ти краса загинула?
Ци говорють вороженьки?"
„Ні мня доля покинула,
Ні не маю матусеньки,
Ні ми краса загинула,
Ні говорють вороженьки.
Йно ми тужно за весною,
Що так борзо перецвіла:
Куда гляну мисленькою –
Нема того, що-м любила".

Семен Климовський

Поет кінця XVII – 1-ої половини XVIII ст. Автор популярної української народної пісні „Їхав козак за Дунай".

Їхав козак за Дунай,
Сказав: Дівчино, прощай!
Ти, конику вороненький,
Неси та гуляй!
– Постій, постій, козаче,
Твоя дівчина плаче,
Як ти мене покидаєш, –
Тільки подумай!
– Білих ручок не ламай,
Ясних очей не стирай,
Мене з війни зі славою
К собі ожидай!
– Не хочу я нічого
Тільки тебе одного,
Ти будь здоров, мій маленький,
А все пропадай!

о. Маркіян Шашкевич

(1811–1843)

Український поет, громадський діяч. Започаткував нову українську літературу в Галичині.

Слово до чтителей руського язика

Дайте руки, юні други,
Серце к серцю най припаде,
Най щезають тяжкі туги,
Ум охота най засяде.
Разом, разом, хто сил має,
Гоніть з Русі мраки тьмаві;
Завись най нас не спиняє,–
Разом к світлу, други жваві!

Амвросій Метлинський

(1814–1870)

Поет, фольклорист, перекладач, видавець, представник консервативного романтизму в українській поезії.

Чарка

Є в нас, братця, чарка на полиці;
Та вона, та чарка,
срібна, старосвітська!
В старину жили батьки в світлиці
Й частували єю
вони ціле військо, –
І по повній козаченьки випивали
Й наших батьків гетьманами
наставляли...
Далі дужче й дужче
вони гомоніли,
Поки вони на вороних
та не сіли...
Далі на орду літали,
Орду тую побивали!
Срібна чарка по столові
вп'ять ходила,
Громадонька веселенька
гомоніла!
Вже з якого часу нема
того війська,
Позосталась тільки чарка
старосвітська!
Вже з якого часу
всюди тихо-глухо,
А зосталась проклятущая сивуха!
Один козак позоставсь: серце
ниє, заниває,
Мов на серці сирий туман тяжко-важко налягає!
Як про військо він згадає,
Він по повній наливає
Й за все військо випиває...
І куняє й випиває,
Й випиває і куняє:
Отак віку доживає!..

Микола Костомаров

(1817–1885)

Історик, публіцист, письменник, співзасновник Кирило-Мефодіївського братства, автор його програмних документів.

Спить Вкраїна та руїни
Нові щодень лічить,
Гине слава... та й ту славу
Усяке калічить.
Не вернеться дідівщина...
Нехай не вертається –
За що ж з теї старовини
Святої знущаються?
Гріх великий... Чи вже ж дарма
Славнії гетьмани
Умирали в лютих муках,
Закуті в кайдани?..
Чи вже ж дарма в нас мушкети,
Гармати гриміли?
Нащо ж всюди, де не глянеш,
Виросли могили?
Ще ж пісні не повмирали...
Чи то ж на забаву
В їх співають святу славу,
Козацькую славу?
Спи ж у льоху, в привітиці,
Велика руїно.
Спи, небого сердешная,
Мати Україно!
Поки зорють останнюю
Могилу у полі.
Поки й пісня забудеться
Про вольную волю...
Тяжко... Глянеш – люд як люде,
Ніби все радіє,
А придивишся... жаль, туга
Усю землю криє.

УКРАЇНА І СВІТ

За Україну, за її славу, за честь, за волю, за народ!

До 60-річчя битви під Бродами

Слова стрілецької пісні-маршу найвлучніше віддзеркалюють почуття громадського обов'язку і безмежної синівської любови молодих галичан, які вступили до лав Дивізії „Галичина" у квітні 1943 року, а ствердили свідомість рішення боротися до кінця за найдорожче – матінку-Україну без огляду на ціну життя у липні 1944 року. Цей бій увійшов в історію України як „Битва під Бродами" чи „Брідський котел".

По 60 роках тільки уявити собі геройську відвагу, глибинне усвідомлення національних цінностей, зусилля і вклад вчорашніх студентів, селян чи ремісників, більшості яким ледь виповнилося 20 літ від роду. В той час Україна була загарбана Польщею, але й пам'ятала австро-угорське поневолення. Юнь, що перейшла швидкий вишкіл, але не будучи войовничою вдачею, все ж таки піднялася проти найлютішого ворога України – червоної Москви. Вони пішли в бій за Україну. Можливо, не з повною вірою побороти кривавого більшовицького ката, але протистояти злу, яке насувалося з півночі, яке сплюндрувало на той час дві третини українських земель після ганебного Переяслава. Вони, дивізійники, вчинили опір і тим сповістили світ, що українці готові до боротьби – навіть нерівними силами. Московити, використавши тваринний жах, який охспив „сильних світу" перед гітлерізською Німеччиною, таким шляхом здобули собі „прихильників". Провізія, зброя, припаси, обмундирування – з одного боку, а беззбройні рекрути (всякого „роду" куркулі, вороги народу, яких висилали на гарматне м'ясо) забезпечили комуно-більшовицькій банді „перемогу" під Бродами...

Мені судилось народитися і належати до родини, яка дала поважне число дивізійників. Мені випала надзвичайна честь заприятелювати з дивізійниками і їх родинами і в Америці, і в Канаді, а в Україні я навіть не могла уявити собі, що батько найближчої моєї товаришки був дивізійником – він не тільки боровся, але й відбув заслання в Сибіру. Це Люди під Сонцем – кришталево-чистої вдачі, непересічного і непоказового патріотизму, доброзичливого й безкорисливого наставлення до людей. За життя я стала свідком багатьох явищ. Були люди, що за певні вигоди чи просто необачно ставали перекинчиками, марнославцями – підмазувалися під великі події. Особливо важливо нині „відзначити" огидну реанімацію комсомолу в Україні, яку 25 червня ц. р. комуністи просунули у Верховній Раді, щоб зробити з них „героїв". Дивізійники, воїни УПА і ОУН – далі пасинки в своїй рідній Україні. Не тільки не визнані, але ще й принижені таким „відродженням" режимом Л. Кучми.

У книзі Михайла Логуша, майора американської армії, „Між двома молотами: залізні галицькі леви у пошуках шляхів до свободи", що з'явилася 10 років тому, поряд з описом ситуації на усіх фронтах, майже по днях розписано битву під Бродами. „Середа, 28 червня середа, 5 липня 1944 р. Дивізійників посадили на потяги. Більшість з них думала, що рушають на Станіславів, первинне скерування. Німецькою розвідкою було виявлено значне накопичення совєтських військ під Бродами. Дивізія „Галичина" повинна була підкріпити цю лінію фронту... „Понеділок, 24 липня", став останнім днем битви... Те, що автор посилається на історичні джерела, стверджуючи, що згадані персонажі – справжні люди, і лише з позначенням зіркою під псевдонімом (що зовсім не змінює істини) були очевидцями і учасниками цього пекельного бою, надає цьому творові право бути документальним.

Битва під Бродами – битва без легенди? Тут дивізійники здобули найвагомішу перемогу – до них не примазується різний мотлох – не вигідно! Тут лише ті, хто був і залишився вірним присязі на вірність Україні – правдиві дивізійники, люди, що за життя стали легендою. В книзі подається число дивізійників, що впали смертю хоробрих на полі бою – 6-11 тисяч цвіту нації. Шалена розбіжність! Але нема чому дивуватися, бо ані часу, ані спокою не мали дивізійники підрахувати свої втрати. Мов привид, за ними гнався червоний дракон – підсилав провокаторів, цькував різними „осі". Та вони й тут вистояли, бо правда єдина!

Сором впав на тих, хто Україну зрадив, приніс в жертву задля дрібних інтересів і політичної недалекоглядності. Не запитую навіть: чому? Нехай це буде на сумлінні тих, хто це зробив. Так само як на сумлінні писаків чи недовчених істориків, які ще нині не можуть вирішитися і вважають тему Дивізії... вичерпаною. Може, це буде кінцевою відповіддю на запитання одного історика-експерта: „За що вони боролися?", а другому – „Так, дивізійники – не УПА, але повноцінні оборонці України в Другій світовій війні".

Для тих, що полягли, цих кілька рядків нехай буде лавровим Вінком Слави на братню могилу там, де навічно залишилися спочивати щирі сини України. Для тих, хто живий – словом пошани, як лицарям, воїнам-оборонцям 1-ої Української Дивізії УНА, пам'яттю-вдячністю, бо всі вони боролись за Україну! За її волю! За честь, за славу, за народ! Цей бій ними виграно!

Оксана Сновидович

Д-р Осип Мороз зустрівся з студентами Придніпров'я

27-28 травня Дніпропетровськ відвідав відомий діяч української діяспори д-р Осип Мороз. Метою його візити була участь у міжнародній конференції „Традиції та іновації викладання гуманітарних дисциплін у вищій школі", яка відбулась в Національному гірничому університеті. На зустрічі з студентами О. Мороз представив збірку сатиричної поезії і фейлетонів, П. Чучки „Деца у нотаря". Студенти розпитували гостя про життя молоді в Америці. Студентів Фізико-технічного інституту Дніпропетровського національного університету цікавило Товариство українських інженерів, а студентів факультету журналістики – їх фахове товариство. На фото: д-р Осип Мороз серед дніпропетровських студентів.

Т. Гурза

Український Інститут Америки відзначить братів Кличків

Брати Клички з посадником Києва Олександром Омельченком.
Фото: архів „Свободи"

НЮ-ЙОРК. – Український Інститут Америки повідомив, що 2004 року вдостоїть братів Кличків нагороди „Люди Року". Урочиста церемонія з цього приводу, з присутністю братів Кличків, запланована на кінець 2004 року або на початок 2005 року.

Пропозиція нагородити саме братів Кличків знайшла одностайну підтримку, – заявив президент УІА Волтер Назаревич. – Ми будемо продовжувати традицію відзначення українців, найкращих у своєму полі діяльности.

„Ми вперше познайомилися з Віталієм та Володимиром у 2002 році, коли їх добрий приятель міський голова Києва Олександер Омельченко був тут, щоб отримати відзначення „Людини Року". Тоді ми відзначили людину, яка керувала відродженням столиці України, – сказав В. Назаревич, – а цього року ми хочемо вітати двох братів, які причинилися до слави України на полі міжнародного спорту".

Віталій є чемпіоном світу у важкій вазі, а Володимир здобув олімпійське золото для України в Атланті у 1966 році. Поруч із своїми осягами у спорті, обидва брати стали немов добрими амбасадорами України. Виказуючи публічно свою гордість з українського походження, брати, які мають докторські ступені, є також активними в різних харитативних акціях для України.

Вручення нагороди „Українець Року" відбудеться у готелі „Вальдорф-Асторія" в Ню-Йорку, з участю численних провідних осіб з українського і американського середовища.

Досі серед нагороджених як „Люди Року" були Джек Пеленс, володар „Оскара", генерал Микола Кравців та міжнародний фінансист Джордж Сорос.

Заснований у 1948 році Український Інститут Америки є неприбутковою організацією, завданням якої є поширювати українську культуру і її досягнення.

Управа Інституту дякує батькові та синові Ярославові та Романові Керницьким з Клюбу уболівальників Кличків за їхню підтримку в організуванні цієї нагороди.

За докладнішими інформаціями можна телефонувати до Інституту: (212) 288-8660. Електронна адреса: @ukrainianinstitute, org.

Український Інститут Америки знаходиться при 2 Схід 79 вулиця в Ню-Йорку.

Гокеїст з України Руслан Федотенко привіз до Києва Чашу Стенлі

КИЇВ. – Український гокеїст, гравець клюбу НГЛ „Тампа Бей Лайтнингз" Руслан Федотенко привіз до Києва найпрестижніший гокейний трофей – Чашу Стенлі, який він разом з командою виборов цього року. На пресовій конференції, яка відбулася 20 липня у Київській міській державній адміністрації, Р. Федотенко зазначив, що завжди мріяв виграти цю нагороду, а за значенням порівняв її з золотою медаллю на Олімпійських іграх. Він сказав, що готовий грати за збірну України, якщо його відпустять у клюбі.

На прес-конференції посадник Києва Олександер Омельченко нагородив Р. Федотенка „Знаком пошани", а голова Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту Микола Костенко вручив гокеїстові посвідчення Заслуженого майстра спорту України.

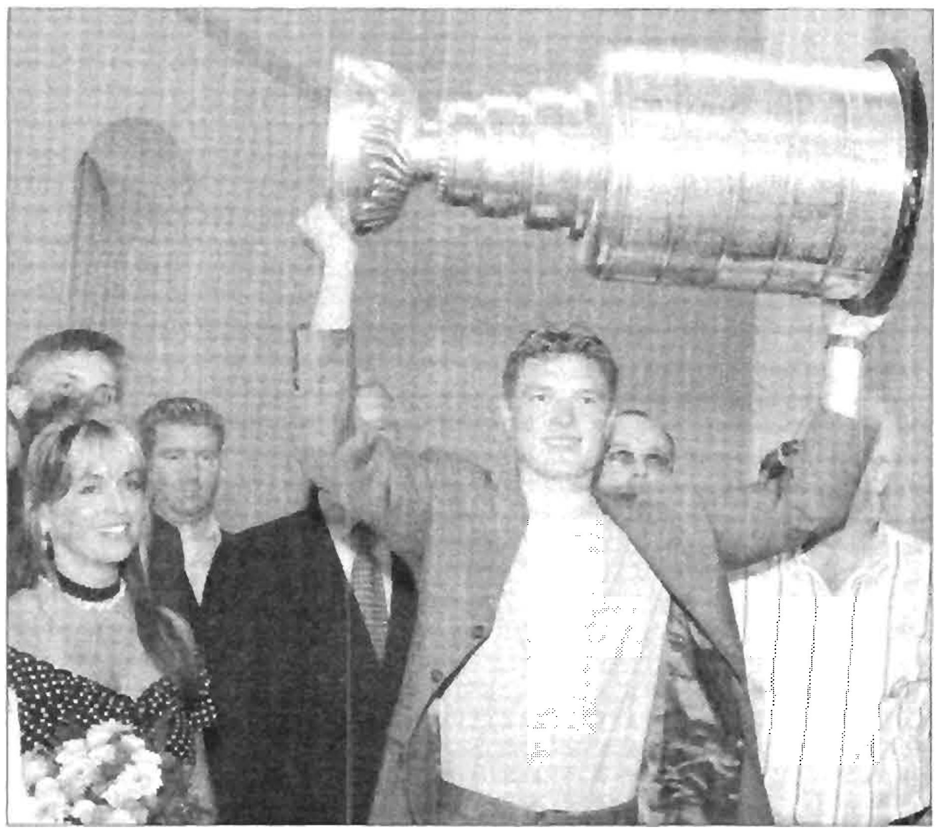
19 липня прем'єр-міністер України Віктор Янукович під час зустрічі з Русланом Федотенком обговорив перспективи розвитку професійного гокею в Україні.

Чаша Стенлі - головна та найпрестижніша нагорода у професійному спорті Північної Америки, за яку ведуть боротьбу тільки команди НГЛ. Вручення Чаші символізує присудження звання чемпіона світу з гокею з шайбою серед професіоналів.

У фінальній серії Чаші Стенлі 2004 року команда Руслана Федотенка „Тампа-Бей Лайтнингз" перемогла команду „Калгарі Флеймс" із загальним рахунком 4:3. Дві закинуті Русланом шайби в останній, сьомій, зустрічі між цими командами дозволили його команді вперше вибороти Чашу Стенлі.

Русланові Федотенкові 25 років. З 1986 року він займався гокеєм у Київській спеціялізованій спортивній школі „Сокіл". Чемпіон України 1996 року. У складі олімпійської команди України брав участь у XVIII зимових Олімпійських іграх 2002 року у Солт-Лейк-Сіті. З 1997 по 2004 роки виступав за американські клюби „Мелфорт", „Су-Сіті", „Трентон", „Флайєрс" (Філядельфія), „Тампа-Бей Лайтнінгз".

УНІАН

На фото: Руслан Федотенко з Чашею Стенлі у Києві.
Фото УНІАН

Останні хвилини життя американського журналіста Пола Клебнікова

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. - Російська преса, включно з газетою „Ізвєстія", і московські кореспонденти американських газет як „Вашінґтон Пост", „Ню-Йорк Таймс" і „Нюзвік" минулого тижня подали ряд фактів про останні хвилини життя американського журналіста, головного редактора „Форбс Росія" Пола Клебнікова, який був смертельно поранений 9 липня в Москві біля бюра редакції, коли повертався додому. „Свобода" повідомила про цю трагічну подію в ч. 29.

Московський журналіст Сергій Лесков опублікував власне дослідження з цього приводу (його подала 16 липня російськомовна газета „Ню-Джерзі"). Коли на місце замаху прибуло авто швидкої медичної допомоги і потерпілого занесли до нього, він поскаржився оглядачеві журналу „Нюзвік" Михайлові Фішманові, який його супроводжував, на труднощі з диханням. Але в авті не виявилося подушки з киснем.

Невдовзі прибуло спеціялізоване авто з надання реанімаційної допомоги, але кисню у ньому теж не було. Пораненому зробили протишокову ін'єкцію і повезли до лікарні ч. 20, де його треба було підняти на сьомий поверх. У лікарні є два вантажних ліфти-підйомники, але обслуговує їх тільки один ліфтер Зорик Ічингоріо, який саме перебував на п'ятому поверсі. Без ліфтера перевозити хворих не дозволено, але цією забороною знехтували і до кабіни ліфту, розрахованої на 5 осіб, зайшло 9 осіб. Перевантажений ліфт пішов не догори, а вниз, у підвальне приміщення, і там застряг. Двері не відчинялися. Люди всередині почали кричати, щоб викликали механіка.

Прийшов ліфтер, який не міг відчинити двері і пішов до телефону на вищий поверх, щоб викликати механіка. Присутні почали наполягати на виламанні дверей, але знаряддя для цього не було. Поруч був пожежний пост, але його працівники відмовили у допомозі. Хвилин через 20 прийшов механік і відчинив двері. Але лікар сказав, що везти потерпілого до операційної залі вже пізно, він помер. Можливо, журналіст загинув тільки тому, що авто швидкої допомоги не мало кисневої подушки.

Сергій Лесков розповідає, що прадід Пола Клебнікова - Небольсин - під час Цусімської битви російської і японської фльот у травні 1905 році замінив загиблого командира крейсера „Аврора" і врятував корабель в бою. Але у жовтні 1917 року контр-адмірала Небольсина вбили моряки-більшовики. Батько Пола був старшим перекладачем на Нюрнберзькому процесі. Їхнього нащадка вбивча куля наздогнала після розпаду більшовицької диктатури, але за умови, коли населення Росії усе ще хворе на синдром „совєтської людини".

С. Лесков пише, що у нинішній Росії життя немає, а парлямент, суди, політики, військові, телебачення в розумінні американця – це тільки віртуальний муляж з паралельного світу. „Пол Клебніков, – пише С. Лесков, – говорив, що думав, жив, як в Америці, тому й не впорався з Росією, країною застиглих мамутів і завжди голодних вампірів".

За матеріялами ЗМІ

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Піяніст з України – у фіналі

Ілля Фільштинський

НЮ-ЙОРК. – Ілля Фільштинський, 17-річний старшоклясник середньої школи у Вестервілі, Огайо, до США прибув 2000 року з Харкова, де він шестирічним хлопчиною розпочав навчання гри на піяніно, 25 червня грав у фіналі Другого конкурсу „Ню-Йорк піяно".

У 2002 році Ілля став переможцем обидвох нагород Світового конкурсу піяно на рівні молодих артистів за його сольовий і концертний виступи. Того ж року Ілля з симфонічною оркестрою Спрінгфілду виконав музичний твір „Шуман піяно концерто", а раніше здобув нагороду в сольових змаганнях молодих артистів цієї ж оркестри.

Того самого року він також був переможцем за нагороду Спілки учителів музики Огайо-Ґрейвс в сольових змаганнях. Він також був учасником міжнародного музичного фестивалю Бовдоін два роки підряд, де навчався в д-ра Йогеведа Каплінского і професора Юліяна Мартіна. Приїхавши до США, Ілля навчався у Ніни Полонської в Ґагані, Огайо, а також у таких вчителів, як професор Стівен Ґласер і професор Юджін Фрідонoф.

У змаганнях в Ню-Йорку перемогли 17-річний Майкл Бровн з Ню-Йорку і 16-річна Мін Ґван Кім з Каліфорнії, але участь піяніста з України у престижному змаганні теж залічується.

Елен Левін

Виставка мистецької студії

НЮ-ЙОРК, Н.Й. – На храмовому святі Української православної церкви Всіх Святих відбулась виставка творів Мистецької студії Освітньо-культурного центру УККА. Остап Гладун намалював українські краєвиди, польові квіти, натюрморти, великий гарбуз – Ірочка Бажанська, а її сестричка Марта Бажанська на одному з творів показала трагедію Голодомору в Україні 1932 – 33 років.

Недавно почали малювати олівцями і акварельними фарбами Катя Гошовська, Світлана Грабовська, Марк Воронянський, Настя Грабовська, Аліна Пригородова, Андрій Комар, але вже багато навчилися. Представили натюрморти Віталій і Павло Сіроші, Арсен Деркач показав декоративні натюрморти і заглянув у глибини океанського життя. Портрет Оксани Лиховид представив Микола Макух. Бузок в натюрморті Андріяни Макар декотрі аж хотіли понюхати. Ілона Михайлів представила портрети. Віталій Богаєвський подав два малюнки, а Олена Романишин, Христина Мельник, Володимира Кузів та інші люблять робити копії, що корисно в навчанні.

Віталій і Павло Сіроші з батьком Юрієм.

На виставку представили твори ті, хто навчався від дня заснування студії – 4 жовтня 2002 року.

Виставка діятиме щонеділі, з 10-ої ранку до 3-ої години дня; щосуботи, з 1-ої до 5-ої години за адресою: All Saints Church, 206 East, 11th Street, New York.

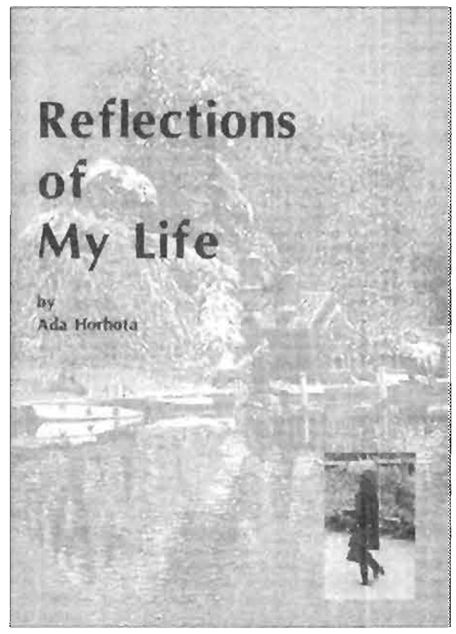
Василь Барабаш

Учні студії Остап Гладун, Христина Мельник, Андрій Комар

НОВІ ВИДАННЯ

Дві книжки автора, що одна одну доповнюють

Дві книжки Ади Горготи „Наші сувеніри" (1999) і, англійською мовою, „Reflections of My Life" („Роздуми про моє життя", Торонто, Преса оо. Василіян, 2002) доповнюють одна одну. Написані з життєвого шляху супутниці життя і помічниці редактора „Нових днів", відомого журналіста Мар'яна Горготи (Дального).

Хоч „Наші сувеніри" написані й видані перед „англійськими" „Рефлексіями", важливішою є якраз англомовна книжка, бо вона чітко й цікаво викладає біографію не тільки „діда й бабусі" для внучки Наталочки, а й цілого роду Горгот і Яннів, а також є простим, яскравим, типовим і правдивим описом страдного шляху „третьої хвилі" під час Другої світової війни, переселенчих поневірянь і перших кроків на американському континенті.

Англомовна книжечка призначена для 10-літньої внучки Наталочки, що виросла в англомовній сім'ї, і починається з того самого віку „бабусі Ади". „Бабуся Ада" пригадує навіть голод 1933 року, хоч їй було тоді тільки 4 роки. А як минуло 10 літ, почалася Друга світова війна.

Для батьків Ади прослалась тяжка дорога втечі з рідної землі, через Румунію, Угорщину до Італії, де від випадкової кулі загинув батько. А перед тим, не знати де, пропав старший брат. Авторка розповідає про своє перше нещасливе кохання, трудне перебування в Англії, звідки дорога привела у Канаду. Там довелося скуштувати найтяжчої праці, яка не злякала Аду, а тільки загартувала й навчила здобувати з кожної біди краплину добра. Далі Ада з матусею дісталась до Торонто, де відразу пригорнулись до українського товариства. Дівчина вступила в ОДУМ і там зустріла Мар'яна Горготу, з яким одружилась і пройшла через усі трудноші й досягнення. Не можна без зворушення читати про будні молодого подружжя, коли Ада, їдучи на працю о 5-ій годині вечора, брала з собою колиску з дитиною й передавала її на трамвайній зупинці Мар'янові, що з дитиною повертався додому, а під ранок прибувала з праці й перебирала догляд за немовлям.

Критичний період в житті родини настав, коли Мар'ян поїхав на рік закінчувати університетські студії в Отаві, а Ада лишилася сама з двома малими дітьми. Пізніше Мар'ян дістав працю в бібліотеці у Ґвелфі. Ада стала секретаркою відділу УНСоюзу і так званою „Ейвон Лейді" (Avon Lady): умовившись телефоном, приїжджала з кремами та парфумами фірм „Авон" і успішно їх продавала. Нарешті була праця в тому ж університеті, де працював чоловік. В 1967 році подружжя вже змогло відвідати „ЕКСПО" в Монреалі, де був український день, на якому, поряд з кращими артистами з України, на сцену вийшла дочка Ірина.

Після смерти редактора „Нових Днів" Петра Волиняка Мар'ян Дальний перебрав журнал і довгими роками провадив його. Ада була невтомним адміністратором. Задля цього вони повернулися у Торонто.

Книжка Ади Горготи – це документ витривалости й відданої праці. Зі своїх переживань авторка дає влучні поради: „Ніколи не судіть людину по її вигляді". В творі є драматичні зустрічі, жахіття „репатріяції", які всі ми переживали; а як хто й забув, то треба пригадати.

Україномовна збірка гуморесок „Наші сувеніри" йде в парі з „Рефлексіями". В той час як „Рефлексії" спокійно й документально розповідають про події, „Сувеніри" все це ілюструють гуморесками. Читати їх легко, вони незлобливі, хоч деякі й колючі своєю правдивістю. Найбільша з гуморесок – „Перебудова" знана всім у багатьох варіянтах, з яких Адине оповідання вирізняється влучністю. В пресі не раз з'являлися кпини на забаганки рідні з України, що не хотіла приймати в подарунок таких речей, які ми для себе купували, часто і по знижених цінах, а доходили аж до вказівок на елеґантні крамниці, звідки вони хотіли б дістати хутра та прикраси.

1932 р. Ада (на стільці) з батьками у Дніпропетровську

„Правду сказала моя приятелька: „Визов" (виклик) – це коротке слово, але коли прочитати ззаду наперед, то буде слово „Возив". В кінці цієї гуморески є сучасна версія знаного всім побажання „щоб у мого сусіда корова здохла" – „щоб і до моїх сусідів з України родина приїхала".

Просто з життя народилась гумореска „Свекрушине привітання". Справді бо, чи не при кожнім подружжі свекруха вважає, що її князенко мав би одружитись із багато вродливішою дівчиною, а зустрівшись з невісткою, не може стриматись, щоб не зауважити: „Ти така стара, а мій син такий молодий". І не може уявити, що за 30 літ і її „князенко" вже виглядає старшим.

Кілька зауваг до другого видання гуморесок (дай Боже, щоб воно відбулося): на ст. 11 „у нас, слов'ян" – які ж це слов'янські доповіді у нас відбуваються, крім україномовних?; ст. 13 – „Уткнув носа в папери" (може краще „в газету"?); ст. 15 – „обручки грубші" – може „товщі" або „більш масивні"? На Фльориді живуть не крокодили, а аліґатори, хоч вони близької породи. В гуморесках Ада вживає улюблене слово гумористів „кума". Це збитий засіб, не можна побити рекорд Лесі Богуславець. Але вже якщо брати „куму", то треба вживати, звертаючись до неї, правильну кличну форму – „кумо!", а не „кума!". Правильно авторка пише: „Кумасю", то треба й „кумо!". В гуморесці „Морока з пам'ятником" читач губиться, хто з ким говорить. На ст. 35 начебто „кума" говорить із чоловіком, а фактично – з автором. Коли передавати діялог у діялозі, треба правильно ставити лапки або якось інакше уникати плутанини. Загалом же, гуморески й гуморесочки легенькі, незлобливі, всіх нас стосуються, то ж пишіть іще, пані Адо!

Книжку „Reflexions of My Life" можна замовити у авторки за 7 дол. Адреса: Adela Horhota, 1112-260 Scarlett Rd., Toronto ON M6N 4X6 Canada. Наклад книжки „Наші сувеніри" вже вичерпаний.

Ганна Черінь,
Фльорида

Мудре слово Петра Одарченка

Петро Одарченко. „Українська література. Збірник вибраних статтей". Редактор Осип Зінкевич, передмова Віктора Іванисенка, мистецьке оформлення Олексія Яцуна. Загальний вступ, іменний покажчик. Видавництво „Смолоскип", Київ, 1995.

Цей збірник - науково-публіцистичний доробок літературознавця, проф. Петра Одарченка, його розвідки про життя і творчість видатних українських письменників і знавців літератури XIX і XX ст. – Михайла Драгоманова, Павла Грабовського, Олени Пчілки, Григорія Чупринки, Сергія Єфремова, Тодося Осьмачки, Володимира Винниченка, Миколи Зерова, Євгена Маланюка, Миколи Куліша, Михайла Ореста, Василя Симоненка, Юрія Шевельова, Івана Кошелівця, Юрія Лавріненка та інших.

Частина збірника присвячена фолькльорові, етнографії та усній народній словесності (Номисова „Скарбниця українського слова", наукова діяльність Павла Чубинського, Михайла Драгоманова, „Мати в українському фолькльорі"), а також зустрічам з письменниками, критиками та мемуаристами (з Є. Маланюком, інтерв'ю з Ісидорою Косач-Борисовою) та особистому знайомству автора з нищівною совєтською системою (стаття „Русифікація України і боротьби за рятування української нації").

Глибокий дослідник Шевченкіяни та прекрасний знавець творчости Лесі Українки, Петро Одарченко свій талант дослідника та розповідача проявив і в розвідках про пізніших наших письменників, а ж до нещодавнього часу, наприклад, про Никифора Щербину, Олега Зуєвського, Лесю Івченко.

У рясну низку своїх літературних портретів вкладає Петро Одарченко „душу і тіло" - свої ґрунтовні знання, глибокі почуття, теплу симпатію, палкий патріотизм. Зрисовані на письмі характери виступають перед нами чітко і суттєво.

Ось як, наприклад, він характеризує життя і творчість Павла Грабовського: „Україна була змістом його підневільного життя! Україна була головною, центральною темою його творчости! Україна була найбільшими його святощами! До неї він рвався всією своєю змученою душею, про неї він думав і день і ніч! Її болями болів, терпів за неї нелюдські муки і страждання, він її бачив у снах у всій її красі і в усій її лихій долі! Україна була для нього яскравим сонцем у вічній темряві сибірської полярної ночі! Людина надзвичайної енергії і надзвичайної, подиву гідної моральної сили і непереможного духу, скута кайданами московської неволі, як гордий Прометей, до кінця випила гірку чашу неволі, мук і страждання, але не зломилась перед коронованим московським деспотом. До останніх днів свого безталанного життя Грабовський зберіг незвичайну силу свого величного Духа".

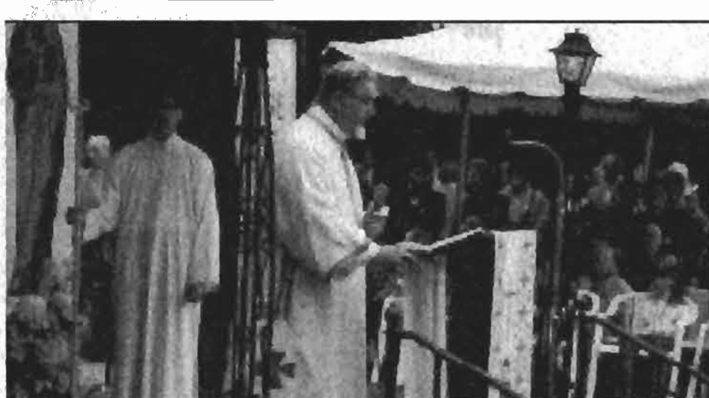
Збірник „Українська література" Петра Одарченка - це корисна лектура про рідних письменників для загального читача та шкільний посібник у вищих клясах середніх шкіл.

З питань придбання книжки можна звернутися на адресу: „Смолоскип України", а/с 25, Київ, 01001 Ukraine.

Роман В. Кухар,
Вікторія, Кензас

Владика Василь Лостен

духовенство і чернецтво Стемфордської Єпархії запрошують вас на святкування Єпархіяльного Євхаристійного Марійського Конґресу у 50-ту річницю Святоуспенської Прощі

The Church draws her life from the Eucharist.

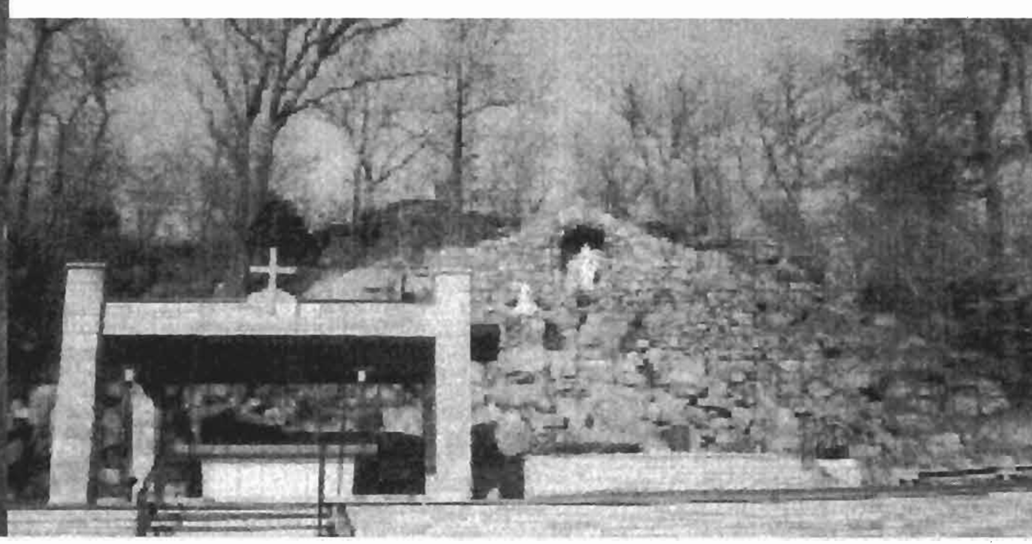
Pope John Paul II *Ecclesia de Eucharistia*

Три дні Євхаристійних святкувань під проводом Кардинала Любомира Гузара і численних єпископів. Матимуть місце молодіжні заходи, молитва, а також буде нагода приступити до Тайни Сповіді і особливих відправ для хворих.

St Mary's Villa знаходиться на *Sterling Mine Road, Sloatsburg.* Exit 15 A on the NY Thurway; left on to RT 17; first right and follow signs

Information/Contact
Sr. Michele
845-753-2840

Детальніша інформація на *www.stamforddio.org*

AUGUST 13 -15 * ST MARY'S VILLA * SLOATSBURG, NY

Архиєрейська Божественна Літургія

11.00 рано, 15 серпня 2004

ПОДОРОЖІ

Дорогичин в тумані польської мітотворчости

„Наш Дорогичин – один з наших історичних городів, в якому коронувався король Данило..." – так з трибуни Центральної Ради схарактеризував підляське місто над Бугом Михайло Грушевський, коли в березні 1918 року промовляв на засіданні, присвяченому ратифікації мирного договору, укладеного декілька тижнів раніше в Бересті. Але після цих слів корифей української історіографії та голова УЦР з сумом визнав, що Дорогичин так і не увійшов до складу Української Народної Республіки. Він і тепер, як й інші міста, вписані в біографію князя Данила, – Холм, Ярослав чи Берестя – поза межами української держави, а пам'ять про його величне руське минуле багато хто хотів би присипати попелом безпам'ятства. Тепер Дорогичин – невелике містечко на сході Польщі, на південній межі Підляського воєводства. Серед його 2.2 тис. мешканців є лише півтори сотні православних, з яких уже мало хто знає місцеву українську говірку (це передусім переселенці з навколишніх сіл). Тож на вулицях Дорогичина повсюдно лунає польська мова, а над містом височіють стіни католицьких костелів, зведених у XVII-XVIII ст. Стою на вершині узгір'я, біля залишків старовинного руського граду. Перед очима – ясні стіни церкви св. Миколая, серед буйної червневої зелені дерев. Це остання з численних дорогичинських церков, яку не знищив час та рука людська. А найпершою була церква Пресвятої Богородиці, в якій князеві Данилові, синові Романа, володареві Галича й Холму, увінчано голову королівським вінцем. Сталося це грудневого дня 1253 року, коли князь зі своїм військом та польськими союзником Земовитом йшов у воєнний похід проти неспокійних північних сусідів Галицько-Волинської Русі – балтійського племени ятвягів. Від тих подій минуло сім з половиною століть, але ще й сьогодні доводиться ставати до бою, хоч і словесного, бо якщо не ми, то ніхто інший за правду нашої історії не стане.

„Дорогичинський з'їзд"

Декілька років тому в Польщі святкували роковини Ґнезненського з'їзду – зустрічі імператора Оттона III з польським князем Болеславом Хоробрим, яка відбулася в місті Ґнезно у 1000 році. Ґнезненському митрополитові позаздрив не хто інший, як єпископ дорогичинський, який заявив, що й Дорогичин мав свій з'їзд – до такої ранґи піднесено коронацію князя Данила Галицького, здійснену папським послом Опізом. Власне, була це подія технічного характеру, й руський літописець, її очевидець, не зробив навіть натяку, який дозволяв би трактувати її як багатонаціональні збори для дискусій та прийняття доленосних для тодішньої Европи рішень. Але 750 років пізніше показалося, що й такий привід може бути корисним для піднесення авторитету найменшої за числом вірних та, мабуть, і наймолодшої (заснованої у 1991 р.) римо-католицької епархії у Польщі, а при нагоді й для привселюдної презентації відповідно спрепарованого бачення історії самого Дорогичина і Підляшшя.

В такому провінційному містечку, яким зараз є Дорогичин, всяке публічне життя підпорядковане ідейним імпульсам з боку релігійної влади. Зрештою, в цій мітотворчості зацікавлена й місцева влада, яка приваблює потенційних туристів пропагандою Дорогичина, як одного з „чотирьох коронаційних міст Польщі – другого після Ґнезна".

На задвірках Успенського костелу освячено камінь з дошкою, на якій вирізано напис: „Pamieci 750 rocznicy Zjazdu Drohiczynskiego i koronacji Daniela Romanowicza na krola...".

Приїхав з Русі князь Данило...

Оскільки кожний новий історіографічний міт, а таким є й „Дорогичинський з'їзд", вимагає обґрунтування, то не дивно, що на сторінках загальнопольського католицького щоденника „Nasz Dziennik" з'явилася підписана дорогичинським єпископом Антонієм П. Дидичем стаття „На 750-річчя Дорогичинського з'їзду", яка починається пригадуванням слів Папи Івана Павла II, який під час візити до Ґнезна (1997 р.) сказав, що історія Европи є неначе великою рікою, в яку вливаються численні притоки і струмки, а різноманітність її традицій і культур є великим багатством. „Однією з таких приток є подія, – пише єпископ А. П. Дидич, – яка відбулася в Дорогичині 750 років тому, коли до города над Бугом прибув папський посланець архиєпископ Опізо". Прибув також архиєпископ Пелка з Ґнезна, натомість забракло плоцького єпископа, який вершив свою пастирську опіку над цією територією, але цього часу Плоцька епархія була протягом трьох років осиротілою. На зустріч приїхав князь Данило Галицький, правнук Болеслава Кривоустого, двоюрідний брат Болеслава Стидливого, князя сандомирського і краківського. Навіть з Литви прибула численна делеґація боярів, аби прийняти архиєпископа Опізо і повести його на зустріч з князем Міндовгом. На жаль, хроніки нічого не говорять ні про місце, ні про час, хоч відомо, що папський посол зараз після від'їзду з Дорогичина коронував литовського володаря.

В надбужанському городі, в існуючому вже тоді храмі архиєпископ Опізо коронував князя Данила на короля Галицької Русі. Вчинив це за згодою і від імені папи Іннокентія IV, з яким новий король вів листування з 1247 року. Ще перед коронацією князь Данило склав визнання католицької віри, хоч деякі письменники переносять цей факт на 1247 рік. В Дорогичині врешті була покликана до існування – мабуть, перша в історії Костела після т.зв. схизми 1054 року – католицька епархія східнього обряду, з осідком вперше в Угровеську, невеликій місцевості над Бугом, на південь від Володави. Згодом перенесена до Холму Люблинського, існувала вона з деякими перервами до другої половини XIX століття, коли була ліквідована царизмом. Так дослівно звучать абзаци, в яких польський римо-католицький дорогичинський єпископ подає милу своєму серцю візію „Дорогичинського з'їзду". А як було насправді?

Маємо тут справу як з поєднанням в одне ціле декількох різних подій, так і зі спробою „перенесення" самого Дорогичина з тодішньої Русі в Польщу. Перше враження таке, що все відбулося в польському городі, яке перебувало під владою неокресленого князя та було розташоване на території католицької дієцезії з центром в надвислянському Плоцьку, з ініціятиви католицьких єрархів та польських удільних князів, а в гості приїхали литовські бояри та ще й навіть князь Данило з Русі. Зрештою – в інтерв'ю для кореспондента Католицького пресового агентства єпископ Дидич сказав це відкритим текстом, стверджуючи, що Дорогичин належав тоді до Сандомирського князівства.

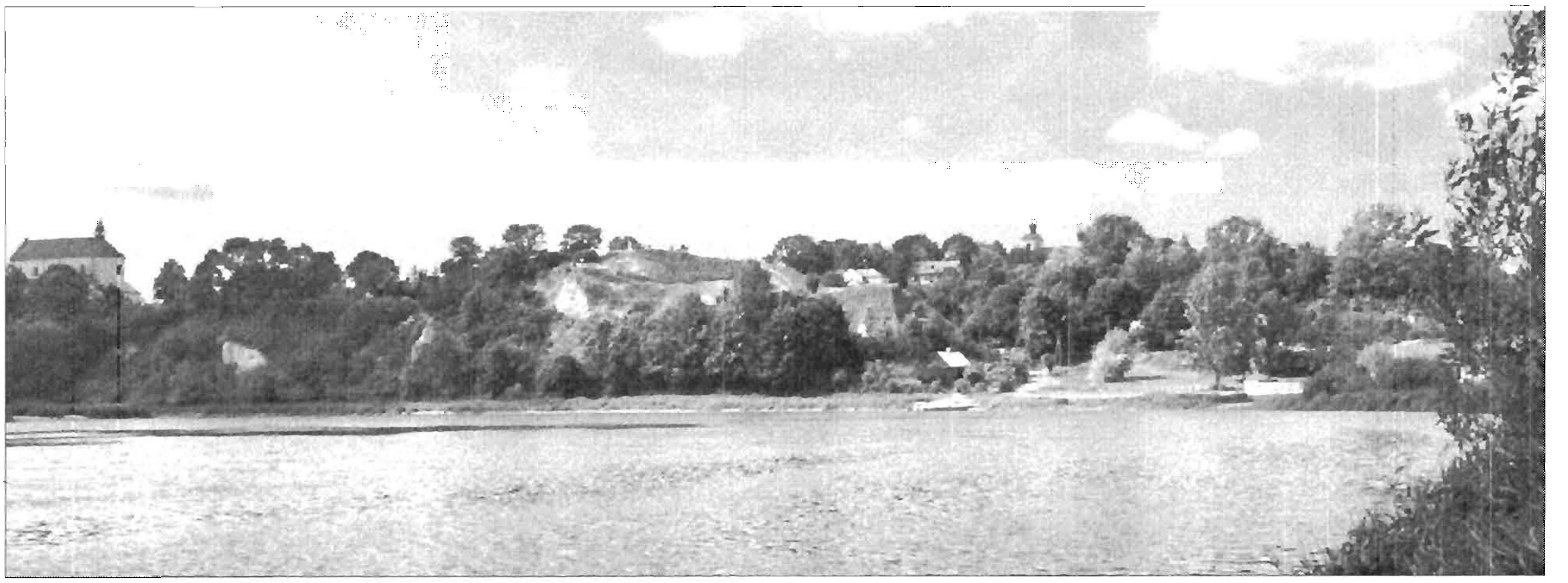
Дорогичин – вікно Русі на захід

Насправді господарем в Дорогичині був саме Данило Галицький, який цей город успадкував від предків, що володіли Волинню. Він також, у 1241-1242 роках фінансував тут „церкву прекрасну на честь святої Богородиці", в якій могла відбутися коронація. Перша письмова згадка про руський город Дорогичин, що був під владою київського князя, поміщена під 1142 роком в „Київському літописі". Однак археологічні дані засвідчують, що укріплений град, який виповнював ролю мілітарного та адміністративного осередку для певної території, виник тут вже в першій половині XI століття.

Якщо уважно вчитатися в згадки „Літопису руського" про суміжну з польським Мазовшем територію над середнім Бугом (Берестя згадується постійно вже від початку XI ст.) то переконаємося, що була вона свого роду „вікном на захід" для Києва. Тому як довго Київ зберігав своє становище столиці величезної східньослов'янської держави – „Руської землі" (назву Київська Русь вигадали історики в XIX сторіччі), так довго великі князі київські тримали Берестя та Дорогичин під своєю безпосередньою контролею. Ситуація змінилася, коли за княження в Києві Ізяслава Мстиславича (1146-1154 рр.) городи ці перейшли у володіння його нащадків, які перетворилися в льокальну волинську династію. В другій половині XII ст. окремі її представники, часто-густо конфліктуючи поміж собою, княжили в окремих городах історичної Волині, яка межувала з польськими удільними князівствами – Мазовецьким та Краківсько-Сандомирським. Також Дорогичин став тоді на деякий час княжою столицею – „сиділи" тут внук Ізяслава Василько Ярополчич, який в міжусобній боротьбі втратив Берестя (помер у 1177 р.), а згодом син Василька, якого імені не знаємо (єпископ Дидич безпідставно, – але не без прихованої думки, – переносить цей стан на половину XIII ст.).

1180-90 роки – це період, коли в конфлікти поміж руськими князями активно вмішувався кра-

(Закінчення на стор. 24)

Дорогичин. Панорама міста

Дорогичин...

(Закінчення зі стор. 23)

ківський князь Казимир Справедливий (помер у 1194 р.), близький та старший за віком родич волинських володарів (з половини XI ст. „транскордонні" шлюби князів руських і польських були явищем повсякденним). Казимир був братом Аґнеси, доньки Болеслава Кривоустого (до речі, правнука самого Хрестителя Русі Володимира Великого). Аґнеса була жінкою Мстислава Ізяславича, сини якого наприкінці 1170 років володіли основними волинськими центрами.

Найвидатнішою постаттю посеред Мстиславичів був Роман, який в своїх руках зосередив більшість волинських волостей (окрім Володимира – також Берестя й Дорогичин), а у 1199 р. заволодів і Галичем. 1201 року здобув він і фактичну контролю над Києвом. Однак це „всеруське" правління Романа не було довгим – перервала його смерть під час інтервенції в Польщі, коли князь необережно віддалився з невеликою дружиною від своїх полків і загинув в нерівній боротьбі (1205 р.).

В момент смерти Романа його син Данило, названий істориками Галицьким, мав всього 4 роки, а Василько, брат і вірний помічник Данила у всіх ділах, мав 2 роки. В цій ситуації володіння Романа перейшли на деякий час в руки інших князів. Не минуло, однак, і десяти років, як Романовичі, маючи підтримку волинського боярства, стали повертати собі батьківські волості – Володимир, Берестя з Дорогичином, Луцьк, Пересопницю та Белз. І хоч Галичем Данило заволодів у 1238 році, та щойно перемога під Ярославом у 1245 р., коли були розбиті війська боярсько-угорсько-польської коаліції, ґарантувало йому повну владу над цією частиною його землі.

Краща папська корона, ніж ханський кумис!

Ведена більше 20-ти років боротьба Романовичів за відновлення держави їхнього батька завершилася успіхом. Але радість затьмарила нова небезпека – монголи, які під верховодством хана Батия у 1237-1242 роках розтрощили більшість руських князівств, разом з Києвом, Галичем і волинським Володимирем (у волостях Романовичів вистояли лише Холм, Кремінець і Данилів), а також Польщу і Угорщину. Зрозуміло, що Данило, який досі успішно побив всіх своїх ворогів, не думав миритися з монгольською зверхністю та постійно шукав союзників до боротьби з ордою. Маючи надію на військову допомогу зі Заходу, Данило погодився на запропоновані Папою Інокентієм IV переговори про церковну унію, яку, на думку деяких істориків, засновано у 1247 році. Однак до практичної її реалізації було далеко, адже швидко показалося, що Папа, вівши свою окрему політику супроти монголів, далекий був від задовільнення сподівань руського володаря – організації католицького рицарства до боротьби з ординцями. Бачивши загрозу зірвання Данилом стосунків і втрати перспектив на підпорядкування руських земель, Інокентій IV спробував заохотити його наданням королівської корони – ознаки суверенної світської влади, на яку багатьох католицьких володарів мусило чекати роками.

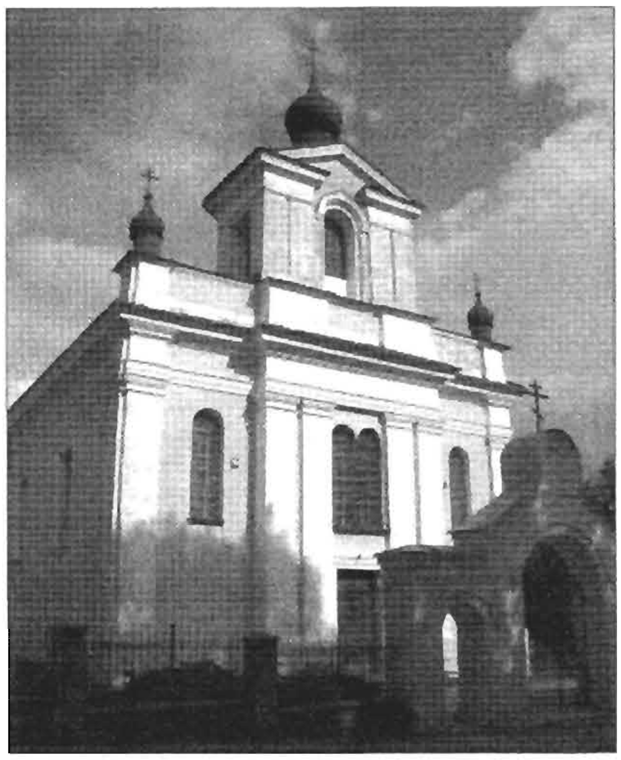
Саме цей „коронаційний період" стосунків Данила з Папою описано в цій частині „Галицько-Волинського літопису", яка виникла в Холмі біля 1269 року, не так то й довго після обговорюваних подій. Її автор, холмський єпископ Іван, розпочинає свою розповідь з подій кінця серпня 1253 року, коли до Кракова, в якому перебував Данило, повертаючи з Чехії, прибули посли, „що принесли благословення од Папи, і вінець, і сан королівський. Вони хотіли бачити князя Данила, але він сказав їм: 'Не подобає мені бачитися з вами в чужій землі, нехай потім' ".

Два сторіччя пізніше, наприкінці травня 1253 року, турецьке військо зайняло Константинопіль – останній бастіон Візантійської імперії. Дещо раніше, пробуючи рятувати залишки могутньої колись держави, імператор та патріярх також заключили унію з Римом і отримали обітницю допомоги. Але духовенство, чернецтво та народ відкинули це, й на вулицях лунала формула „Краще турецький тюрбан, аніж папська тіяра!". Якщо вірити історикам, то притаманна візантійським грекам запекла нехіть до „латинників" не була в Русі аж так поширена. Однак, прийнята також в ситуації зовнішньої небезпеки й надії на допомогу унія часів Данила Галицького не проіснувала довго. Вже в лютому 1257 року черговий Папа Олександер IV звинуватив руського володаря в невірності, а згодом навіть пробував організувати хрестовий похід проти „литвинів, ятвягів і русинів та інших поган та схизматиків з цих сторін".

Історична подія чи нагода для пропаганди?

Дорогичинська коронація Данила Галицького – це подія, важлива для українців, адже в ній як у дзеркалі відбивається вся наша історія з її постійними загрозами „на межах" й спробами шукання виходу з безвихідних ситуацій – при повній ненадійності єдино можливих союзників. Але й тепер, як це завжди бувало, чужинці пробують цю нашу історію переписувати по-своєму – висмикуючи з неї окремі факти, промовчуючі інші та збагачуючи цю суміш власною уявою. Саме такою конфабуляцією став вигаданий в дорогичинській єпископській курії „з'їзд", що, на думку його авторів, мав стати великою міжнародною нарадою – „першою зустріччю представників цих всіх суспільств, які в майбутньому договоряться в Креві" та „раз почате діло зміцнять в Любліні" й нібито „дадуть початок Речі Посполитій".

Для „наочного підтвердження" цієї тези президіяльний стіл в будинку культури оздоблено навіть жмутом прапорців з кольорами націй – російської, української, білоруської, литовської та латиської (!), на долю яких мав нібито вплинути цей „з'їзд", якого дату визначено червнем 1253 р.

Дорогичин. Церква св. Миколая

Проблема „лише" в тому, що тоді Данило був від Дорогичина дуже далеко (воював в Чехії), а литовські бояри не мали потреби приїжджати до Дорогичина, щоб нібито провести до своєї столиці папського посла Опіза , який віз корону для князя Миндовга, бо її виготовлено в Ризі, й Опізо не мав до коронації литовського володаря жодного відношення. Так само не міг Данило заснувати тоді епархії в Угровеську – з цієї простої причини, що заснував її кількадесят років раніше, а й до Холму переніс її ще перед 1253 роком (ймовірно, що її межі охоплювали й Дорогичин). „Католицькою єпархією східного обряду" стала вона щойно у 1596 році.

Отже, треба запитати: чому слугує вигадування таких псевдоісторичних комбінацій та організування під цим претекстом бучних святкувань? Думаю, що це не лише запланована раніше акція для популяризування епархії та самого міста. Коли приглянутися всьому при цій нагоді сказаному, надрукованому та викарбованому в камені, то приходить думка, що маємо тут справу з черговою спробою накинення вигідної для польської католицької єрархії візії історії як Дорогичина, так і всього Підляшшя (він же його історична столиця), на якому, попри всі війни, „біженства" та „репатріяції" проживає ще стільки „руських" – за деякими підрахунками ,на території ,підпорядкованій дорогичинському католицькому єпископові, проживає 90 тис. православних, переважно з українським етнічним корінням. А що з національною свідомістю в них слабувато, то, мабуть, дорогичинський владика задумав взяти на себе ролю оспіваного Шевченком в посланні „І мертвим, і живим..." німця, який „історію нашу нам розкаже".

Юрій Гаврилюк
Більськ, Польща

Письменники-донеччани діяспори

Після 1991 року відомості про українських письменників та журналістів, що походили з Донеччини чи праця яких була безпосередньо пов'язана з нею, почали повертатися на їхню батьківщину. Це можна сказати і про їхню спадщину – принаймні частина її стала доступною сучасному читачеві завдяки сумлінній праці таких учених, як доцент Донецького Національного університету філолог і краєзнавець Вадим Оліференко, філолог Луганського Національного університету Тетяна Скворцова та журналіст Олег Скидан.

Відомості про Спиридона Черкасенка та Микиту Шаповалова (Сріблянського), найвідоміших літераторів першої еміґрації після поразки УНР, читач знайде в дослідницькій праці Вадима Оліфіренка „Дума і пісня" (в-во „Донбас", 1993 р.). Те саме можна сказати і про Емму Андієвську (дівоче прізвище Кандієва), Віталія Бендера, Володимира Біляїва, Василя Гайворонського (Гайдарівського), біографічні дані про яких та деякі твори поміщені в книжці Вадима Оліфіренка „Уроки правди і добра" (в-во „Донбас", 1995 р.). Зокрема про Василя Гайворонського та його спадщину писали Тетяна Скворцова і Олег Скидан.

Щодо зв'язків діяспорних донеччан-письменників з рідним краєм, то припускаю, що у випадку М. Шаповала та С. Черкасенка їх просто не могло бути. Те саме можна сказати і про В. Бендера та В. Гайворонського. З В. Бендером я ніколи не був у близьких взаєминах, бо ми жили в різних країнах. В Гайворонський дуже уважно стежив за творчістю наших земляків-донеччан: І. Дзюби, І. Світличного, М. Руденка, В. Голобородька та В. Стуса, який учителював на Донбасі. Їхнє слово наповнювало його почуттям гордости, про що він мені не раз говорив. Але особистих зв'язків з Донеччиною за радянських часів він не мав, а помер він майже 20 років до відновлення незалежности України. Мені також нічого не відомо про особисті контакти Е. Андієвської з рідним Донбасом, бо ми жили в різних країнах. Особисто для мене випало щастя відвідати рідний край двічі – службово, як керівник Українського відділу „Голосу Америки", у 1993 році. Тоді, завдяки сприянню генерального Донецького відділення Національної радіокомпанії України Миколи Корнєєва, я відвідав місце свого народження – Мосьпине, побував у школі ч. 152, в якій вчився від 1936 до 1938 року. З огляду на літні канікули, в школі нікого не було, крім чергової учительки пані Лісовської, яка супроводжувала М. Корнєєва, ред. Кохна та мене по порожніх клясах.

Побував я на пероні станції Мосьпине, з якої на весні 1938 року енкаведисти повезли до Макіївки мого батька і ще сотню інших арештованих у Мосьпиному та довколишніх селах. Батька я більше ніколи в житті не бачив. Постояв на мості через замулену Грузьку, побродив селищем неподалік цегельної фабрики („брикетки"), по пам'яті намагаючись знайти хату, де ми колись жили. Але не знайшов. Говорив з кількома мешканцями, але вони не пам'ятали подій понад півстолітньої давности. Я дякував Богові, що дочекався години побувати на батьківщині. Втім, я був пригноблений виглядом людей, а селище в думці викликало порівняння з південно-африканським селом часів апартеїду...

Другі відвідини були значно кращими для мене. 1996 року школа 152 відзначала своє 60-річчя. На той ювілей учителі на чолі з директором школи Гнєзділіною та учні запросили і мене. Я радо погодився. В Донецьку мене зустріли Вадим Оліфіренко та мій двоюрідний племінник, гірничий інженер Валентин Карташинський. Це справді була для мене не тільки подорож у минуле, а й у сучасний реальний світ Донбасу. Відвідини єдиної української школи в Донецьку, факультету філології тоді ще держуніверситету, де я розповідав студентам про українську літературу діяспори та прочитав кілька своїх віршів, відвідини СПУ та редакції „Донбасу", знайомство з Віктором Логачовим, Станіславом Жуковським, Анатолієм Лазоренком, зустріч з Анатолієм Кравченком, якого я уперше зустрів ще в Києві в грудні 1991 року, залишили незабутнє враження. Тоді я також став членом редакційної ради журналу „Донбас".

Мав я нагоду, також у супроводі Вадима В. Оліфіренка, відвідати школу ч. 25, в якій я закінчив 9 клясів, якраз перед початком війни. Мене там привітно зустріли директор школи та двоє учительок. На жаль, ніхто з моїх співбесідників не пам'ятав моїх однокласників. Роки!

Найцікавішою подією був ювілей школи ч. 152. У розмові з однією колишньою ученицею школи пригадували, як у 1936 році ми тачками звозили докупи залишене будівельниками каміння та садили бузок довкола школи. Цей бузок ще й досі пишно цвіте на весні. На ювілейній зустрічі перед будинком школи один мій вірш прочитав учень 8-ої кляси Володя Сердюков, а три учениці проспівали пісню „Мій рідний край". Слід додати, що рік перед тим у конференц-залі СПУ в Києві відбувся мій авторський вечір, що його вів Микола Вінграновський, та презентація книжки В. Оліфіренка „Уроки правди і добра". На презентації виступали автор та директор Донецького Українського культурологічного центру, справжній подвижник української культури д-р технічних наук Володимир Білецький. Деякі мої вірші увійшли до читанок для 2-ої та 3-ої кляси „Барвінок". Це також важливий момент моїх зв'язків з рідною землею.

Метою цього допису є також додати кілька постатей літераторів та журналістів діяспори, які походили з Донеччини або були з тих чи інших причин пов'язаними з нею.

У першу чергу слід згадати літературознавця і публіциста **Григорія Костюка**. Родом з Кам'янця-Подільського, від 1933 року до арешту в 1936 році він викладав у Луганському Інституті народної освіти. А від часу звільнення із заслання в 1940 році жив у Слов'янську, аж до повернення туди Радянської армії в 1943 році. Про ці етапи його життя читач може довідатися докладніше з двох томів унікальних спогадів Г. Костюка „Зустрічі і прощання" (в-во КІУС, Едмонтон, Канада 1987–1988 рр.). Г. Костюк у своїх мемуарах докладно описує свої контакти з діячами української культури ще за радянських часів: Д. Павличком, І. Драчем та О. Підсухою. Останній від 40-го року до початку війни викладав англійську мову в Донецькому ІНО.

Другою видатною особою з Донеччини в літературі діяспори слід вважати Людмилу Коваленко. Вона народилася 1898 р. в Маріюполі чи поблизу, в грецькій родині. Закінчила Вищі жіночі курси в Києві. Друкувалася від 1923 року в журналах аж до арешту чоловіка – письменника Михайла Івченка. Перекладала українською мовою французьких клясиків – Вольтера, Бальзака, Золя, Мопассана. Після війни жила в Мюнхені, а згодом у США, де до відходу на пенсію працювала в „Голосі Америки". Померла 1969 року, похована на українському цвинтарі в Бавнд-Бруці (США) поруч з могилою дочки – письменниці Л. Оленко, яка померла у віці 19 років.

В романі-утопії „Рік 2245" письменниця сягнула своєю фантазією на понад три століття уперед. Вона бачила, що український народ, після атомних катастроф, збереже свої нездоланні духовні сили. Далі були збірки її оповідань „Давні дні", „Віта нова" та новел „Дві краси". До книжки „В часі і просторі" увійшли шість п'єс. Найвизначнішою з них є драма „Домаха" (чи це випадок, що Л. Коваленко дала своїй драмі назву зимівника Домаха, на місці якого згодом був побудований Маріюполь?). Трилогія „Наша не своя земля" складається з книжок „Степові обрії", „Прорість" та „Її окрадену збудили". Після смерти Л. Коваленко лишилось невиданим оповідання „Тиха вода" про Володимира Антоновича й багатьох членів „Старої громади".

На ниві української журналістики в діяспорі варто згадати донеччанина **Дмитра Кислицю**. Д. Кислиця народився в с. Сонцівці, Великоновосілківського р-ну, в Донецькій області. В тому ж селі народився, як відомо, видатний російський композитор, піяніст і диригент Сергій Прокоф'єв .Багато статтей Кислиці друкувалося у виданнях УРДП. В 1973 р. він був головним редактором журналу „Нові дні" в Торонто. З перенесенням в-ва „Українські вісті" з Нового Ульму до Дітройту Д. Кислиця став членом редколеґії часопису. Фундація ім. І. Багряного видала книжку спогадів Д. Кислиці „Світе тихий".

На закінчення хочу згадати мого знайомого з Філядельфії і земляка-донеччанина **Миколу Химича.** Інженер-металюрґ за фахом, він перед війною працював на заводі „Азовсталь" у Маріюполі, з початком війни був покликаний до Червоної армії, де в ранзі військового інженера був призначений начальником протихемічної служби стрілецької дивізії, потрапив у полон. До кінця війни був у таборі поблизу Берліну, а потім в таборі Ді-Пі, де одружився з дочкою греко-католицького священика. Згодом вони мали двоє дітей. Працюючи вантажником, а згодом клерком на перевалочному пункті у філядельфійському порті, М. Химич увесь вільний час присвячував журналістиці. Його статті в різних часописах, журналах та енциклопедичних виданнях позначені ретельною дослідницькою працею та доступним для ширшого кола читачів стилем.

Володимир Біляїв,
Фльорида

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Київський Національний Університет ім. Тараса Шевченка – Центр українознавства. „Душею завжди з Україною". Пропам'ятний збірник на пошану українського правника та політолога Володимира Юрія Даниліва. Ю. Данилів, активний громадський діяч в західній діяспорі, народився в селі Острожець Мостиського району Львівської області. Окремі розділи книги - це розвідки, присвячені національно-визвольному рухові, минулому й сьогоденню Криму, що його проблемами В.Ю. Данилів опікувався як голова канадського „Комітету приятелів Криму", а також створенню Міжнародної комісії з розслідування злочинів організаторів голодомору українців у 1932–1933 роках. Книга розрахована на студентів, викладачів і всіх, хто цікавиться історією українського народу. Видано Фундацією ім. Ю. Даниліва, Київ–Торонто, 2003 рік.

Богдан Бурачинський. „Наш відгук на важливу потребу України". 10 років праці ФПДПУ в США. Фундація підтримки дипломатичних представництв України в США: 10 років праці і жертвенности громади в ім'я незалежної України. Книжка присвячується світлій пам'яті співзасновників – д-ра Степана Вороха та інж. Дам'яна Кордуби, для яких слова „Україна", „незалежна Українська держава" не просто звучали приємною для їхніх сердець музикою, але зобов'язували до активної, самовідданої щоденної праці в ім'я українського відродження. Видавництво „Українська книжка", Вашінгтон–Ню-Йорк–Чикаго, 2003 рік.

Редакційна колеґія". „Верховина". Літературна мозаїка. Орган дружньої ланки прихильників ідейної літератури. ч. 28. Вікторія, Кензас, 2004 рік.

Людмила Сакада. „ 'Український історик': Генеза, тематика, постаті". 40-ліття журналу „Український історик" присвячується (1963–2003). Видавництво ім. Олени Теліги, Ню-Йорк–Київ, 2003 рік.

Ніна Василькевич. „Наодинці з Богом", поезії, Ворен, США, 2004 рік.

Балеріу Бутулеску. „ Афоризми", переклад з румунської мови Степана Ткачука. Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво „Мустанг", Букарешт, 2002 рік.

Микола Вегеш, Люба-Ірина Горват. „Сторінки з історії Закарпаття", історичні статті, есеї, історико-біографічні нариси. Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво „Мустанг", Букарешт, рік 2003.

Володимир Антофійчук, упорядник, автор вступної статті і приміток. „Антологія української літературної молитви". Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво, „Мустанг", Букарешт, 2004 рік.

Степан Ткачук. „Українські псалми", поезії. Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво „Мустанг", Букарешт, 2001 рік.

Степан Ткачук. „ Вибрані твори", проза – том І і ІІ. Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво „Мустанг", Букарешт, 2002 рік.

Іван Ковач. „Ґлісандо", поезії. Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво „Мустанг", Букарешт, 2001 рік.

Іван Арделян. „Осінні сни", поезії. Наклад фінансований Союзом українців Румунії. Видавництво „Мустанг", Букарешт, 2003 рік.

Я. Гайвасові на відхід у засвіти

Проводжати когось у „вічну дорогу", як говоримо – нелегко, тим більше, як ви знали його майже ціле життя й коли майже ціле життя перепліталися ваші дороги.

Жив покійний Ярослав У Львові, на горішньому Личакові, через одну вуличку від мене, де його батько мав споживчу крамницю, до якої часто я забігала щось купити.В тих роках для нас молодих, що жили поблизу, Ярослав Гайвас був романтичним героєм, бо часто кудись „пропадав" і його батьки шукали й нарікали. Вони не розуміли, що для їхнього сина хатній світ не був цікавий, він хотів знати більше й ходив пішком щораз далі по Галичині, часто голодний і перемерзлий.Ще зовсім юним він пішов за Збруч, щоб побачити ту „Велику Україну", про яку стільки наслухався від батька й старших людей, що заходили до них. Той непосидющий дух зв'язав його з Організацією Українських Націоналістів і вже в гімназії не раз потрапляв у руки польської поліції, зазнав арештів. Я. Гайвас був єдиним в'язнем, що втік з Бриґідок у Львові – єдиним за цілу історію Польщі. (Написав про те в книжці „Воля ціни не має").

Але й щось добре сталося в час його перебування в тюрмі: через своє заґратоване віконце він доглянув, що між жінками, що відбували свій прохід на в'язничному подвір'ї, вирізнялася гарна бльондинка своїм спортовим кроком. От тоді азбукою Морзе довідувався, хто вона. Це була моя сердечна товаришка з УСК-у, також сусідка з Личакова Дозя Адріянович, що відсиджувала свій присуд. От так романтично почалося знайомство, що завершилося одруженням, коли обоє повиходили з в'язниці.

Та недовго вони були разом, бо як лише прийшла вістка про рух на Закарпатті – Я. Гайвас лишає все й іде туди. Дозя не втримувала його, бо сама була членом ОУН і розуміла, що Закарпаття потребує помочі.Воєнні події перервали на якийсь час наш контакт, а зустрілися ми в Кракові і знову були сусідами, бо я дістала кімнатку якраз напроти Гайвасів. Тут прийшла на світ їхня донечка, що стала моєю похресницею.

Я. Гайвас знову в ідейній гарячці, бо є надія, що німці підуть на схід – треба бути готовими. Коли це справді сталося – Дозя й Ярослав Гайваси одні з перших пішли через Львів у Київ. Та німці програвали війну й сказеніли: арештували, вбивали. Гайваси щасливо вернулися до Львова.

І тут згадаю один епізод. Це була моя остання візита до Гайвасів у Львові перед відходом на еміґрацію. Хоч уже була поліційна година, біжу до Дозі попрощатися. Входжу в браму – і чую плач дітей. Двері до мешкання Гайвасів широко відкриті. Дозя стоїть посередині кімнати, тримаючи маленького Аскольда на руках, а донечка Квітка горнеться панічно до материних ніг. Пані Гайвас, мати Славка, в кутку плаче. Два ґестапівці бігають по кімнатах і все перекидають. З Дозею порозуміваємося очима. Питаю за Славка – показує на вікно: розумію – втік. Ґестапівці показують жінкам одягатися. Дозя пакує в торбину пеленки, пляшечку з молоком і якісь речі. Пригортає дітей і не може відірватися від них. Ґестапівець штовхає її до дверей. Маму вже вивели. Дозя каже: „Заведи їх до Соні". Соня – це сестра, що жила в середмісті. Одягаю дітей, замикаю вікно й хату й трамваєм їду до міста. Діти плачуть, Квітку заспокоюю цукерком, а Аскольд заснув. Квіточка щораз питає: „Чому маму взяли?". Після кількох місяців стрічаємося в Америці. І ми знову сусіди. Ще два тижні перед смертю Славко казав: „Олю, їдемо в Україну, там треба працювати – вибори недалеко, а від висліду залежить доля України". Та не судилося. Але душа його вже напевно в Україні, яку так любив і для якої жив.

P. S. – Дружина й мати бл. п. Ярослава Гайваса були вивезені до концентраційного табору „Равенсбрук".

Ольга Кобзяр,
Гантер, Н. Й.

До 25-річчя відходу у вічність св. п. інж. Адріяна Лапичака

Наприкінці липня ц. р. мине 25 років, коли українці Нюарку–Ірвінґтону попрощали свого видатного співгромадянина, патріота України, заслуженого спортового діяча, св. п. інж. Адріяна Лапичака. Народився він 12 травня 1920 року в Сухій Волі на Любачівщині, де його батько був священиком. Середню освіту здобув в Перемишлі, іспит зрілости склав в Ярославі в 1940 році, Торговельну академію закінчив у Відні 1945 року. Після приїзду до Америки вступив на дальші студії до університету Ферлєй Дікінсона в Ню-Джерзі, де здобув диплом інженера в 1966 році. Після закінчення студій працював в Арсеналі Пікатіні (Фрадком) в Довері, Ню-Джерзі, за успішну працю був відзначений грамотами „Сертифікетс оф Ачівмент". Був одружений з Любою (з дому Мосора), відомою союзовкою, довголітньою працівницею фінансового відділу Видавництва „Свобода", визначною спортсменкою УСВТ „Ч. Січ" та членкою 86-го Відділу СУА в Нюарку.

Сл. п. інж. Адріян Лапичак був взірцевим членом місцевої української громади, української католицької церкви св. Івана Хрестителя, УНсоюзу і УСВТ „Ч. Січ". Саме на терені цього спортового осередку був активним до кінця свого життя. Ще на рідних землях у відомому тоді спортовому осередку „Сян", Перемишль, був одним з найвизначніших футболістів, членом І-ої дружини. Складні події Другої світової війни змусили його до еміґраційної мандрівки. У таборі Лексенфельд в Зальцбурґу, був у складі сильної дружини СТ „Україна". Крім того, працював учителем фізичного виховання в українській таборовій гімназії.

В 1949 році еміґраційний шлях простелився Адріянові до Америки, поселився в Північному Ню-Джерзі. Відразу після приїзду включився до сильної тоді футбольної дружини УСК в Ню-Йорку, в якій виступав кілька сезонів. В 1956 році, після активізації футбольної ланки УСВТ „Ч. Січ", перейшов до складу І-ої дружини цього Товариства, в якій став граючим тренером. По кількох роках виступів закінчив свою футбольну кар'єру і перейняв жіночу секцію відбиванкової ланки, в першій команді якої виступала його дружина Люба.

Протягом двох сезонів зумів організувати сильний склад „Січової" дружини, що дуже успішно репрезентувала українське ім'я у великих відбиванкових турнірах Відбиванкової асоціяції Америки і Американської атлетичної юнії. Активізував кілька резервових дружин, в яких виступали десятки юначок і доросту. За свої видатні осяги в цьому спорті в 1973 році одержав почесну плякату від проводу Американської атлетичної юнії.

В 1979 році з нагоди 55-річного ювілею УСВТ „Ч. Січ" був відзначений пам'ятковою Ювілейною плякатою за значні заслуги перед Товариством. Поруч жертвенної праці на терені УСВТ „Ч. Січ", св. п. Адріян Лапичак плідно працював теж в Проводах УСЦАК-Схід і Українських спортових іграх молоді.

Світла пам'ять покійного Адріяна залишиться назавжди для всіх, хто пригадує в Домі товариства трофеї і грамоти, здобуті відбиванковими дружинами „Ч. Січі" під його проводом. Його чини й осяги в спортово-виховній праці на терені Товариства вписані до історії УСВТ „Ч. Січ" у книжці „Січовими Шляхами" та інших виданнях Товариства.

Омелян Твардовський

Ділимось сумною вісткою з родиною і приятелями, що в четвер, 1 липня 2004 р.відійшла у вічність на 97-му році життя наша дорога МАМА, БАБУСЯ та ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ СЕРГІЄВНА ІВАЩЕНКО-ДМИТРЕНКО

(учителька української мови і літератури)
Нар. 2 січня 1907 р. у Лохвиці на Полтавщині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись в п'ятницю, 2 липня 2004 р. в похоронному заведенні Lilly & Zeiler в м. Балтимор, Мд. В суботу 3 липня 2004 р. прах Покійної був перевезений на вічний спочинок на цвинтар св. Андрія при осередку УПЦеркви в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишились у глибокому смутку:
доцька – ІНГА ШМОРГУН
внуки – ІВАН з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
– ЄВГЕН з дружиною МАРТОЮ
– МАРКО з дружиною КИМ
– ДАНИЛО з дружиною ЛИН
правнуки – БОЯН, АНДРІЯНА, ОЛЕКСАНДР, ПЕТРО, МАКСИМ, НЕЛЯ, НІНА, КАТЯ
син – ОЛЕГ ІВАЩЕНКО з дружиною МАРІЄЮ
внуки – ПАВЛО з дружиною СИНТІЄЮ
– МИХАЙЛО з дружиною КРИСТИН
– НАТАЛКА з мужем СПРЕЙГ
правнуки – КАТРІНА, КЕЙЛИБ
племінник – МАРКО ДМИТРЕНКО з дружиною АПРІЛЬ
ближча і дальша родина в Україні.

У нашій пам'яті Покійна назавжди залишиться відважною, вірною, справедливою і терпеливою протягом свого нелегкого земного життя так і в хвилинах, коли його покидала.

Нехай земля буде Їй легким пухом.
Вічна пам'ять, МАМО!

Замість квітів родина просить друзів допомогти колишнім українським політичним в'язням, висилаючи свої пожертви через видавництво „Смолоскип" 505 Rolling Hills Rd., Bridgewater, NJ 08807.

З жалем повідомляємо, що у вівторок, 20 липня 2004 р., з волі Всевишнього відійшла по довгій і важкій недузі наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ОЛЬГА БУРТИК

нар. 28 січня 1926 р. в Черниxівцях, Тернопільська обл.

Покійна залишила в смутку:
чоловіка – ІВАНА
дочок – ЛЮБУ з чоловіком ЕДВАРДОМ і внучками КІЯРОЮ і ДАРІЄЮ
– ІРЕНУ з чоловіком ҐЕРІ і внучками НІНОЮ і ЮЛІЄЮ
сина – РОМАНА з дружиною КЕЛІ, внуками КАЄНОМ, ТЕС і ДАНИЛОМ
брата і сестру та ближчу і дальшу родину в Україні.

ПАНАХИДА відбулася 21 липня 2004 р. в каплиці Corny and Opuda у Clifton, NJ.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 22 липня 2004 р. в українській католицькій церкві св. о. Миколая в Пасейку, Н. Дж., а опісля на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів родина просить складати пожертви на Український Музей в Ню-Йорку або на побудову української церкви в Караганді (Казахстан).

РОДИНА

РАДА та ЧИСЕЛЬНИЙ АКТИВ АСОЦІЯЦІЇ „УКРАЇНЦІ КАЗАХСТАНУ"

висловлюють співчуття голові РОДУ УККА, побратимові українців казахстанського краю ІВАНОВІ БУРТИКОВІ і його дружній родині в зв'язку з тяжкою втратою, кончиною ДРУЖИНИ, доброї МАМИ, любої БАБУСІ, ПАТРІОТКИ України

св. п.

ОЛІ БУРТИК

Царство небесне і вічна пам'ять Олі Буртик!

Шлемо побажання спокою та добробуту сім'ї Буртиків!

З глибокою пошаною

МИХАЙЛО ПАРИПСА,
голова асоціяції

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями, знайомими і українською громадою, що в неділю, 18 липня 2004 р. відійшла у Божу вічність на 77-му році трудолюбивого життя наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.
ОЛЬГА ДУЖА

Моління за душу Покійної відбулися в похоронному заведенні Мандзюка в середу, 21 липня 2004р. від год. 2-ої до 9-ої веч.

ПАНАХИДА була відправлена у четвер, 22 липня 2004р. в УКЦеркві св. Йо сафата у Воррені.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 23 липня 2004 р. Після Заупокійної Богослужби і Панахиди тіло Покійної поховане на цвинтарі Воскресіння.

В глибокому смутку залишились:
чоловік – ЯРОСЛАВ
син – АНДРІЙ з дружиною ДАРКОЮ і дітьми ХРИСТИНОЮ, МИКОЛОЮ і МЕЛАНІЄЮ
дочка – ОЛЯ з чоловіком РОБЕРТОМ і дітьми АНЕЮ і ДАНИЛОМ
син – ЮРІЙ з дружиною ЗІРКОЮ і дітьми РОКСОЛЯНОЮ і ТАНЕЮ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять покійної Олі, родина ласкаво просить замість квітів на могилу складати пожертви на школу Непорочного Зачаття, церкву св. Йосафата у Воррені, або на Києво-Могилянську Академію.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
та
ФОНД КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
діляться сумною вісткою з громадянством, що 18 липня 2004 р. упокоїлася в Бозі

бл. п.
ОЛЬГА ДУЖА

Покійна була активною в громадському житті, підтримувала громадські і наукові цілі, довгими роками провадила діяльність Фонду Катедр Українознавства в стейті Мишиген, була членом Головної Екзекутиви Фонду Катедр Українознавства, визначним меценатом українського наукового центру Гарвардського Університету, членом Надзірної Ради Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, разом з мужем, п. Ярославом, фундатором українських видань Гарвардського Університету.

Родині Покійної, мужеві Ярославові, синам Андрієві та Юрієві і дочці Олі, їхнім родинам і дальшій родині висловлюємо глибоке співчуття.

Просимо друзів і знайомих про молитви за упокій душі Покійної.

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ
ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПРОФЕСОРИ, СПІВРОБІТНИКИ, ПРАЦІВНИКИ І СТУДЕНТИ
УКРАЇНСЬКОГО ГАРВАРДУ

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ділимося болючою вісткою, що в суботу, 26 червня 2004 р. відійшла від нас у вічність на 96-му році життя

бл. п.
ОЛЕНА (ГАЛЯ) БОРИС
з дому ҐЕЛА

Покійна нар. 31 січня 1909 р. в Новому Санчі.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 30 червня 2004 р. в українській католицькій церкві св. о. Миколая в Торонто, а відтак Покійну відпроваджено на цвинтар „Park Lawn", де поховано біля чоловіка Євгена, сина Юрія та брата Степана.

Залишилися в глибокому смутку:
донька – ОКСАНА БОШКО з чоловіком АНДРІЄМ та дітьми ІГОРЕМ, ОРЕСТОМ і МАРТОЮ
невістка – НАДЯ БОРИС з дітьми РОМАНОМ, АДРІЯНОМ і МАРКОМ з дружиною ЛАРОЮ
братанки – ОСИП з дружиною ІВОНОЮ
– ЮРІЙ з дружиною ІВАНКОЮ та дітьми НАТАЛКОЮ і ОКСАНОЮ
ближча і дальша родина в Канаді й Америці
опікунка – пані МАРІЯ, яка взірцево і зі щирою любов'ю довго доглядала Покійну.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 4 липня 2004 р. відійшов у вічність на 93-му році життя улюблений
БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
МИКОЛА ПІХУРКО

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 6 липня 2004 р. в похоронному заведенні Колодій-Лазута в Пармі, Огайо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 7 липня 2004 р. в українській католицькій катедрі св. Йосафата в Пармі, а відтак на українському цвинтарі св. Андрія.

Залишилися у глибокому смутку:
дочка – ОРИСЯ з мужем МИРОНОМ ЗАДОЙНИМ і дітьми МАРКІЯНОМ, ТАТІЯНОЮ і ДАНИЛОМ
син – д-р БОГДАН з дружиною ХРИСТИНОЮ і дітьми АДРІЯНОМ, ЛЕСЕЮ і АНДРІЄМ

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на Львівську Богословську Академію – Ukrainian Catholic Education Foundation (UCEF), 2247 West Chicago Ave., Chicago IL 60622 або Ukrainian Studies Fund – Harvard University, 1583 Massachusetts Ave., Cambridge, MA 02138.

У 25-ту БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого найдорожчого ЧОЛОВІКА

бл. п.
АДРІЯНА ЛАПИЧАКА

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

відправляться
29 липня 2004 р.
в українських католицьких церквах:

св. Преображення Господнього у Львові;
св. Андрія у Львові;
св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 7:45 ранку;
св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж., о год. 6-ій веч.

Про молитви за спокій душі Покійного просить дружина ЛЮБА з родиною.

В пам'ять Покійного жертвую 100 дол. на УСВТ „Чорноморська Січ".

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ КУЗЕМЧАК

КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ В НАСЛІДОК АВАРІЙ

- ✔ на роботі
- ✔ автомобільних
- ✔ в публічних місцях
- ✔ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДІННЯ під впливом алькоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036, Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

ОСИП ГАВРИЛЮК
Професійний продавець забезпечення УНС
JOSEPH HAWRYLUK
Licensed Agent
Ukrainian National Ass'n, Inc.
79 Southridge Drive
West Seneca, NY 14224-4442
Tel.: 716 674-5185 • Fax: 716 675-2238

СВЯТКУЄМО 90-ту РІЧНИЦЮ
РОЗПРОДАЖ КНИЖОК
15% – 50%
12 – 31 липня 2004 р.
Українська Книгарня
Едмонтон
1-866-422-4255
ukrbkst@telusplanet.net
www.ukrainianbookstore. com

ОРКЕСТРА „ЛУНА"
Музика на весілля, забави, фестивалі.
Святкування роковин.
ОЛЕСЬ КУЗИШИН
Тел./Факс: (732) 636-5406
e-mail:dumamuse@aol.com

KOZAK CONSTRACTION, Co.
Ремонтуємо і переробляємо хати, помешкання, пивниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.
Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

РЕСОРТ НАД МОРЕМ
VILLA „LIDIA"
SUZANNA SAPOWYCZ
128 E. Crocus Rd.
Wildwood Crest, NJ 08260
Tel. (609) 522-3348

fregata TRAVEL SERVICE, INC.
250 West 57th St.#1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220
ECONOMY AIRFARES
Львів/Одеса
929 дол.+tax (round trip)
529 дол.+tax (one way)
Київ
799 дол.+tax (round trip)
450 дол.+tax (one way)
Restrictions Apply

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.
Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей (Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної діяльности
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіціяльні завірення

157 SECOND AVENUE
NEW YORK, NY 10003
(212) 477-3002
(Тільки за попереднім домовленням)

• КУПІВЛЯ-ПРОДАЖ •

ПРОДАЄТЕ СВІЙ БУДИНОК?
Зателефонуйте до нас!
Купуємо
6-60 родинні будинки
Charles Podpirka
JRC Management LLC
(718) 459-1651

ARKA COMPANY
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
26 First Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 473-3550

KARPATY
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА • FAST GUARANTEED DELIVERY
Export • Import Ltd.

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario Canada M6S 2Y4
1-800-265-7189
в Торонто (416) 761-9105
e-mail: nsemczys@aol.com

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
ПОСИЛКИ З ОДЕЖЕЮ
ПРОДУКТОВІ НАБОРИ
ЛИСТИ ТА ДОКУМЕНТИ

НАДІЙНО І ШВИДКО до рук адресата в Україну, Польщу та інші держави

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
ВІЗИ • АВІАКВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ до Канади і США
СТРАХУВАННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ

НАЙДЕШЕВШІ МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕФОННІ РОЗМОВИ

Пам'ятайте – як посилати, літати, чи телефонувати – то тільки через КАРПАТИ!